

Съдържание:

I. Основни принципи	3
II. Структура на програмата	41
III. Организиране и финансиране на събитието	96
1. Организационна структура	96
2. Финансиране на събитието	102
IV. Градска инфраструктура	117
V. Комуникационна стратегия	122
VI. Оценка и мониторинг	135
VII. Допълнителна информация	141

I.

Основни принципи

1) а) Защо представяваният от Вас град желае да участва в конкурса за званието „Европейска столица на културата“?

Човек би си помислил, че Пловдив притежава всичко, което може да се пожелае в един град.

Пловдив е един от онези европейски градове, популярни сред семейства, които искат да отгледат децата си в голям, но спокоен град. Със своите 368 469 жители той е вторият по големина град в страната, благоприятно разположен на модерна транспортна артерия, свързваща Загреб и Черно море. Той съчетава всички услуги и стоки, предлагани в големите градове, със спокойна атмосфера.

Пловдив е културният и бизнес център на Южна България, притежаващ пет важни музея, разнообразие от театри, културни институции, опера и единствения по рода си Център за съвременно изкуство в страната.

Въпреки това му липсва трескавата забързаност на големите градове.

В Пловдив има най-много кафенета, ресторанти и клубове на глава от населението. Познат е още като града на *айляка* – турска дума, изразяваща спокойното отношение към живота.

Може да се похвали с история от над 8000 години като един от най-старите живи градове. Имаме всичко: тракийско, гръцко, римско, славянско, византийско и османско наследство, мултиетническо население и всякакви богатства, които културното разнообразие предлага, оживена

артистична и културна сцена, красив Стар град, който изглежда, сякаш е изваден от картичка. Пловдив ЗАЕДНО.

Къде е проблемът тогава?

Всичко, с което се гордеем в Пловдив, е проблематично: историята, разнообразието, културата, градското пространство. Гордеем се с миналото си, но не го свързваме с настоящето. Гордеем се с европейските култури, построили Пловдив през хилядолетията, но в наши дни много от гражданите смятат, че културата е нещо излишно, а Европа е твърде далеч. Гордеем се, че имаме красив и запазен Стар град, но, подобно на една „спяща красавица“, той е лишен от жизненост. Имаме огромно европейско културно наследство (Пловдив е по-стар от Атина и Рим), но на него, както и на много други исторически градове в Европа му липсва връзката със съвременното. Античното наследство се възприема само „исторически“ – като атракция за туристите. Но все още сме се захванали за онези отдавна отминали славни дни и сме безкрайно изненадани, че другите европейци не са и чували за Пловдив. ...Дори когато говорим за хора и заедност, срещаме проблем – гордеем се, че градът ни представлява микрокосмос на европейското културно многообразие със своите етнически малцинства (роми, евреи, арменци, турци), нови мигранти (украинци, руснаци, италианци, британци), религиозни общности (православни християни, католици, източни католици, протестанти, мюсюлмани, евреи), включително и различни социални групи и поколения. Но ако се вгледаме по-внимателно, ще забележим, че липсва диалог. Една от групите, която наброява 20% от населението на града – ромското малцинство, живее в гета, в които останалите граждани избягват въобще да ходят. Това ли е Пловдив ЗАЕДНО?

Такава ли трябва да е Европа? Същата онази разнообразна, мултиетническа, мултикултурна заедност на Европа, от която Пловдив иска да е част?

Пловдив има нужда и желае отново да „се присъедини“ към Европа, но на много по-дълбоко от политическото ниво. Градът трябва да си възвърне очарованието, с което пленява гражданите си, останалите българи и европейците. Неговите жители пък трябва да преоткрият своята идентичност, усещането си за цел и принадлежност, да дадат тласък на предприемчивия си дух и да погледнат към бъдещето. Само така ще могат не само да получат, но и да дадат нещо на Европа.

Титлата „Европейска столица на културата“ би била едно добро начало. Тя ще покаже на гражданите, че културата все още е огромна движеща сила в Европа и в Пловдив. Ето защо участваме в състезанието. Ето ни – готови да се изправим пред предизвикателството.

1)б) Кое ще бъде основното предизвикателство за града при тази номинация?

Основните предизвикателства пред номинацията ще бъдат:

- Привличане на европейска публика.
- Дългосрочно изграждане на капацитет и развиване на публики.
- Обвързване на програмата на културните институции с потребностите на публиката/посетителите.
- Стимулиране на разнообразие и гъвкавост в офертите на туристическите оператори.
- Отказ от решаване на въпросите „на парче“ и фокусиране върху

дългосрочни културни стратегии.

- Запазване на предварително заложените идеи в проекта и избягване на политическо влияние.

1) в) Какви са целите на града за въпросната година?

Целите на града за 2019 г. са:

Да премахнем „гетата“...като създадем дългосрочни проекти съвместно с маргинализирани социални групи чрез артистични средства за включване и изграждане на артистичен капацитет, както и да използваме социални иновации, образователни и икономически мерки за постигането на дългосрочна устойчивост.

Да се включим в Европа ...като работим по европейски теми, които засягат мнозина – заедно с нашите европейски партньори, както и с балканските ни съседи.

Да спрем „изтичането на мозъци“

...като дадем възможност за развитието на идеите на млади и иновативни хора и предоставим възможности за образование и изграждане на капацитет.

Да избършем праха ...като използваме артистични намеси, които да възродят изоставени забележителности и квартали на града, обвързвайки наследството със съвременния начин на живот.

Да разкрием нови хоризонти ...като насърчим културното предприемачество и творческите индустрии.

Да мобилизираме ресурсите ...като инициираме ефективни публично-частни партньорства за успешно управление на културните ресурси и намерим начини да запознаем

българския бизнес с ползите от спонсорирането на културния сектор.

Да преоткрием града ЗАЕДНО... като преместим събития от центъра на града в жилищните райони, за да съживим предградията и да подобрим достъпа до култура на всички групи, особено маргинализираните.

2) Опишете и обяснете концепцията на програмата, чието изпълнение ще започне, ако градът бъде определен за Европейска столица на културата!

Цялата ни програма е посветена на простичката, но много амбициозна концепция „Заедно“. Основната идея, на която се основават всичките ни проекти и дейности, е да променим нашия град – да променим начина, по който хората в града се свързват помежду си, да направим силни и жизнени техните общности. Тяхното физическо и емоционално благосъстояние е по-значимо за нас, отколкото все по-уморителните аргументи в защита на икономическите ползи. Зад кандидатурата ни стои идеалистичната цел да направим града си по-добро място за живеене и за нас културата е средството, с което да постигнем тази практична, ала и духовна промяна.

В същото време ние си даваме сметка за един от най-важните проблеми на града – липсата на заедност в пловдивския контекст на разнообразие. Ако „Пловдив Заедно“ е визия, как можем да открием своя специфичен пловдивски начин за реално обединение – обединение на мнозинството и малцинствата (роми, турци, арменци, евреи, гърци), на различните поколения (които имат различни темпове и начин

на живот, различно възпитание, повлияно или не от комунизма), обединение с хората с увреждания и хората в неравностойно положение, а също и обединение с нашите съграждани в България и в Европа?

Другият много важен въпрос е как да овладеем градското пространство и да превърнем Пловдив в град за всички - особено в контекста на миналото му като един от най-старите постоянно обитавани градове в света. В този смисъл нашата амбиция е да проследим как Пловдив е допринесъл за модела на европейския град в миналото, с какво допринася в настоящия момент и особено ни интересува как ще допринесе за бъдещия модел. Как може място като Пловдив (като пример за други градове) да открие начини за съчетаване на древното, модерното, комунистическото и посткомунистическото градско развитие, особено по отношение на функциите на един европейски град?

В доклада от 2013-а „Културата на световните градове“ (стр. 10) се казва, че „културата е „стратегия номер 2“ във всички сфери“. Това означава, че тя може да има винаги подкрепяща роля, независимо за какъв проблем става дума. Стъпвайки на тази основна идея, ние разработихме програмата си около концепцията „Заедно“. Тя цели да привлече вниманието на гражданите към „Пловдив Заедно“, към споделянето на култури и пространства, към ангажираността и участието, изграждането на модели за ученето в общности и изграждане на капацитет, към хоризонтални йерархии и граждански движения, към една визия за града като общо споделяно пространство - европейски град от 21 век с приобщаваща открита атмосфера и вертикални корени, които да поддържат връзката му с историята.

Концепцията „Пловдив Заедно“ има местно, регионално, национално, европейско и международно значение. Тя не означава само „Пловдив Заедно“ на местно ниво, но също така и Пловдив заедно с България, Пловдив заедно с Европа.

Практически това означава да отидем отвъд оригиналните идеи или културни събития на необичайни места. Чрез концепцията си ние искаме да повдигнем истински стратегически теми в Пловдив. В програмата си ние предвиждаме проекти, които да се осъществяват на градски места, където културни и граждански инициативи почти не се случват („Предизвикателство за социална промяна“ и „Културен хъб“). Инициираме програми, изграждащи мостове между различни общности или групи, които са разединени или подозрителни едни към други („Истории от задния двор“ и „Социално цирково училище“), както и програми, основаващи се на участието и ангажираността, за да повишат физическото, умственото и емоционално благосъстояние на хората („Арт реанимация“, „Да раздвижим града“ и „Айляшки град“).

За да засилим този ефект, ние потърсихме партньори в България и Европа, които вече имат опит и желаят да го споделят с нас, като Фабрика за идеи (София), Soft Touch Arts (Лестър), raumlaborberlin (Германия), SIGNA (Дания), Community Arts Lab – XL (Утрехт) and <rotor > (Грац), и това е само една малка част от тях.

Накратко казано, концепцията „Заедно“ изисква от града и екипа на общинска фондация „Пловдив 2019“ да идентифицира основните приоритети, използвайки Културната стратегия 2014

– 2024 и Стратегията за устойчиво развитие на туризма в община Пловдив 2014 - 2020, както и Плана за развитие на община Пловдив 2014 - 2020. На тази основа ние разработихме културни програми, които да отразяват приоритетите. Използвайки стратегическата рамка на Европейска столица на културата като носител на такива проекти, има голям шанс да се направят важните крачки към осъществяване на промените по отношение на общностите и на гражданския живот в Пловдив. Заедно.

Чрез концепцията си ние искаме да **обединим** етническите и социалните групи в града и да създадем „Пловдив Заедно“, **трансформирайки** градското пространство в среда, която да подкрепя заедността и на свой ред да води до **възраждане** на наследството, което ни дава идентичност и чувство за принадлежност, помага ни да **релаксираме** в припряното време. Така ще създадем устойчив растеж за града и перспектива за развитие в човешки план за гражданите. На тази основа ние разработихме четирите платформи на програмата ни:

СЛИВАНЕ – премахване на границите между социалните, етническите и малцинствените групи, за да изградим „Пловдив Заедно“

ТРАНСФОРМИРАНЕ – промяна на града и хората чрез градско развитие и обучение

ВЪЗРАЖДАНЕ – свързване на културата и наследството със съвременния живот

РЕЛАКС – популяризиране на устойчив модел за живеене и отдаване дължимото на красотата на културата и природата.

3) Може ли тази програма да бъде обобщена под някакво мото?

Програмата, която разработихме, може да бъде обобщена с мотото „ПЛОВДИВ ЗАЕДНО“.

„Заедно“ е специална дума за нас. Тя се появява в живота на нашия град в критични моменти на промени. „Пловдив Заедно“ иска да преодолее разединението в града. „Пловдив Заедно“ означава „заедно“ на

малцинствата и мнозинствата, на поколенията, на различните религиозни групи, включване на хората със специални потребности, свързване на градските пространства с нуждите на гражданите, обвързване на нашето наследство със съвременната култура. Това „заедно“ прави града място, където хората обичат да живеят с чувство на принадлежност.

Едно скорошно събитие ни показва, че ни предстои да извървим дълъг път, за да постигнем това „Пловдив Заедно“. През февруари 2014 година главната джамия на Пловдив, разположена в самия център на града, беше нападната от група протестиращи срещу дело, заведено от Главното мюфтийство за възстановяване на собствеността върху сгради от периода на Османската империя, които в момента се използват от различни културни институции, включително и Баня „Старинна“, превърнала се в Център за съвременно изкуство. В същото време този акт на насилие срещу джамията ни даде вдъхновяващ отговор. Няколко дни по-късно група тийнейджъри направиха флаш-моб пред нея. Те подаряваха цветя на преминаващите минувачи. Наречекоха ги „кокичета на толерантността“. „Животът е като огледало. Ако се усмихнеш, ще получиш в отговор усмивка“- това беше тяхното послание.

Тези събития ни увериха, че сме избрали най-доброто мото за кандидатурата си, тъй като те показват огромната необходимост да открием истинското значение на думата „заедно“, както и че хората са готови и желаят да ни помогнат в търсенето. „Пловдив Заедно“ е също и призив за действие към другите европейски граждани, засегнати от икономическата рецесия и поставящи под съмнение европейското бъдеще на техните

държави. За Пловдив и за Европа ние искаме „заедно“ да не означава просто група от хора, принудени да живеят на едно и също място. Напротив, „заедно“ трябва да се превърне в съзнателен избор, направен от индивидуалности, които се радват на културните различия и спазват основните права и ценности, за които сме се борили в града ни и в Европа.

А нашето „заедно“ се основава на два конкретни исторически прецедента, които ни вълнуват дълбоко и до днес. През 1885 г. гражданите на Пловдив и региона осъществяват Съединението на България. Този ход отнема на Пловдив възможността да стане столица на страната, ала каузата за обединена България е била далеч по-важна за нашите предшественици. Почти век по-късно, през 1943 г., митрополитът на Пловдив Кирил (който по-късно става патриарх) лично защитава 50 000 български евреи, роми и хора от другите малцинства от депортирането им в нацистките лагери на смъртта. Постъпката му вдъхновява българските християни да се обединят в безпрецедентна акция на гражданското общество. Програмата ни се спира на този акт в проекта „Истории от задния двор“.

Ние твърдо вярваме, че приликите между нас - било то между отделните групи в Пловдив, или между отделните култури в Европа - са повече от разликите. А разликите всъщност са за нашия културен и социален живот подправката, която го прави толкова хубав за живеене... **Заедно.**

4) Коя географска област градът възнамерява да включи в инициативата „Европейска столица на културата“? Обяснете този избор.

След като разработи програмата и определи целите за бъдещето на града, екипът на „Пловдив 2019“ реши да ограничи обхвата на събитията за Европейска столица на културата само в географските рамки на града. Това означава, че почти всички основни събития ще се проведат в самия Пловдив. Въпреки това ние сме отворени към изключения, които биха ни дали възможност да постигнем целите си и да включим институции и партньори с добри проекти.

Пловдив, като основно географско място за провеждане на събитията на Европейска столица на културата, е вторият по големина град в България и административен център на Пловдивска област. Разположен е около двата бряга на река Марица, в централната част на Горнотракийската низина. Разпростира се на територия от 102 квадратни километра и понастоящем наброява население от 368 469 жители.

Има едно изключение, което сме направили в програмата си още от самото начало - „РегионалЕ“. Този проект засяга географския регион Южен-Централен и включва около 80 местни малки и средни фестивали, празници и инициативи. Направихме този избор, тъй като връзките между Пловдив и Южен-Централен район са установени от векове и днес Пловдив е най-важният административен, академичен, икономически, търговски и транспортен център за целия Южен-Централен район. Той включва регионалните общини около Пловдив плюс Пазарджик, Хасково, Смолян и Кърджали. Населението му общо наброява 1.5 милиона жители.

Избрахме да включим тези фестивали и този географски регион, защото клъстерът „РегионалЕ“ предлага редица проекти, които са много близо до

гражданите, често дори са граждански инициативи, и имат за цел да опазят и представят разнообразието от традиции, занаяти и изкуство, важни за наследството и историята на нашия град и за неговите жители. Целият регион Южен-Централен подкрепи кандидатурата ни от самото начало на процеса.

5) Моля, потвърдете, че имате подкрепата на местните и/или регионалните политически власти!

Пловдив 2019 получи единодушно подкрепата на местните и регионални политически власти. На местно политическо ниво тази подкрепа се изразява във финансов ангажимент за 7.3 милиона евро за годините 2014 – 2020, предоставени от Община Пловдив. Решението беше взето единодушно от Общинския съвет на 1 август 2013 година. Местните власти демонстрираха подкрепата си като разработиха стратегии и отделиха средства, за да подпомогнат възможностите на икономическия, културен и туристически сектор и да улеснят осъществяването на инициативата „Европейска столица на културата“.

Целта на Общинския план за развитие 2014 - 2020, който беше приет от Общинския съвет на 23 януари 2014 година, е да постави целите и да осигури управлението, насочено към развитието на града за следващите седем години. Една от основните цели в плана за развитие е кандидатурата за титлата Европейска столица на културата съвместно с инициативи, заложили в Културната стратегия на града 2014 - 2024, и в Стратегията за устойчиво развитие на туризма 2014 - 2020. Ключовият елемент в тези три

документа е декларираната цел да се повишат културният и туристическият капацитет на града, както в полза на инициативата „Европейска столица на културата“, така и в дългосрочна полза на града и неговите граждани.

Местната подкрепа на политическите власти беше изразена още в самото начало на процеса на кандидатстване, като на 27 септември 2011 се създаде Общинската фондация „Пловдив 2019“ с официално решение на Общинския съвет на град Пловдив. Единодушната политическа подкрепа гарантира приемственост в преследването на целите и независимост на дейностите на организацията от страна на политическите партии и техните интереси.

От 2012 година до момента кандидатурата на Пловдив за Европейска столица на културата е подкрепена от 18 общини в област Пловдив, както и от областите, които съставляват Южен-Централен район. Сътрудничеството в този широк географски обхват ще се изразява в провеждане на културни събития (например 80 фестивала, включени в проектния клъстер „РегионалЕ“), на артистично и на комуникационно ниво. Общините и включените културни инициативи изразиха желанието си да участват в програмата и да доведат своята подкрепа за Пловдив 2019.

6) Как се вписва събитието в дългосрочното културно развитие на града и (където е уместно) на региона?

За Пловдив кандидатстването за Европейска столица на културата не е цел сама по себе си. Напротив, то е катализатор за устойчива промяна не само за културния сектор, но и за

общото развитие на града. По тази причина още от самото начало на процеса ние обвързахме инициативата ЕСК с градската стратегия за културно развитие. В стратегическите документи на Пловдив събитието е заложено като важна стъпка и движеща сила на сериозната амбиция културата да стане ключов елемент за дългосрочното развитие на Пловдив. Наясно сме какъв икономически потенциал имат културната и творческата индустрии, представлявайки 2.6% от европейския БВП, с по-висок резултат от хранителния сектор, алкохол и тютюни, текстилната индустрия, химическата индустрия, каучуковите и пластмасовите изделия. За България този процент е дори по-висок – 3.97%. За Пловдив той е 3.05% (данните са взети от независимо проучване на Обсерваторията за икономика на културата, София). Ние искаме културата да стане основата за устойчиво икономическо развитие на Пловдив. Културната стратегия 2014 - 2024, която беше приета през юли 2014 година, дава нормативната база за това. SWOT анализът ясно показва, че недостатъчният капацитет в културния сектор е една от слабостите ни. Установени са и други критични дефицити по отношение на арт маркетинга и културния мениджмънт (особено в публичните институции), липсата на сътрудничество в работата, а липсата на комуникация между институциите във всички сектори е видима. Инфраструктурата е остаряла, има спад на интереса на публиката и липса на разнообразна и млада аудитория.

Независимо че в тези сфери съществуват сериозни проблеми, те са и шанс за града да отвори нова страница в развитието на културния живот. Приетата Културна стратегия е съпроводена с проект за План за

действие, изработен от повече от 80 културни оператори и от хора, работещи на културната сцена, в културните институции и в община Пловдив. Стратегията дава гаранции, че Община Пловдив ще работи по тези дефицити през целия период на приложението ѝ от 2014 до 2024 година. Екип от експерти ще мониторира процеса на изпълнението ѝ. Тези структури ще подпомагат екипа на Пловдив 2019 в усилията му за изграждане на капацитет и развитие на публики в съответствие с дейностите, предприети от града.

Основната цел на културната стратегия е да предложи модел за устойчиво културно развитие на града. Има четири взаимно преплитачи се приоритетни области, върху които се фокусира стратегията и които Пловдив 2019 интегрира в артистичната програма, за да преведе приоритетите в конкретни действия:

Динамично обогатяваща се културна идентичност. Благодарение на етническото и религиозно многообразие Пловдив се радва на много идентичности, които непрекъснато си взаимодействат. Независимо дали са местни, национални или европейски, те всички са част от мултикултурализма на града. Те ще бъдат допълнително подсилени чрез разработване на културно-образователни практики и чрез използването на културните и творчески индустрии за подобряване качеството на живота на гражданите. Така искаме да се популяризира идентичността на Пловдив. Кандидатурата за Европейска столица на културата вече обещава да превърне 2019-а в година, която ще празнува мултикултурната идентичност на града, а оттам и на европейската мултикултурна идентичност. Основни

проекти като „Махала“ и „Истории от задния двор“ подчертават всички тези аспекти, включвайки много местни, национални и международни участници в дебатите за местната и европейска идентичности.

Култура и образование. Нови перспективи за развитие на сектора, включително привличането на нови публики, обогатяване и подобряване на културния продукт, изискват подобряване на качеството на образователните и културни проекти за деца и млади хора, както и механизми за въвеждане на обучението през целия живот. Някои от областите, които се нуждаят от по-нататъшно развитие, включват: въвеждане на междусекторни програми за културните и образователни институции, интерактивен подход към образованието, подобряване на онлайн достъпа до източници, нови маркетингови стратегии за културните институции, насочени към младата публика, подобряване на квалификацията на преподавателите чрез постоянен процес на обмен на добри практики и на иновативни методи. Това също е важен аспект от програмата за ЕСК. Проекти като „Детски град на Младежкия хъм“ и „Читалища“ се фокусират върху използването на иновативни интердисциплинарни обучителни методи: учене чрез игра, сугестопедия, автодидактизъм и самоорганизирана среда за обучение. Проекти като „Приключения в музейния свят“ и индивидуална менторска арт програма за училища и университети предизвикват начина, по който традиционните институции функционират, и преместват фокуса върху нуждите на заинтересованите групи, вместо да ги карат да се съобразят със съществуващите системи.

Културни и творчески индустрии. Понастоящем културните и творчески индустрии се опират на дългата традиция на града в областта на изкуството и културата. Това е стабилният, независимо че е много подценен, гръбнак на арт пазара. От друга страна, Пловдив се слави със значими представители на съвременното изкуство, които са в основата на динамиката и модернизацията на сектора. Липсата обаче на добър маркетинг значително ограничава възможностите за растеж. Важно е да се отбележи, че допълнително предизвикателство за развитието на тези индустрии в Пловдив е българският централизиран модел. Около 80% от компаниите в културните и творчески индустрии са локализирани в столицата, а само 17.5% от населението живее там. Пловдив трябва да разнообрази и подобри качеството на предлагания културен продукт, да осъвремени маркетинговите и рекламни стратегии, да подобри връзките между различните заинтересовани страни и да се съсредоточи върху международен обмен във всички области. В кандидатурата за ЕСК градът вече е разработил проекти, които подкрепят постигането на тези цели. Например проектът „ГарАpart“ за квартала „Капана“, се насочи към привличане на представители на творчески индустрии, които да се заселят там, като им предостави пространства за творчество за една година. Проектът „Адата - държава без граници“ ще се превърне в място за срещи на международни артисти и експерти, където те ще могат да развиват културно предприемачество.

Културен туризъм. В момента този сектор в Пловдив е свързан предимно с богатото наследство и неговата консервация. От гледна точка на

стратегията културният туризъм се разглежда като основа за икономически и социален просперитет и инструмент за популяризиране на образа и идентичността на града. Настоящите туристически пакети трябва да бъдат разширени, като бъдат съпроводени с маркетингови и рекламни дейности в тази област. Изграждането на активни партньорства между културните институции и културните и туристически оператори е изключително важно за бъдещото развитие. Пловдив 2019 ще съдейства за този процес, като организира „Пловдивско биенале“, което ще даде така нужния тласък за развитието на обещаващо съвременно изкуство, за повишаването на качеството на предлагането в областта на културата и за поставянето на Пловдив на световната карта на преуспяващите съвременни културни градове в Европа.

За да постигнем успех във всички тези области, заложи в Културната стратегия, ние поставяме началото на широка платформа за изграждане на капацитет – процес на развитие и засилване на умения, инстинкти, процеси и ресурси, от които нашите организации, общности и отделни индивиди се нуждаят, за да станат устойчиви. Разработването на Културната стратегия паралелно с кандидатурата за ЕСК дава шанс на Пловдив да изгради синергия на местно и европейско ниво, както и нови устойчиви структури и мрежи.

7) До каква степен планирате да установите връзки с града от Италия, който ще бъде определен за Европейска столица на културата през 2019 година?

В случай че на Вашия град бъде присъдено званието „Европейска столица на културата“, планирате ли да си сътрудничите с другите градове кандидати от България, допуснати до етапа на окончателен подбор?

На тази фаза от кандидатстването ние задълбочихме връзките си с преминалите първи кръг италиански градове и като продължение на контактите от организираната Кръгла маса през 2013 година за бъдещето на

историческите градове. Тази година (2014) Пловдив проведе двустранни срещи, за да се обсъдят пътищата за съвместна работа през идните години, тъй като открихме множество общи аспекти на културните ни програми:

Равена

Изложби на тема „Европейската пропаганда и новият популизъм“, продуцирани от двата града между 2015 и 2019, ще бъдат представени в Равена и в бомбоубежищата в Пловдив (проект „Подземен Пловдив“). На свой ред изложби за пропагандата в Източна Европа по време на Студената война, осъществена в тези бомбоубежища, ще бъде представена в Равена. През 2019 година съвместна обобщаваща изложба за пропагандата ще бъде организирана и представена в Европа. Ще си

сътрудничим по отношение на превръщането на изоставени емблематични градски пространства (квартал „Капана” в Пловдив и доковете в Равена) в творчески арт квартали, като улесним обмена на архитекти, дизайнери и артисти от сферата на творчески индустрии, както и ще обменяме опит и добри практики. Ще организираме и съвместни събития и фестивали на тези места. Български и италиански артисти, занимаващи се с мозайки, ще си сътрудничат в организирането на Международен съвременен фестивал на мозайките в Равена и в обмена на ноу-хау в сферата на възстановяване на мозайки.

Лече

„Reinventing EUtopia Together” (микс от мотото на двата града) е мотото, под което Пловдив и Лече се договориха да си сътрудничат по проекти, посветени на развитието на потенциала на хората, възможностите за обучение и работа (CABADEPLO) и в стимулирането на участието на местните общности, включително и на местните малцинства. Ще си съдействаме за обмен на артисти от областта на творческите индустрии и лектори за уъркшопове, на добри практики във форум театър и публичното говорене. Добри практики и средства (като Мрежа срещу бедността в Лече) ще бъдат споделяни, за да се преодолеят чрез култура социалните и икономически различия в регионите ни (проектен клъстер „Махала”). В Саленто има малка ромска общност и ще работим за изграждане на културни връзки между нея и ромските общности в Пловдив. Планираме да започнем изследване за влиянието на ромската музика върху музиката в България и Саленто. Друг акцент от сътрудничеството ни са „айляк” живеенето и стилът на живот Саленто, типични за Пловдив и за Южния район

на Италия (Айляшки град и Саленто лайф стайл).

Сиена

Фокусът на нашето сътрудничество е поставен върху иновациите в арт терапията, като например технологиите за контрол на мозъка, както и върху обмен на специалисти и инструментариум (проекти „Арт реанимация” и „Културно спешно отделение” на Сиена, както и „Продължаващи да танцуват”). Ще работим и в областта на джаз музиката, организирайки съвместни събития в Пловдив и Сиена, както и пътуващи пърформанси с участници от Джазфондация Сиена и Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив. Други области на сътрудничество са: обмен на добри практики и организиране на съвместни конференции за социални иновации. Експерти от Сиена ще вземат участие в нашите Дни на социалното предизвикателство, част от клъстера „Махала”.

Перуджа Асизи

Пловдив ще се присъедини към Перуджа и общините от региона на Умбрия при разработването на цялостна европейска социална програма в рамките на Мрежата на европейските местни общности. Ще си сътрудничим в организирането на образователни, творчески, развлекателни и обучителни събития, уъркшопове и семинари за деца като част от проектния ни клъстер „Образовай (се) (edYOUcate)“. Чрез изкуството на кукления театър ще организираме съвместни творчески лаборатории, включвайки дейности с улични артисти и живи статуи, предназначени специално за деца. Пловдив и Перуджа планират да организират съвместни събития и проекти за проучване на културното

наследство и връзките между тракийците и етруските („Тракийски следи” и траки срещу етруски: „Iritorno del vello d’oro”), ще си сътрудничат по проекти, свързани с митичния поет и певец Орфей („Тракийски следи“ и „Орфей от Перуджа 2019“).

Матера

С Матера планираме да си сътрудничим по проекти за необичайни градски трансформации и улични арт проекти (част от „Градски мечти“). Това ще стане чрез метода на играта, който вече беше тестван в Матера в пилотния проект „Basilicata Border Games”. Ще си сътрудничим и в организирането на събития за новата музика, изкуство и медии, които ще бъдат представени на необичайни места като тунела в Пловдив („Дигитален тунел“) или в изоставени кариери (e.g. Seeds on the Ground), за да се демонстрира значението на музиката в живота на градовете. Ще си сътрудничим и в изграждането на общностни платформи (като част от „Айляшки град“ и „Брикстартер“ в Матера), което ще позволи на гражданите да се почувстват притежатели на града си и на публичните пространства, като допринесат с идеи за подобряване благосъстоянието на града и на гражданите. Планираме да работим съвместно по културни дейности, които ще излязат извън границите на двата града, ще тръгнат по европейско-средиземноморските пътища и ще се срещнат в някой друг град („Балкански керван“ от Пловдив и „Микростолици“ от Матера). Пловдив ще участва в проекта на Матера за Мобилен лагер от Пловдив до Матера, следвайки древния път Via Militaris.

Калери

Тъй като и двата града са известни с добре запазените римски театри,

акцентът на сътрудничеството между Пловдив и Калери ще бъде осъществяването на съвместни масови мултижанрови пърформанси, основани на творчеството на Омир. Те ще обединяват театър, музика и танц в съвременна опаковка. Тези пърформанси първо ще бъдат представени в Пловдив и Калери, а след това ще бъдат показани в различни антични театри в Европа.

Българските градове кандидати

Ако Пловдив спечели титлата, той ще бъде Европейска столица на културата на цяла България. Ние категорично ще имаме нужда от капацитета на конкурентите ни от другите градове, които също са вложили огромен труд в подготовката на кандидатурите си, и ние ще положим усилия да установим сътрудничество с тях на всички нива. Можем да помогнем на останалите градове кандидати да осъществят техния „План Б” и да представим тези програми в Пловдив, като ги популяризираме. В същото време можем да работим съвместно за популяризиране на събитията на Пловдив 2019 в техните градове. Ние вече установихме връзки с културни институции и оператори от други кандидатстващи градове (напр. „Хамалогика” от Бургас, организацията „Фабрика за идеи” от София и Червената къща за култура и дебат, София). Ако стане Европейска столица на културата, Пловдив ще осъществи панбългарска инициатива, планирайки различни събития от национално значение (напр. Пловдивско биенале, което да е форум за съвременно изкуство). Титлата „Европейска столица на културата“ представлява възможност за нас да създадем устойчива мрежа от културни оператори от цялата страна, които да се срещат в Пловдив, и да създадат връзки за сътрудничество отвъд 2019 година.

8) Обяснете как събитието би могло да допринесе за изпълнение на изброените по-долу критерии. Моля, обосновайте отговора си за всеки един от критериите

● По отношение на „Европейското измерение“ как градът възнамерява да даде своя принос за изпълнение на следните цели:

а) Развитие на сътрудничеството между културните оператори, хората на изкуството и градовете в България и в други държави членки във всички сектори на културата.

Европейската столица на културата е възможност за нас да възродим културния сектор, сериозно пренебрегван по време на двадесетгодишния преход в България след падането на комунизма. Титлата „Европейска столица на културата“ е безпрецедентна възможност за пловдивските и български артисти и културни оператори да изградят дългосрочни връзки с европейски партньори във всички области на културата, включително образованието, социалните услуги, гражданското участие, спорта и туризма, наред с очевидните театър, балет, изящни изкуства и литература. Вярваме, че титлата „Европейска столица на културата“ ще ни даде възможността да променим широко разпространеното поведение на пасивна публика, привикнала към традиционните местни институции, предлагащи културен продукт. За нас сътрудничеството означава активно участие в културните продукции, мрежи, обмен и мениджмънт. Засиленото сътрудничество ще позволи на местните публики да се запознаят с

нови форми на артистични прояви, да повишат културния капацитет на гражданите, артистите и институциите. Ще даде възможност за създаване на по-качествени продукции чрез обучение и трансфер, за привличане и развитие на нови публики, като се разшири хоризонтът им. И най-важното - ще помогне на града да направи решителна крачка към дългосрочните цели за устойчиво градско развитие, заложи в Културната стратегия 2014 - 2024, както и в Плана за развитие на община Пловдив 2014 - 2020.

За да може тези цели да се превърнат в реалност и да се осъществи устойчивата промяна на града в широк мащаб, ние се стремим да работим с опитни експерти в различни стратегически области. Нийл Петерсон от Ливърпул ще бъде наш съветник по стратегическо развитие на общности и ще работи с британския композитор Том Шнайдер за музикални събития, които ще се осъществяват сред общностите; с театралния режисьор Браян Майкълс (Великобритания/Германия) по артистични програми с малцинствените общности, както и с екипа на Културекспертен д-р Оливър Шайт и д-р Патрик Фьол като стратегически съветници по програмата SABADEPLO за изграждане на капацитет. Всички партньори за артистично и стратегическо партньорство, с които вече сме се свързали, несъмнено ще допринесат с експертизата си за високо качество на планираната програма.

Установихме партньорства с международни организации, които ще ни помогнат да осъществим качествени артистични проекти. Например raumlaborberlin за градска и социална архитектура в райони, обитавани от малцинства, transmediale (Германия) за дигитално и съвременно изкуство, Джаз

форум Ставангер (Норвегия) и Royal Liverpool Philharmonic (Великобритания) в областта на музиката, „Signa” (Дания) за гражданско участие са само част от тях.

Насочваме вниманието си към проекти, които ще дадат възможност на местни и чужди артисти да работят заедно и да се учат един от друг. В проект като „2019: Европейска Одисея” Драматичният театър и куклената трупа на Пловдив ще работят заедно с колегите си от Teatro Stabile della Sardegna и Cada Die Teatro (и двата от Калери), създавайки заедно съвременна интерпретация на творбата на Омир. В „Лумикс” местни артисти от мрежата на пловдивския център за съвременно изкуство ще си сътрудничат с шотландските си колеги от NVA. Във Фестивала на европейските приказки в Родопите български артисти ще си партнират с колегите си от Международния център за пътуващи театри, изграждайки лични контакти, които ще улеснят бъдещи сътрудничества.

Повечето от проектите ни имат за цел да се развиват в дългосрочен план и да продължат да се осъществяват и след 2019-а. По този начин местните институции ще могат да изградят и да разширят партньорските си мрежи, да развиват постоянно уменията си и да предлагат все повече и повече качествен културен продукт (напр. пловдивските музеи чрез проекта „Европейски музеи”).

Пловдив 2019 иска да предложи нов поглед към източноевропейските и балкански изкуство и култура. Платформата, наречена „Балкански керван”, ще заздравя връзките между културните оператори и артистите от Балканите. Геостратегическото разположение на Пловдив дава много добра възможност на града да действа

като агент на промяната по отношение на възгледа за Балканите като зона на исторически и етнически конфликти и да ги представи като зона на културно и споделено разнообразие.

Вече установихме силни връзки с институции и организации като Архитектурна седмица Белград (Сърбия), Архитектурна седмица Тирана (Албания), Дизайн седмица Скопие (Македония), РЕМОНИТ (Сърбия), Музикално биенале Загреб (Хърватия).

„Балкански керван” е замислен като събитие, което да се провежда всяка година в различна балканска държава. Ще насърчим бъдещите Европейски столици на културата от Сърбия и Хърватия да продължат тази инициатива. Сътрудничеството с артисти и културни оператори от нашата страна и Европа ни дава възможност да споделяме опита си в областта на културата като средство за развитие на нови практики, на включване на маргинализирани групи, на децентрализиране на културния живот и преосмисляне на публичните пространства.

Пловдив е отворен да се превърне в пример как културата може да промени и развие европейски градове с дълбоки социални различия. Пловдив ще осигури на европейските артисти и културни оператори достъп до нови публики, както и достъп до нашия артистичен и културен потенциал.

б) Акцентиране върху богатото културно многообразие в Европа.

Пловдив 2019 се стреми да подчертае богатството на културното разнообразие в Европа, като насочи вниманието си към различните религиозни и етнически групи на

населението чрез проекти като клъстера „Махала”, „Събаряне на невидимите стени” (заедно с ромската общност) и „Истории от задния двор” (включващ различни формати, които да подчертаят наследството на евреи, турци и арменци). Разнообразието на 8000 години европейска култура, започвайки от тракийската, гръцката, римската, византийската и османската култура и стигайки до скорошната комунистическа и от съвременния период култура, ще бъде показано в проекти като „Преброждам хълмове, пътувам из вековете” (като направим видимо наследството, разположено на шестте тепета в града), „Тютюневият град” (за наследството на тютюневите складове от началото на 20-и век) и „4GET” (насочвайки вниманието към комунистическото архитектурно наследство).

Богатството на културното разнообразие в Европа се подсилва и от множеството езици и диалекти – в Пловдив можем да допринесем с редица думи и изрази от ежедневието, използвани само тук. Най-използваната е „айляк”, която има турски произход и буквално означава „свободен от работа”. В наши дни айляк се е превърнало в състояние на духа, свобода, лекота и спокойствие, философия за радостта от живота – типична черта на начина на живот на пловдивчани. Проектният клъстер „Айляшки град” ще обедини традиционния пловдивски дух с европейските тенденции и движения като бавно движение (slow movement) и дегроут движението и така да допринесе за доразвиване на новата европейска философия на политиката на ЕС за „добро живеене в границите на планетата ни”.

Проектът ни „Читалища” се спира на уникалния български модел на

децентрализирана културна инфраструктура. През 19-и и ранните години на 20-и век, когато България е била част от Османската империя, тези културни общностни центрове са имали ключова роля в опазване на българската култура и език. Днес значимостта на мрежата от читалища намалява, най-вече заради липсата на финансиране. Включвайки ги активно в нашата програма, ние се стремим да ги възродим и да извадим наяве основната им идея за свободен достъп до култура и образование, да ги представим като пример за добри практики, които искаме да споделим с Европа, и така да допринесем за дебата за образованието и политиката за свободния код на културата.

в) Извеждане на преден план на общите черти на европейските култури.

За първи път в историята в инициативата „Европейска столица на културата” град, използващ кирилицата, ще носи титлата. За първи път България е страната, която започва да употребява тази азбука, когато е създадена през 9-и век. Днес около 250 милиона души използват кирилицата, като половината от тях живеят в Европа. Ще изведем този общ аспект на европейската култура на преден план чрез проекта си „Кирилизация”.

Миграциите са причина европейските градове и култури да се смесят и ние искаме да споделим най-добрите практики, опит и проекти в тази област с другите европейски градове. Днес в Европа живеят между 10 и 12 милиона роми и синти, което ги прави най-голямото паневропейско малцинство. Чрез проектите ни с малцинствата ние искаме да дадем приноса си в разговорите за малцинствата на европейско ниво.

г) Можете ли да уточните как това събитие би могло да допринесе за укрепване на връзките на града Ви с Европа?

Пловдив все още е затворен в своя собствен малък свят. Много хора мислят, че е европейски център на културата, макар това да е било вярно преди 2000 години. Инициативата „Европейска столица на културата” е възможност да се засилят връзките на града с Европа:

- Като се събудим и си дадем сметка, че европейците не се редят на опашка да дойдат в Пловдив. Трябва да положим всички усилия, използвайки маркетинг, възможностите на културния туризъм (както е заложено в културната стратегия), много дейности, извършени в широко сътрудничество (като проекта „Музеите на Европа”), за да достигнем до европейската публика, партньори и връзки с европейските политики (напр. България все още не е приела Закона за училищното образование, което би позволило да се модернизира образователната програма и учителските квалификации - Пловдив 2019 може да постави приоритетно този въпрос за обсъждане).
- Като признае, че инициативата „Европейска столица на културата” вече е постигнала някакъв ефект. Приети са Културната стратегия 2014 - 2024 и Планът за развитие на Пловдив 2014 - 2020, които ясно определят приоритетите си. Културната стратегия залага на културния туризъм от

европейските страни, както и на трансфер и сътрудничество с Европейски партньори (стъпка към постигане на тази цел беше направена, като се финансираха независими, добре сътрудничащи си на международно ниво дейности като One Design, One Architecture and One Dance Week и Нощта на музеите и галериите). От друга страна, планът за развитие поставя приоритети, които са в синхрон със стратегията Европа 2020 и целите за умен, устойчив и включващ растеж.

- Като засили младежката мобилност и капацитет чрез програмата ни за изграждане на капацитет CABADEPLO;
- Като изградим „точки на обмен”, където артисти от България и чужбина могат да живеят и работят заедно (напр. артистични резиденции), да обменят опит и експертиза и да се свързват с местните публики (напр. превръщането на „Капана” в квартал на творческите индустрии и резиденцията в Стария град на Пловдив 2019).

Това са само някои от примерите, които показват как инициативата „Европейска столица на културата” ще засили връзките на града с Европа. Имаме още много планове и идеи...

9) Обяснете как събитието би могло да допринесе за изпълнение на изброените по-долу критерии. Моля, обосновайте своя отговор за всеки един от критериите. По отношение на „Град и граждани“ как градът възнамерява да гарантира, че програмата за събитието:

а) Ще привлече интереса на европейските граждани?

Този въпрос ни дава възможност да демонстрираме практически как нашата концепция „Пловдив Заедно“ ще ни помогне да променим начина, по който нашият град (и нашата страна) ще бъде възприеман от останалата част на Европа. Ще ни помогне също и да покажем как реално ще променим начина, по който Пловдив се свързва с гражданите си и предоставя пътища за справяне с грижите им. Това би представлявало огромна стъпка към промяна на нашия модел на управление, който в миналото се основаваше на модела „отгоре надолу“. Тези два ключови резултата, които искаме да постигнем, ако спечелим титлата, са основни за успешното дългосрочно социално и културно развитие на града ни.

Инициативата „Европейска столица на културата 2019“ е изключителна възможност за България да се позиционира като дестинация за културен туризъм. Независимо че България не е първата дестинация за културен туризъм, която възниква в съзнанието на европейца, а и Пловдив не е от най-известните направления в страната, ние сме уверени, че ако успеем да привлечем туристи в града, те ще бъдат едновременно изненадани и

очаровани от това, което ще открият.

Така мълвата ще се разнесе.

За да сме сигурни, че ще успеем да привлечем публика в Пловдив, ние внимателно и с въображение обмислихме как да представим програмата си, като я направим привлекателна за европейците на различни нива. Опитахме се да я обвържем със специфични групи, които смятаме, че ще успеем да привлечем в Пловдив. За специфичните групи на „културни туристи“ нашата програма предлага:

- Културни дейности, засягащи общоевропейски теми, които са интересни за мнозина в Европа, например ромската култура и общности, представени в клъстера „Махала“, наследството на малцинствата, например евреи, гърци, арменци и турци в „Истории от задния двор“, или проекти, свързани с градско възстановяване като „Тютюневият град“, „Адата – държава без граници“ и „Неочаквани урбанистични трансформации“.
- Проекти с високи артистични постижения като „Пловдивско биенале за съвременно изкуство“ и „Лумикс“, които ще представят международно известни и признати артисти и куратори. В проектите си включихме партньори с международна известност като raumlaborberlin (Германия), Сигна (Дания), Walk the Plank (Великобритания), NVA (Великобритания) and FACT (Великобритания), които са не само безценни артисти и организации, но и магнит за по-широката европейска публика.
- Дейности, които представляват специален интерес за определени групи от всички сектори на

- културата като Пловдивски джаз вечери, които ще представят международно известни и изключително талантливии музиканти. За любителите на съвременния танц ще се проведе One Dance Week, докато One Architecture Week ще привлече архитектурни експерти и страстни привърженици от целия свят, а One Design Week ще се проведе за дизайнери и фенове. За хората, търсещи срещи със самородната балканска музика и изкуство, ще бъде осъществен проектът „Beauty and the (b) East” („Красавицата и Изтока”), който ще включва известни артисти като Фнафаре Чокарлия и Горан Брегович.
- Дейности за хора със специални потребности, както и за определени възрастови групи и групи по интереси, както е обяснено в отговора на въпрос 11 по отношение на групите, които искаме да обхванем – включващият метод ще ни помогне да привлечем членове на европейски мрежи и асоциации на деца и младежи, на хора с увреждания, мрежи на доброволци, клубове на възрастни хора и асоциации на малцинства.
  - В допълнение, за да се възползваме от ЕСК и да привлечем повече и по-обща публика, ще използваме 4 стратегически инструмента за подобряване на видимостта на програмата на Пловдив 2019, колкото е възможно повече:
  - Широка комуникационна стратегия, както е залегнало в глава V – включваща дигитална част.
  - Съвместни действия с Агенцията по туризъм за привличане на необхванати потенциални туристи, като използваме ежегодните международни срещи в Пловдив на туроператорите и новите пакети, съобразени с очакванията на клиентите.
  - Силна програма, която да привлече и активизира местните жители – ключов елемент за създаване на гостоприемна атмосфера за чуждестранните публики, които ще разпространят информацията за нашия град. Вдъхновено и убедено местно население е най-доброто лице, което можем да покажем на Европа.
  - Обединението на всички тези елементи за подсилване на ефекта на туристическата стратегия 2014-2020, което ще бъде отразено и в модела ни за оценка.

б) Ще насърчи участието на хора на изкуството, заинтересовани лица от социално-културната сфера и жителите на града, неговите околности и областта, включени в програмата?

„Пловдив Заедно” е не просто мотото на програмата ни. Това е автентичната рамка на съвместното изграждане от артисти и жителите на града ни на програмата за Европейска столица на културата. Това доведе до поставянето на особен акцент върху участието. Включването и участието са принципи, които жителите на Пловдив не са имали голям шанс да практикуват в миналото. Затова не бива да подценяваме ефекта, който програмата на Пловдив 2019 може да има за постигане на много по-активно гражданско участие и възможност за установяване на нови

принципи за следващите години. Лайтмотивът на нашата стратегия е да стимулираме устойчиво гражданско участие чрез граждански и артистични авторски инициативи и проекти.

Пример за включване на големи групи ромски граждани, живеещи в „Столипиново”, е проектният клъстер „Махала”. Те ще работят съвместно с местни и международни артисти като raumlabor (Германия), Мартин Калтвасер (Германия), театралния режисьор Браян Майкълс (Великобритания/Германия), артисти от ромската общност в Пловдив и ромски организации от други градове и страни като Световен ромски фестивал Каморо – Слово 21 (Чешка република), както и участници от социокултурната сцена като фондация „Инди-Рома 97” от Куклен, младежки клуб „Рома” от Столипиново. Заедно граждани, артисти и участници от социокултурната сцена ще бъдат въввлечени в разработването на Мобилни образователни центрове, в социални проекти за иновативна местна икономика, в проекти на културния център, както и в театрални и музикални проекти.

Проектът „ТгарАpart” покани артисти и творци да превърнат Капана в квартал на творческите индустрии, като се установят и работят там, като впрегнат енергията и въображението си в преобразяването на квартала.

С „Тютюневият град” планираме да започнем гражданска инициатива в защита на изчезващите тютюневи складове. Рушенето на тези емблематични сгради е обща грижа от години. Местните активисти, подкрепени от „Пловдив 2019”, вече доказаха силното присъствие на гражданското общество в града, когато разрушаването на емблематичното кино „Космос” беше спряно. До това се

стигна в резултат на общите ни протести през 2012.

Гражданите на Пловдив ще бъдат въввлечени в съживяването на типично българските читалища. С амбицията и желанието на всички читалища да се развият и обновят под ръководството на артисти, дизайнери и институции населението, живеещо в близост до читалищата, ще бъде поканено да вдъхне отново живот на тези центрове с помощта на артистите от „Хамалогика”.

Един от проектите в клъстера „РегионалЕ” е мрежата за солидарност „Rent-a-Баба”, в която възрастни хора от региона ще бъдат поканени да приютят артисти и млади професионалисти от България и чужбина. Този резидентен проект ще включи не само хора от региона, но и ще се занимае с демографския проблем на обезлюдяване на селата и малките градове.

Участието на децата ще бъде застъпено във всеки проект от клъстера „Образовай (се) (edYOUcate)”, както и в „Детски град на Младежкия хълм”. В града на децата, който ще издигнем заедно с тях на най-високото тепе в Пловдив, подрастващи на възраст от 6 до 15 години ще съставят сами управленската си структура, ще си изберат кмет и ще създадат своя валута.

Посредством дигиталните комуникационни канали ще окуражим младите хора да вземат участие в проекти като „Приключения в музейния свят”. За да въввлечем гражданите в инициативата „Европейска столица на културата”, ние работим активно с мрежата от доброволци, като включваме всички клубове по интереси на възрастни хора, младежки организации, доброволчески

организации (като „Тайм хирууз“) и Българския младежки червен кръст.

в) Ще бъде устойчива и ще представлява неразделна част от дългосрочното културно и социално развитие на града?

Фактът, че Европейска столица на културата Пловдив 2019 се разглежда като неделима част от културното и социално развитие на Пловдив, е очевиден, особено през призмата на Културната стратегия 2014 - 2024 и на Плана за развитие на Община Пловдив 2014 - 2020. И в двата документа Пловдив 2019 е основен градивен елемент за дългосрочните усилия на града.

Устойчивият ефект от ЕСК и диверсификацията на културния живот са неизбежно свързани с образованието и изграждането на капацитет. Ако ние истински искаме да хванем момента на ЕСК и да осъществим съществена промяна в начина, по който Пловдив работи, тогава трябва да разгледаме културата като свързваща сила и „втора стратегия“, чрез която да се намерят иновативни решения на приоритетите и тревогите на града и на неговите граждани. Но това е възможно само ако повишим културния си капацитет.

Ние ще осъществим програма за изграждане на капацитет и развиване на публиката в Пловдив – SABADEPLO. Тя ще функционира като здравите „мускули и мозък“ на Пловдив 2019 с въздействие, целящо да продължи и в десетилетието след приключване на събитието. Програмата за изграждане на капацитет в Пловдив е комплексен отговор на сложните предизвикателства на градския, социалния и културния контекст. Подходът за овластяване на общностите, индивидите и институциите, които да могат да се

справят с кризи, да проявяват творчество при намиране на решения и да са независими в мисленето и действието, е напълно демократичен.

Конкретните цели на процеса за изграждане на капацитет на Пловдив 2019 и на града са:

- Изграждане на знания и умения (например запознаване на местните публики със съвременните културни феномени в България и Европа)
- Развитие на мрежи и междуинституционално сътрудничество и комуникации
- Укрепване на индивидуалното лидерство/мениджърския капацитет (например чрез обучения на културни и туристически оператори и арт мениджъри, които да могат да осъществяват международни и широкообхватни проекти)
- Подкрепяне на институциите да се ангажират с нуждите на публиките (промяна на традиционния подход отдолу нагоре)
- Насърчаване на колективната идентичност и култура
- Улесняване на достъпа до ресурси, като в същото време се използват в максимална степен съществуващите дадености
- Създаване и подобряване на средата

Конкретните цели за развитие на публики са:

- Да се увеличи делът на населението, което редовно се ангажира с изкуство
- Развитие на публика, която да е по-представителна за обществото като цяло

- Да се подобри дълбочината и качеството на продукцията за всички публики
- Да се улесни достъпът до култура извън центъра на града

Тези цели и резултатите от тях са включени в нашия модел за оценка. Реализирането на инициативата „Европейска столица на културата“ се отнася изцяло до „силата на как“. Ако управляваме процеса ефективно, ще създадем импулс, чрез който целият град може да участва във възходяща спирала на споделено учене и ускоряване на знанието. Опитът на най-добрите европейски столици на културата показва, че най-значимата устойчивост, която можем да постигнем, е овластяването на нашите граждани и създаването на благоприятна среда за промяна, иновации и развитие. Ние в Пловдив сме изцяло посветени на това. За колкото може повече хора. Заедно.

10) Как градът планира да участва или да осъществява взаимодействия с културните дейности, подкрепяни от европейските институции?

Като погледнем планираните ни дейности за 2019-а, ще видим, че те са в съответствие със стратегията на Европа 2020. Знаем, че нашите планове са умни, устойчиви и включващи – в съответствие с трите приоритета на плана на Европа 2020 за умен, устойчив и включващ растеж.

Нашата програма е:

- Умна, защото е ефективна инвестиция в хората и техния капацитет чрез образование, културни изследвания и иновации

- Устойчива, защото гледа напред в бъдещето с цел да подобри човешкия и да запази природния капацитет
- Включваща, защото ние разбираме, че изключвайки части от нашата общност (малцинства, млади хора, деца или възрастни) от темите за демократично развитие и правене на политики, изключваме голяма част от цялото общество от потенциала за растеж и развитие.

За да имаме достъп до финансиране и да създадем синергии с културните дейности на европейските институции, ще привлечем на наша страна общинската дирекция за европейски политики и сътрудничество, за да ни помогне с опита си, придобит от първия планов период 2007 - 2013.

Дейностите, върху които те сега се концентрират, са свързани със съобразяване с програмите на ЕС на плановете, заложили в Културната стратегия 2014 - 2024 и с Общинския план за развитие 2014 - 2020. Тъй като и двата документа отразяват кандидатурата на Пловдив 2019, фокусът е поставен върху наследство и култура, наука и образование, брандирани пловдивски продукти, уседналост и мобилност, социално включване и сътрудничество в развитието.

Пловдив 2019 вижда потенциал за синергия основно в новата програма „Творческа Европа“. Подпрограмата относно проекти за европейско сътрудничество ни дава възможност да кандидатстваме за подкрепа например на One Architecture Week, One Dance Week и One Design Week, за театралния проект „2019: Европейска Одисея“ или за балканския проект „Балкански керван“. Фондът за европейски мрежи,

част от програмата „Творческа Европа”, позволява да потърсим финансиране за мрежи, като например за творческите индустрии и проекта ни „ТгарАpart” и за евентуалното разширяване на ATHENE Средиземноморска мрежа на античните театри.

Програмата „Творческа Европа” дава възможност да се осъществи стратегията Европа 2020 в областта на културата и така да подкрепи сътрудничеството с други държави (а ние се фокусираме върху това), да развие публики, да осъществи мобилност на артисти и откриване на нови пазари за творчески дейности. Ние можем да използваме тези приоритети и да реализираме проекта си за артистични резиденции и проекта си SABADEPLO (за изграждане на капацитет), който има за цел развитието на културни „мускули и мозък” в Пловдив и региона. Веднага, след като бъде взето решението за ЕСК през септември, ние ще се свържем с Бюрото „Творческа Европа” в България в Министерството на културата по отношение на културната подпрограма и с Българския национален филмов център в София за подпрограмата „Медия”. В областта на медиите ще търсим финансиране за проектите ни „Приключения в музейния свят” и „Дигитален тунел”, както и за идеите да се създадат мобилни артистични лаборатории и да се постави начало на Пловдивско биенале за съвременно изкуство.

Новата програма „Еразъм+” обхваща множество подпрограми, от които можем да се възползваме по отношение на проектите ни за изграждане на капацитет на младежи в рамките на програмата ни за изграждане на капацитет SABADEPLO. Европейската доброволческа служба би ни помогнала в обмена на млади културни мениджъри

между Пловдив и италианските градове, с които сме работили в процеса на кандидатстване. Същата програма позволява на млади хора (между 17 и 30 години) от други страни да дойдат и да работят с нас във фондацията за период от 2 до 12 месеца. В контекста на програмата за обучение през целия живот, която сега е част от „Еразъм+”, ЕС разработва Електронна платформа за обучение на възрастни в Европа и се планира тя да стане достъпна онлайн в края на 2014 година. Ще използваме тази програма, за да развием капацитет по отношение на дигиталните технологии и за обучение на граждани и специалисти.

Финансирането по „Еразъм+ Спорт” ще ни позволи да популяризираме проектите си от клъстера „Раздвижи града” с помощта на Асоциацията „Бъди активен”, България, с която си сътрудничим.

С финансовата подкрепа на Програмата за заетост и социални иновации ние можем да осъществим проекта си в клъстера „Махала” за ромската общност на много по-широко и по-устойчиво ниво, особено по отношение на образованието и социалните иновации в проектите „Мобилни образователни центрове в „Столипиново” и „Иновации в местната икономика” чрез модели за микробизнес.

В рамките на Европейския социален фонд има специален фонд за микрофинансиране (механизъмът за микрофинансиране „Прогрес”, който все още се договаря за новия финансов период 2014 - 2020). Той не е предоставен директно на предприемачите, а на избраните микрофинансиращи доставчици – специално за България това са „JOB MFI” и „Микрофонд” АД. Пловдив може да се възползва и от възможностите на грантовата схема на

Програмата на Европейското икономическо пространство – т.нар. Норвежки грантове, ориентирани към подобряване на общото състояние на ромската общност. Три нови проекта бяха подадени през май 2014 година, като един от тях се отнася до дигитализирането на културното и историческо наследство – включително материалното и нематериално наследство на ромите.

Програмата „Действие за околната среда“ на ЕС, наскоро предложена от Генерална дирекция „Околна среда“ и наречена „Да живеем добре в рамките на нашата планета“, е с приоритети, насочени към намаляване на вредите за човешкото здраве и благосъстояние, свързани със замърсяването, химическите вещества и влиянието на климатичните промени. Те са свързани с проектите в клъстера „Айляшки град“ (за бавното хранене, здравословния начин на живот, околната среда и дегроут движението) и „Река на въображението“ (за създаване на устойчиво екологично взаимодействие между природа и град).

Програмата „URBACT III“ ще действа като европейска програма за обмен и обучение за устойчиво градско развитие. Ние търсим решения за градските предизвикателства заедно с европейските ни партньори по проекта „Тютюневият град“ (възобновяване използването на тютюневите складове, построени през 20-те), „Адата –

държава без граници“ (пустеещи земи, превърнати в жива и артистична зона) и „4GET“ (рециклирани социалистически сгради). В това отношение програмата „URBACT III“ предоставя широка възможност да свържем нашата работа в Пловдив с подобни структури в други европейски градове, да споделим и обменим опит на европейско ниво и да преосмислим градската политика в града ни.

Някои от структурните фондове и Кохезионният фонд, по които още се преговаря в Брюксел, ще бъдат използвани за нашата програма за изграждане на капацитет CABADEPLO, за да се създадат повече възможности за работни места и образование, особено за млади професионалисти.

Структурните фондове могат да се използват и за проекта ни „РегионалЕ“ за подобряване на транспортните връзки за наши и чужди туристи с населените места от Южен-Централен регион, където ще бъдат представяни съпътстващите културни дейности. Други възможности ще бъдат търсени в подпрограмата „Европейски възпоменателен ден“ на програмата „Европа за гражданите“ - за осъществяване на проекта „Подземен Пловдив“. Той ще се развие в сътрудничество с Равена и касае бомбоубежищата, построени по времето на комунизма. Ще използваме инициативата на Съвета на Европа „Европейски дни на наследството“, за да направим Европа по-близка до гражданите на Пловдив.

11) Предназначени ли са някои части от програмата за определени целеви групи (млади хора, малцинства и т. н.)? Уточнете кои са съответните части от програмата, планирана за събитието.

Ние сме изградили и организирали всеки проектен клъстер в нашата програма така, че през 2019 г. да има проекти за всяка специфична целева група - деца и младежи, възрастни хора, хора с увреждания и хора в неравностойно положение, малцинства. За повечето събития в програмата за тези групи ще бъде осигурен безплатен вход.

Деца

Проектите за деца и младежи са от изключителна важност поради необходимостта те да бъдат запознати с нови и предизвикателни начини, по които да изразят себе си и вътрешния си потенциал. Някои деца, склонни към социална изолация, се нуждаят от специално внимание. За тях сме създали отделен проект за мобилна арт лаборатория, която да им помогне да се социализират и да преодолеят интровертността си.

С проекта „Детски град на Младежкия хълм“ деца между 6 и 15 години ще имат възможността да експериментират различни занаяти и да управляват цялото селище. Проекти като „Бавна

наука” и „Бавно образование” ще бъдат адаптирани към нуждите на децата, като се използват естествени начини за придобиване на знания и се представят алтернативни модели за бавно образование посредством самоорганизирана среда за обучения и сугестопедия.

Децата ще бъдат активно въввлечени в поредица от научни и образователни проекти като „Детски фестивал на науката”, които ще включват научни лаборатории и експерименти, както и в редица уъркшопове. Тези дейности ще се допълват от планирани индивидуални менторски програми в училищата и университетите, които ще насърчават креативността и активността на младите хора чрез съвместна творческа работа с европейски артисти.

Млади професионалисти

Основен проблем, който идентифицирахме на културната карта на града, е необходимостта от създаване на дългосрочна платформа за изграждане на капацитет на културни оператори, както и инвестирането в образованието на млади хора, което ще разшири професионалните им възможности и ще ограничи изтичането на мозъци от града. Програмата за изграждане на капацитет SABADEPLO ще бъде не само инвестиране в професионалното развитие на младите хора, но и ще допринесе за допълнително придобиване на знания и експертиза от културните оператори в града. Тя ще бъде от полза и за културните мениджъри и експерти, които ще подготвят и осъществяват проектите на ЕСК през 2019-а.

Възрастни хора

Възрастните хора в България се намират в неблагоприятно и неравностойно социално положение - те

нямат достатъчно социални привилегии, доходите им са изключително ниски и живеят на ръба на оцеляването.

Ние създадохме няколко проекта за тази специална целева група. Предвиждат се танцови вечери и спортни събития, част от проектния клъстер „Раздвижи града”. Проектът „Арт реанимация” ще се осъществи в болници, старчески домове и домове за хора с увреждания, където артистите ще въвличат хората в културни прояви. А инициативата „Rent-a-баба” цели да създаде нова културна среда в изоставените села в Родопския регион, като покани млади хора да ангажират възрастните, останали по тези места, в иновативни културни и социални проекти. Възрастните хора ще бъдат въвлечени също в проектите за фестивал на европейските приказки в Родопите, надсвирването с гайди в Гела, фестивал на чушките и доматиите и в други инициативи от клъстерите „РегионалЕ” и „Айляшки град”. Така ще се подпомогне общуването между поколенията.

Групи в неравностойно положение

В хода на подготовката на нашата програма за 2019-а ние постоянно имаме предвид нуждите на хората с физически увреждания и това, как да улесним тяхното участие и ангажираност. За тази целевата група сме подготвили много спортни и социални дейности на открито в проекти като „Арт реанимация” и „Събуди сетивата”. Поредица от арт терапевтични изложби по проекта „След изкуството“ са насочени към хората с умствени увреждания. На практика всички събития в програмата ни ще осигурят достъпа и участието на хората с увреждания.

Друга целева група, която е много важна за нас и която включва висок

процент от хора, е групата на бедните. „Арт патронаж”, част от големия проект „Читалища”, е социална инициатива, насочена към хората в неравностойно положение от различни социални групи. Тя се основава на артистични интервенции в помощ на бедните хора, целящи да насърчат комуникацията и диалога с тях, приканвайки ги да споделят житейските си истории. Това ще окаже положително влияние върху самочувствието им по отношение на техния социален статус и ще повиши общото им благосъстояние. Проектът „Предизвикателството за социална промяна” представлява „мисловна” лаборатория за създаване на идеи и решения, насочени към социалното и културно включване на хората в неравностойно положение.

Малцинства

Ние сме наясно с проблемите, които трябва да решим по отношение на социалното изключване на малцинствените групи, като роми, турци, арменци, както и да разкажем историите на изчезващите общности (евреи, италианци, чехи) и да запазим образа им в колективната памет на града. „Истории от задния двор” е мащабен проект, който разкрива богатото културно многообразие на града и цели да събере хора от различни етноси и квартали заедно чрез споделяне на тяхната култура и традиции. Целта ни е да ги насърчим да споделят техните традиции и култури, както и да улесним интеграционни процеси. Историята на невидимите общности (евреи, италианци, чехи) ще бъде представена в редица интерактивни автобиографични изложби, видео инсталации и пърформанси като част от този проект. Проектният клъстер „Махала” е програма, предназначена да помогне на капсулирани малцинствени групи в някои от кварталите на града да се

отворят. Опазването и популяризирането на ромската култура и традиции е друг важен приоритет в нашата програма за 2019 година. Проект от такъв тип е „Grand Romani Glasso”, който е фестивал на европейската ромска музика. С цел насърчаване на културния обмен между различните социални групи ние създадохме проектния клъстер „Раздвижи града”. Той включва проекти за деца, възрастни, хора с увреждания, бедни хора и етнически малцинства. За всяка целева група ще има специални образователни програми, работни срещи и семинари, целящи промотирането на здравната култура и здравословния начин на живот.

12) Какви контакти е установил или възнамерява да установи градът или органът, отговорен за подготовката на събитието, с:

- Културни оператори от вашия град?

За нас е от първостепенна важност да работим с местните културни оператори, за да постигнем заедността, към която се стреми. Драматичен театър - Пловдив, Държавен куклен театър - Пловдив, Държавна опера - Пловдив, Общински институт „Старинен Пловдив”, Народна библиотека „Иван Вазов“, Исторически музей, Българският музей на авиацията, Регионалният етнографски музей ще бъдат част от най-важните ни партньори за проектите през 2019 като: „2019: Европейска одисея“ и „Музеите на Европа“. Работим и с всички читалища по проекта „Читалища“.

Сътрудничим си тясно с влиятелни неправителствени организации по инициативи, които те организират – за проекта „4GET” ще си партнираме с Фондация „Отворени изкуства“, която

осъществява Нощта на музеите и галериите в Пловдив; Фондация „Едно” за култура и изкуства ще има специално издание на трите големи фестивала One Design Week, One Architecture Week и One Dance Week през 2019; Асоциацията „Изкуство днес”, която управлява в Баня „Старинна” - първия Център за съвременно изкуство в България, ще работи с нас за организиране на Пловдивското биенале и по проекта „Лумикс”. Тези и други НПО участваха активно в изработването на артистичната програма и всички гореспоменати проекти бяха разработени от нашите местни партньори.

За да засилим сътрудничеството с културните оператори и институции и да насочим вниманието си към развитието на творческите индустрии, фондация „Пловдив 2019”, съвместно с фондация „Едно” за култура и изкуства обявиха конкурс през 2014 година за участие в първия български квартал на творческите индустрии – „Капана”, квартал в центъра на Пловдив. Пловдив 2019 избра 10 от 39 кандидати и им предостави за безплатно ползване за една година студия, ателиета и офиси. Конкурсът е част от стратегията ни за развитие на квартал „Капана” чрез привличане на артисти, които да работят там. Идеята на този проект е, че след едногодишния грант първите участници ще продължат да развиват там дейността си и ще привлекат други, които да се присъединят към тях. Така ще превърнат квартала в красиво място за творчески индустрии.

Фондация „Пловдив 2019” установи взаимоотношения с трите училища по изкуства и с Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство, както и с всички университети в града. Ще си сътрудничи с тях по проекти от

кълстера „Образовай (се) (edYOUcate)”, както и по проекта „Включи Пловдив“.

Много от тези институции са част от европейски партньорски мрежи. Например професори и студенти от Пловдивския университет работят съвместно с общинския културен отдел по културното картографиране на града – проект, инициран от „Пловдив 2019”. Широкообхватен изследователски проект за историческото, етнографско и културно наследство на „Капана” се осъществява съвместно с Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, Нов български университет и Университета по архитектура, строителство и геодезия в София.

- Културни оператори от останалата част от България?

Тъй като имаме подкрепата на Пловдивския регион, ние ще поставим фокус върху многото фестивали и празници, които се провеждат в селските райони в проектния кълстер „РегионалЕ”, като сме установили контакти със следните културни оператори: Състезание по надсвирване с гайди в село Гела; екологичните фестивали в Родопите – „Waske up” и „Беглика”; Празник на розата в Казанлък и Карлово; Международния фестивал на кукерите в Раковски и още много други културни оператори и дейности от район Южен-Централен.

На национално ниво сме осъществили контакти с Асоциацията на фестивалите в България; с Националния киноцентър, който организира фестивала на българското документално и анимационно кино „Златен Ритон“, традиционно провеждан в Пловдив; с Международна музикална академия „Орфей“, която организира концерти и майсторски класове с талантиливи деца;

с фондация „Musicartissimo” (разположена извън града, но провеждаща фестивал в Пловдив); с фестивала „Дни на музиката в Балабановата къща” в Стария град с участието на международни изпълнители и гости.

Освен с институционалните ни партньори, ние работим и за включването на известни български артисти в нашата мрежа. През март 2014 година организирахме работна среща с някои от най-известните и влиятелни артисти и куратори в страната, за да обсъдим концепцията за Пловдивско биенале за съвременно изкуство, което да се превърне в събитие от национално значение. Тъй като София също се състезава за титлата ЕСК, а България е доста централизирана и всички основни събития се случват там, ние ще изчакаме да получим титлата, за да можем да осъществим повече контакти на национално ниво.

- Културни оператори извън България?

В работата си по кандидатурата ние влязохме в контакт с институции, НПО, международни мрежи, артисти и куратори от над 35 европейски страни, измежду които са Ромски фонд за образование (Унгария), Национален музей Куманово (ФИРОМ), Асоциация „Smart for Change” (Румъния), ТАК Театър (Малта). Информирахме всички посолства и културни центрове в България за намерението и желанието си да работим с тях в бъдеще и ще заложим на всички европейски и международни контакти, които повечето от културните оператори в града имат - например Австрийски музикални седмици, франкофонския музикален фестивал „Златен ключ“, проекта „Забележителни следи“–

България, Индонезийски дни в Пловдив, Година на Русия в България, Дни на японската култура.

Друга важна наша цел е да направим Пловдив член на множество международни мрежи. Изградихме връзки с: Мрежата свързване на градове (за проекта ни „Лумикс“), ATHENE – Средиземноморска мрежа на античните театри (Испания, Италия, Хърватия) (за проекта „2019: Европейска Одисея“), Европейска асоциация на фолклорните фестивали („Балканска музика в Пловдив“, „РегионалЕ“), Световният институт за бавно живеене (за клъстера „Айляшки град“), „Време е да говорим“ – Европейска къща за дебати (проекта „4GET“) и мрежата Номадска танцова академия (проекта „Читалища“), както и много други.

За нас една от най-важните цели е да стимулираме културния обмен на Балканите, където направихме контакти с: Балкански площаден музикален фестивал (ФИРОМ) за музикалния проект „Балканска музика в Пловдив“, с Remont (Белград) и Апартамент проект Истанбул за Пловдивското биенале; Скопие Design Week и Истанбул Design Week - за One Design Week през 2019.

Посочете някои оператори, с които е предвидено да си сътрудничите, и уточнете по какъв начин е предвидено да се осъществи това сътрудничество.

За клъстера „Махала“ потвърдихме участието на партньори като Младежки клуб „Рома“ от „Столипиново“, Фабрика за идеи (България), LEAD International (Великобритания), Независим театър (Унгария), студиото за изкуство и архитектура „raumlaborberlin“ (Берлин), Фонд за ромско образование (Унгария) и Мрежата за цирков керван (Белгия).

В проектния клъстер „Красавицата и Изтока“ ще работим заедно с art.homes (Германия), Европейския фонд за Балканите, Фестивала „Балкански трафик“ (Брюксел), Фондация „Едно“ за култура и изкуства (България), Design Week Истанбул (Турция), Architecture Week Тирана (Албания), Architecture Week Белград (Сърбия), Zeppelin (Румъния).

Клъстерът „Градски мечти“ за развитие и обновление на градската среда се разработва в партньорство със Stiftung Freizeit (Германия), Студио „8 ½“ (България), международната мрежа Wasteland Twinning, Равена 2019, One Architecture Week (България), Belgrade International Architecture Week (Сърбия), Architecture Week Тирана (Албания), GeoAIR (Грузия), Лаборатория за изследване на културата и изкуството (Армения), както и с Общински институт „Старинен Пловдив“, Общинско предприятие „Туризм“ (Пловдив, България) и Фондация „Отворени изкуства“, Пловдив. По отношение на „ТгарАpart“ – Капана, квартал на творческите индустрии, ние се свързахме с други творчески квартали в Европа, с които ще обменяме ноу-хау, проекти и добри практики. Някои от потвърдилите ни участие партньори са: The bRAin (Равена), Cultural Kitchen (Хелзинки) и Lighthouse (Брайтън).

По проектите от „Айляшки град“ работим съвместно със Световния институт по бавно живеене и с Research & Degrowth Organisation Барселона, „Слоу Фууд“- България, Лече 2019, Aware – Studio for Architecture, „За Земята“ – България, Българската академия на науките.

За клъстерите „Изкуство за забравеното бъдеще“ и „Машина на времето“,

занимаващи се със съвременно изкуство и свързващо наследството ни със съвременния живот, установихме партньорства със Sculpture Network (Германия), NVA (Великобритания), Public Art Lab (Германия), < rotor > (Грац), Remont (Сърбия), Teatro Stabile della Sardegna (Италия), Apartment Project (Турция, Германия), Foundation for Art and Creative Technology (Великобритания), Creative Lighting (Гърция), Company 14:20 (Франция), Институт за съвременно изкуство (София) и transmediale– Festival for Digital Art and Culture, Берлин.

За клъстера „ЕУритмика“ за европейска музика направихме контакти с Международния фестивал „Дни на музиката в Балабановата къща“ (Пловдив), Фестивала за камерна музика (Пловдив), Рокфестивал (Пловдив), Пловдивски джазвечери (Пловдив), Оперен фестивал (Пловдив), Международен фолклорен фестивал (Пловдив), the Vegetable Orchestra (Виена), Jazz Forum Ставангер, Accademia di Belle Arti di Napoli (Неапол), Compagnie Ghislain Roussel (Люксембург), Tallinn Music Week (Естония), International Atlas Symphony Orchestra (Германия).

Всички партньорства, които установихме и планираме да установим, са основани на идеята, че Европейска столица на културата е стимул за устойчиви промени в културния сектор в града. Имаме за цел да използваме фондацията „Пловдив 2019“ като платформа за изграждане на мрежи, която ще свърже местните културни оператори, институции и артисти с организации, работещи по подобни теми в други страни. Тяхната дългосрочна устойчивост и след 2019-а е основен фактор за културното развитие и межкултурен диалог в Пловдив.

13) С какво предложеният проект е иновативен?

Търсейки решения за справяне с предизвикателствата и пропуските в социокултурната среда в Пловдив, ние приложихме различни иновативни стратегически подходи, като стимулираме гражданската активност, генерираме синергия и ефективна **заедност** между всички социални и етнически групи:

Да работим заедно

В град като Пловдив, където на хората често им е трудно да работят заедно, инициативата ЕСК се превърна в обединяваща сила за заедността, към която се стремим.

Да премахнем границите

Важна крачка към решаването на въпросите с интеграцията е признаването на ролята на културата като основен инструмент за постигане на социално сближаване и диалог с малцинствата в града. Иновацията в проектния клъстер „Махала“ е в прилагането на холистичен подход, който цели да разчупи порочния кръг на неграмотността, безработицата, бедността, социалната и културна изолация чрез създаване на иновативни решения в областта на образованието и местната икономика и чрез насърчаване на участието в социокултурните процеси.

Да изградим капацитет

След като проучихме опита на други Европейски столици на културата, ние планираме да насочим вниманието си към изграждане на капацитет чрез стратегия за изграждане на капацитет и развитие на публики (CABADEPLO) – иновативен инструментариум за подобряване на уменията,

възможностите, процесите и ресурсите на местните и регионални организации, общности и индивиди. Като примери от артистичната ни програма са „Столивуд” (академия за филмово, театрално и фотографско изкуство в „Столипиново”), Цирков камион за цирково изкуство и индивидуална менторска програма в училищата, както и обучителни програми за арт мениджмънт и мрежи за междуинституционално сътрудничество, които са от изключително важно значение за успешното разработване на проекти като „Пловдивско биенале“ и „Музеите на Европа“.

Дигитална стратегия/Развитие на публики

Дигиталните иновации предлагат нова основа за образование и изграждане на капацитет (например в „Приключения в музейния град“) и иновативен подход за развитие на публики. Например, в „Дигитален тунел“ ние планираме да използваме увеличена реалност и инструментариум като Гугъл очила, което според експертите ще бъде революционна технология в следващите пет години.

Интердисциплинарност

Интердисциплинарното взаимодействие между артисти, граждани, бизнес и представители на творческите индустрии, занимаващи се с околната среда, предприемачи и учени е доста ново за нашата общност, а това ще ни помогне да имаме иновативен подход към културните и всякакви други предизвикателства.

Съвременно мислене

Усилията ни да мислим съвременно, вместо по познатия досега начин – с опаковани в рутина мисли, обърнати към миналото и отминалата слава, са иновативни за Пловдив.

Подходът ни към бъдещето, като стъпваме на проекта ни за ЕСК, е да използваме културата като стратегия за развитие на области, които привидно нямат нищо общо с културата, и така да се приближим към методи, които са валидни в други европейски страни. Чрез този нов подход жителите на града ни ще имат шанса да участват в нови културни и социални дейности, да усвоят нови ценности, да придобият нов опит в живота си и с обединени усилия и енергия да поставят града ни отново на картата на Европейските градове на културата. Това е, което ние дължим на Европа.

14)а) Ако Вашият град бъде удостоен със званието „Европейска столица на културата“, какъв ще бъде средносрочният и дългосрочният ефект на събитието от социална и културна гледна точка, както и от гледна точка на цялостното развитие на града?

Нашата най-голяма цел е да използваме потенциала на културата за промяна. Програмата на Пловдив 2019 трябва преди всичко да води до промяна на възприятието на хората за града им и за собствената им роля в културния живот. Вярваме, че тази трансформация в мисленето е ключът за осъществяване на дългосрочни промени в политиката, социалната област, в образованието и в гражданското участие, което е гаранция за поставянето на Пловдив на културната карта на Европа като културна дестинация. Други сектори, които ще бъдат повлияни от ЕСК, са екологията, туризмът, икономиката и градската инфраструктура. Като си поставяме целта да превърнем Пловдив в желано място за живеене,

ние очакваме също да повлияем на някои тревожни демографски проблеми като изтичането на мозъци и заминаването на младите хора. Очакваме следните положителни промени в културния, социалния и градския сектор, като вече сме започнали някои от тях:

КУЛТУРЕН ЕФЕКТ

- Титлата би била важна стъпка към децентрализиране на културния живот, който традиционно е концентриран в центъра на града. Програмата ни покрива квартали, градове и села около Пловдив и ще стимулира културата в региона.
- Ключова фраза в нашата програма е „достъп до култура“. Нашите проекти са не само географски близо до хората, но и са ориентирани към различни групи и общности, към техните нужди и интереси и към стимулиране на гражданското участие в културния живот (например проектния клъстер „Махала“ или „Арт реанимация“).
- Като предлагаме иновативни артистични проекти, ние целим да включим и хора, които сега не участват в културния живот. По този начин ще развием нови публики и нови форми на участие (например „Читалища“ и „Айляшки град“).
- Чрез интеркултурен диалог и сътрудничество на европейско ниво ние ще стимулираме местната сцена и младите артисти. От друга страна, целим да постигнем високо артистично качество, което може да привлече публика от цял свят (например чрез Пловдивско

биенале за съвременно изкуство).

- Културна стратегия, обхващаща следващото десетилетие, беше разработена в паралелен и свързан процес, включващ над 80 представители на културния сектор. Бяха проведени няколко публични кръгли маси и дискусии. Стратегията обвързва краткосрочните и дългосрочни цели на ЕСК с План за действие, който ще бъде изпълнен, независимо от резултата от кандидатстването.

Средносрочният културен ефект от получаването на титлата включва свързването на местни, регионални и чуждестранни артисти и оператори, които ще осъществяват мрежи, позволяващи им сътрудничество на европейско ниво

Дългосрочният ефект ще бъде повишаването на видимостта на местните културни продукции в Европа и промяна на манталитета по отношение на културата.

ГРАДСКИ ЕФЕКТ

- Важен аспект в нашата програма е преосмислянето на архитектурата и културното наследство и поставянето им в съвременен контекст. Изоставени сгради като тютюневите складове (проект „Тютюневият град“), Братската могила и кино „Космос“ (проектът „4GET“), кварталът „Капана“ („TrapApartment“) ще бъдат съживени чрез съвременно изкуство, архитектура, танц и театър.
- Европейската столица на културата е шанс да се възстанови старата, но често

забравяна връзка между тепетата на Пловдив и града (например „Преброждам хълмове, пътувам през вековете“). Проектите в клъстера „Река на въображението“ целят да интегрират отново река Марица и острова Адата в сърцето на града чрез артистични интервенции и развитие на градската среда.

- За да се създадат повече пространства за култура, вече съществуващи зони за култура като Баня „Старинна“, Концертната зала и сградата на Съюза на пловдивските артисти ще бъдат ремонтирани, а ще бъдат построени и нови. Планираме да изградим мобилна многофункционална сцена за концерти и съвременен танц, която може да бъде местена на различни места. Изграждането на две съвременни изложбени зали, които да приютят Пловдивското биенале например, също са сред планираните инфраструктурни мерки.

Инфраструктурните проекти и градското обновяване, което Пловдив планира, ще отвори пространства за големи проекти през 2019. Нещо повече, новата инфраструктура ще остане и след 2019 и ще е основа за бъдещо развитие в областта на културата. Това на свой ред ще привлече инвеститори и ще стимулира икономиката на града в дългосрочен план.

СОЦИАЛЕН ЕФЕКТ

- „Пловдив Заедно“ е за социална промяна. Един от краткосрочните и дългосрочни ефекти е промяната, която ще се

осъществи по отношение премахването на сегрегацията и изключването на различни социални групи в Пловдив, т. е. Малцинствата и хората в неравностойно положение с ниско образование (например проектът „Махала“), хората с увреждания („Арт реанимация“) и различни поколения („Истории от задния двор“). ЕСК ще създаде предпоставки за по-активно участие на тези групи, включвайки ги в процеса на правене на култура.

- Една от нашите цели е да включим повече граждани, да предоставим възможности за културно предприемачество и да повишим мобилността на културата и публиките в града. Чрез иновативни, ангажиращи и международни проекти, като „Лумикс“, „Пловдивско биенале“ и провеждане на Фестивал на европейските приказки в Родопите, ние целим да подобрим привлекателността и качеството на живот на града и региона, което ще стимулира младите жители да станат по-активни и да променят демографската структура на участие в осъществяване на културни продукти.
- Пловдив 2019 ще подкрепя разработването и осъществяването на важни инфраструктурни проекти и ще засили културното предприемачество за развитие на местната икономика. Тя от своя страна ще създаде възможности за работа на безработните, за образованите, които се нуждаят от повече професионална квалификация, и за професионалистите, от които има нужда за новите сектори на

творческите индустрии. За да гарантираме устойчивостта на ефектите от ЕСК, ние разработихме платформата за изграждане на капацитет – САВАDEPLO, която е инкорпорирана във всичките ни проекти и е ориентирана към създаване на нови публики и изграждане на капацитет на културни мениджъри.

В дългосрочен план Европейската столица на културата може да има ефект върху представата на хората за града им, върху самочувствието и мотивацията им да останат в него. Това може да доведе до намаляване на миграцията от града и увеличаване на броя на хората, които се заселват тук.

14)б) Ако Вашият град бъде удостоен със званието „Европейска столица на културата“, какъв ще бъде средносрочният и дългосрочният ефект на събитието от социална и културна гледна точка, както и от гледна точка на цялостното развитие на града?

Общински съвет – Пловдив, единодушно гласува декларация, чрез която заявява ангажимента си за периода след годината на събитието. В нея се посочва:

„Ние гарантираме, че ще работим за устойчивото развитие на културата в Пловдив по време на целия период на кандидатурата на града за Европейска столица на културата, както през 2019 г., така и през следващите години, така че Пловдив да остане един от най-значимите европейски културни центрове.“

15) Как е била планирана и подготвена кандидатурата на града Ви?

Изработването на кандидатурата беше далеч от лесна задача. За град, в който 10 души имат 11 мнения по една и съща тема, достигането до този етап е триумф сам по себе си. Но този опит ни показва, че можем да работим заедно и че всички цели, които си поставихме, са постижими, стига да използваме правилните инструменти за активиране на пловдивския спящ потенциал.

Всичко започна през 2010-а, когато група пловдивски артисти и интелектуалци обединиха усилията си и решиха да работят за кандидатурата за Европейска столица на културата. Това гражданско движение получи подкрепата на местната власт и беше създадена фондацията „Пловдив 2019“. Някои от артистите, писателите, журналистите и активистите, които иницираха този процес, остават и до днес в Управителния съвет на организацията.

В началото на работата си фондацията обяви конкурс за проектни идеи за общата концепция на пловдивската кандидатура за ЕСК. 35 екипа и отделни личности участваха в състезанието и идеи от техните предложения бяха използвани в следващите стъпки по разработването на кандидатурата. Освен това над 120 души се включиха в публични дискусии, дебати и кръгли маси, целящи да се определят фокусът и целите на кандидатурата. Тези събития бяха водени от професионални модератори, а резултатите бяха инкорпорираны в тази книга.

Всички тези публични дискусии ни накараха да осъзнаем, че е от

изключително значение да започнем работата си от това, което идентифицирахме като проблеми в културния сектор в Пловдив, и не чрез дискусии, а като предложим възможности на културните оператори да повишат капацитета си. В резултат на това през 2012 година фондацията инициира финансираща програма за културни проекти, отговарящи на концепцията на пловдивската кандидатура. Това осигури участието на повече културни оператори и подпомогна процеса на изграждане на капацитет в културния сектор.

Местните артисти и институции играха активна роля в подготовката на книгата с повече от половината от проектите, които бяха включени в артистичната програма, докато останалата част беше разработена от артистичния екип на фондацията в съответствие с целите на кандидатурата и основаващи се на предложения от страна на местни граждани и на европейски партньори.

Докато в първия етап приоритет беше създаването на общата рамка на програмата чрез събиране на интересни хрумвания, във втората фаза ние поканихме местни и международни артисти и институции да разработят по-подробно проектните си идеи и да включат европейски партньори. През март, април и май 2014 г. бяха проведени над 50 индивидуални и групови срещи с представители на повечето културни институции и партньори в града, които са въввлечени в предложената артистична програма. Между тях бяха читалищата, национални и общински културни институции като Държавна Опера – Пловдив, Драматичен театър – Пловдив, Държавен куклен театър – Пловдив, Регионалният исторически музей и Етнографският музей, Националният музей на авиацията и

множество по-малки, частни културни оператори като Асоциацията „Изкуство днес“, Колектив „Космос“, Студио „8½“, „Хамалогика“, Фондация „Отворени изкуства“ и Асоциацията „Фабрика за идеи“. Всички те допринесоха за кандидатурата с идеи, проекти и човешки ресурс.

Втората фаза на работата по кандидатурата включи активни граждани от всички възрасти и опит: като доброволци, посланици и най-важното, участници в разработване на книгата. Фондацията взе участие в организацията на много местни събития и фестивали, като по този начин изгради широка мрежа от доброволци. Бяха организирани срещи със социални клубове и клубове по интереси на възрастни хора в Пловдив и околните региони, местни студенти и доброволчески организации като Националният алианс за работа с доброволци, Ротари клуб и други. Понастоящем фондацията работи с повече от 100 доброволци от всякакви възрасти, които участват в събития, подкрепящи кандидатурата за ЕСК.

Бяхме изненадани от ефекта, който имаше апликационният процес върху гражданите на Пловдив. В началото те се надяваха предпазливо. След като Пловдив беше допуснат до втората фаза на кандидатстване през декември 2013, те си позволиха да се надяват, че нещо хубаво може да се случи в града. През последните няколко месеца десетки хора посетиха Синята къща, изпращаха електронна поща и пишеха съобщения във Фейсбук само за да ни пожелаят успех и да предложат да ни помогнат, както могат. Дори и на местната политическа сцена пловдивската кандидатура успя да обедини в подкрепа на каузата партиите от целия политически спектър, представен в Общинския съвет.

Паралелно с процеса на кандидатстване Община Пловдив разработи културна стратегия за периода 2014 – 2024, включваща над 80 представители на културния сектор в редица специализирани работни групи и публични дискусии. Това подчертава желанието на града да започне дългосрочен процес на трансформиране на традиционните модели в културната политика на България и Пловдив, свързвайки кандидатурата с всички големи културни, образователни и туристически оператори в града.

На международно ниво много сме радостни, че успяхме да включим множество артисти, артистични групи и организации в разработването на кандидатурата и артистичната програма.

Връзките ни с италианските градове кандидати също бяха засилени. По

време на втората фаза от подготовката подписахме споразумения за сътрудничество по конкретни проекти с всички италиански градове, класирали се за втората фаза: Калери, Лече, Матера, Перуджа, Равена и Сиена. Реши се, че ще се разработват съвместни проекти за 2019-а, а културните оператори от Пловдив и италианските градове ще бъдат насърчавани да си сътрудничат по-тясно.

Тази кандидатура може да се обобщи така: Пловдив - възхвала на всичко, което градът е, и надежда за всичко, което може да бъде. Прекланяме се пред огромния ентузиазъм и положителна подкрепа, които срещнахме по пътя си. Всеки, който ни съдейства, ни вдъхнови да бъдем по-креативни и да се целим нависоко. Ние сме дълбоко благодарни за всичко това.

II. Структура на програмата

1) Как възнамерява градът да структурира годишната програма, ако бъде избран за Европейска столица на културата (насоки, обща тема на събитието, конкретни теми и т. н.)? Каква ще бъде продължителността на програмата?

Историята

Програмата „Пловдив 2019“ е посветена на нещо, което на пръв поглед може да изглежда банално - обединение. Това е не само мотото, но и основната тема. Всички събития и проекти в програмата ни следват тази линия: искаме да **обединим** групите в Пловдив, за да създадем „Пловдив заедно“, което да доведе до **трансформация** на градското пространство в място, което хората споделят. На свой ред това ще предизвика **възраждане** на идентичността и чувството за собственост на културата и наследството, които ни помагат да **релаксираме** в тези напрегнати времена. Така ще създадем условия за устойчив растеж и развитие за хората със и за гражданите, което да ни помогне да **обединим** различните групи в града заедно...

Структурата

Проектите и проектните идеи са структурирани в четири програмни платформи (СЛИВАНЕ, ТРАНСФОРМИРАНЕ, ВЪЗРАЖДАНЕ, РЕЛАКСИРАНЕ). Те оформят общо 12 проектни клъстера, включващи проектни инициативи, събития, фестивали, рамкови програми, конференции и социални дейности.

СЛИВАНЕ е проектна платформа, която обхваща темите за интеграция на етноси, поколения, територии, различни социални групи и религии. Нашата цел е да сбlijим общности и поколения, да преодолеем инерцията и изключването, за да създадем по-положителна перспектива и увереност по отношение на града, така че гражданите да развият чувство за място и идентичност, чувство за принадлежност и общност не само на местно ниво, но и с нашите колеги европейци.

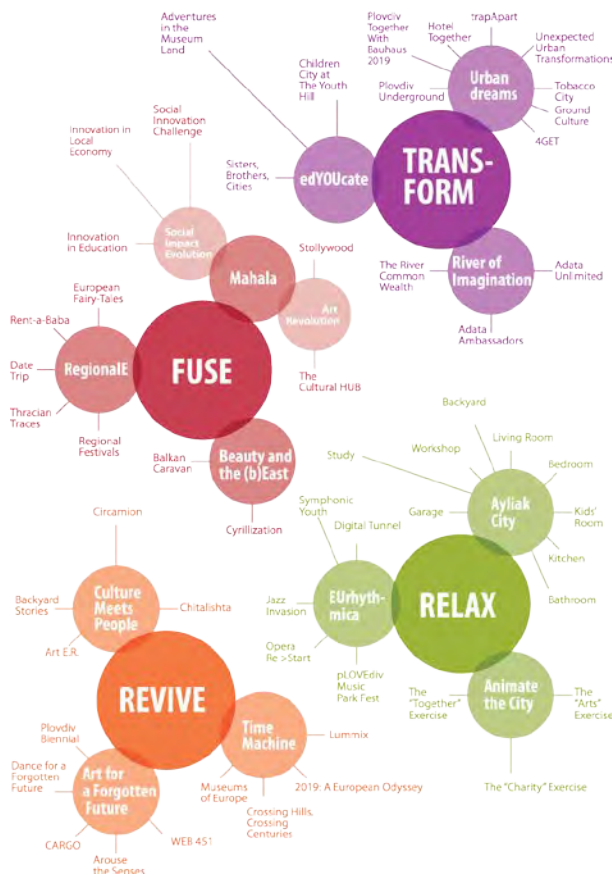
Проектните клъстери са „**Махала**“ (Mahala), „**Красавицата и Изтока**“ (Beauty and the (b) East) и „**РегионалЕ**“ (Regionale).

ТРАНСФОРМИРАНЕ означава преосмисляне и „рециклиране“ на забравени и изоставени градски пространства, както и промяна в начина на възприемането им.

„Трансформиране“ е и платформата, която разработва нови подходи в образованието и спрямо младите хора, трансформиране на гледната точка и възможностите за гражданите.

Проектни групи тук са: „**Градски мечти**“ (Urban Dreams), „**Образовай (ce) (edYOUcate)**“, „**Река на въображението**“ (River of Imagination).

ВЪЗРАЖДАНЕ се фокусира върху представянето на нови начини за съхраняване и представяне на миналото и културното наследство в съвременен контекст, като го прави част от ежедневието, а не само туристическа атракция. Платформата „Възраждане“ ще опита да мотивира хората да участват в културата, както и да я пренесе близо до тях, защото по този начин ще я интегрира в живота им. Проектните клъстери, свързани с тези идеи, са: „Културата среща хората“ (Culture Meets People), „Машина на времето“ (Time Machine), „Изкуство за забравеното бъдеще“ (Art for Forgotten Future).

РЕЛАКСИРАНЕ е посветена на необходимостта от превръщането на Пловдив в град с устойчиво развитие, с осигурен висок индекс на благосъстояние на неговите жители и посетители, със свободно време за забавяне на темпото, за спорт, за посещение на културни мероприятия. Защо не покажем как един град на „ръба“ на Европа може да се превърне в добър пример чрез намиране на начин на живот и производствени методи в съответствие с визията на „устойчив, интелигентен и приобщаващ“ растеж на Европа 2020?

Основни проектни клъстери: „Айляшки град“ (AyliakCity), „Еуритмика“ (EUrhythmica), „Раздвижи града“ (Animate the City).

Партньори: Под всеки от проектните клъстери сме включили „потвърдени партньори“. Това означава, че сме се свързали с всички тях и те са се съгласили да се включат и да работят с нас, ако Пловдив стане Европейска столица на културата (Европейска столица на културата) 2019. Много от тези партньори са дали своя принос и идеи за проектите.

Проекти: Засега повечето от проектите, които представяме, са в идеен етап на развитие - имаме концепцията, визията и партньорите, с които ще ги организираме. Някои вече се изпълняват, например Дни на социалните иновации, „trapApart“ и други.

Съзнателно сме избягвали мегасъбития, които не са свързани с нашите цели. Въпреки това нашата програма ще се развива допълнително, ако сме избрани, и ще включим „липсващите“ проекти.

Basso Continuo: Основният ключов момент при всички проекти е стратегическият подход към дългосрочното развитие на капацитет и нови публики. Програмата ни за изграждане на капацитет и развитие на публики SABADEPLO ще се развива успоредно с проектите и ще е интегрирана в тях, фасилитирана от координатор в структурата на организацията.

Европейски и балкански връзки: Докато развивахме проектните си концепции, бяхме изправени отново пред факта, че е много по-лесно да се намерят партньори в Западна и Централна Европа, отколкото от балканските страни. Ще продължим усилията си да свързваме проектите си с партньори от Източна Европа и Балканите. Пловдив 2019 е шанс да променим навика на артисти и организации от Балканите да игнорират възможности за сътрудничество с преките си съседи.

Създаване: Повечето от проектите ще бъдат създадени или като продукции на нашите партньори, или под формата на копродукции между фондацията и един или повече партньори. Само ограничен брой проекти ще бъдат произведени от самата фондация.

Европейско значение: В процеса на трансформиране на целите в проектни идеи сме се съсредоточили върху теми, които са важни за Пловдив, но също така са свързани с по-голямата картина на проблемите, които се обсъждат и решават в други части на Европа. Този подход улеснява намирането на партньори от цяла Европа, които са нетърпеливи и ентузиазирани да работят с нас по нашите теми, тъй като лесно биха могли да вникнат в

проблема или вече са работили по подобни казуси в други страни.

Продължителност

Програмата ще започне през януари 2019 г. и ще продължи през цялата година, до края на 2019-а. Въпреки това устойчивите структури се нуждаят от време, за да пораснат, което е възможно само с дългосрочен подход.

Следователно някои от проектите ще стартират през периода 2015-2018 и ще продължат и след 2019 - особено онези от тях, които се фокусират върху социални въпроси и развитие на градската среда, но също и мрежи, сътрудничества между институциите и структурите, създадени по време на фазата на ЕСК (виж график преглед). Основният фокус на програмата, свързан с публиката, е заложен за 2019 г. Планираме да дадем официален старт през януари 2019 г. и ще се синхронизираме с откриването в италианската ЕСК. Церемонията ще включва ритуално погребване на капсула на времето, която ще бъде отворена през 2032 г., когато България ще е домакин на събитието ЕСК за втори път. В съответствие с целта ни за децентрализиране на културния живот в откриването ще включим паралелни събития в различни квартали на града.

2) КАКВИ ОСНОВНИ СЪБИТИЯ ЩЕ ОТБЕЛЕЖАТ ТАЗИ ГОДИНА?

За всяко едно, моля дайте информация за следното: описание на събитието/ дата и място/ проектни партньори/ финансиране

Основните събития, които ще отбележат годината са залегнали във времевия график. Някои от допълнителните проекти са посочени в самата програма.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	after 2019
Social Evolution							
The Cultural Hub							
Stollywood	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX				
European Fairy-Tales Festival	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX			
Rent-a-Baba	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX			
Date Trip	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Tracian Traces	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Balkan Caravan	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Cyrrillization	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Tobacco City							
trapApart							
4GET	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX			
Plovdiv Underground	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Bauhaus 2019	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Ground Culture	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX			
Unexpected Urban Transformations	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Hotel Together	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Adata Unlimited	XXXXXX	XXXXXX					
Adata Ambassadors	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX			XXXXXX
The River Common Wealth	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Children City	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Adventures in the Museum Land	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Sisters, Brothers, Cities	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Chitalishta	XXXXXX						
Backyard Stories	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Circamion	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Art E.R.	XXXXXX	XXXXXX					
Plovdiv Biennial	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Dance for a Forgotten Future	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
WEB 451	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Arouse the Senses	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
CARGO	XXXXXX	XXXXXX					
Lummix	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Crossing Hills, Crossing Centuries	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Museums of Europe	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
2019: A European Odyssey	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Ayliak City	XXXXXX						
Digital Tunnel	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
pLOVEDiv Fest	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Jazz Invasion	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Symphonic Youth	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		
Opera Re> Start	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		XXXXXX
Animate the City	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX		

■ Duration of projects in FUSE
 ■ Duration of projects in TRANSFORM
 ■ Duration of projects in REVIVE
 ■ Duration of projects in RELAX

Махала

Изкуство и култура за постигане на обединение

Приобщаването на синти/ромски малцинства, които имат свой специфичен начин на живот, е въпрос от общоевропейска значимост.

В Пловдив ромското население е близо 80 000 души, което съставлява около 20% от жителите на града. Много представители на тази група твърдят, че са от турски или друг произход, и само малка част от тях се самоопределят като роми.

В Пловдив тези общности живеят в четири махали: „Столипиново”, Шекер махала, Хаджи Хасан махала и Арман махала.

Със своето население от 45 000 души „Столипиново” е най-многочисленото гето в Пловдив и страната и е сред най-големите на Балканите. Използваме думата „гето“ за този квартал, защото малцина външни хора ходят там, а местните рядко излизат от него, преди да навършат 15-16 години. Населението и на четирите квартала е съвкупност от различни малки етнически групи, до голяма степен географски и културно изолирани от останалата част на Пловдив.

В миналото са осъществени много инициативи за интегриране на изолираните малцинства, но титлата “Европейска столица на културата” ще ни даде огромен тласък за развитие в тази посока. Чрез нея ще разработим много по-устойчив, интегриран и координиран подход за включването на изолираните малцинства в Пловдив с перспективата да достигнем европейско равнище при справянето с тези въпроси.

Идеята е да предложим най-добри практики, които впоследствие да се използват в Югоизточна и Централна Европа, където са налице подобни проблеми.

От успешните примери за интеграция на ромите (например ефективната работа на Мрежата на здравните и образователни медиатори, фондация "Земята - източник на доходи", с фокус селските райони) знаем, че устойчиво развитие може да се постигне само чрез прилагане на дългосрочен подход за създаване на доверие в общността - без да очакваме бързи резултати, а с поглед, насочен към бъдещето.

Титлата “Европейска столица на културата” може да бъде трамплин в това развитие, особено като даде възможност на различните участници да работят заедно и да си сътрудничат.

Програмата, която предвиждаме, интегрира три направления, основополагащи за устойчивото развитие:

- Арт революция: мултифункционален културен център в „Столипиново” + Столивуд (академия за театър, кино и фотография)
- Социална еволюция: Иновации в образованието и местната икономика + Социални иновации

АРТ РЕВОЛЮЦИЯ

КУЛТУРЕН ЦЕНТЪР

През последните няколко години голяма изоставена сграда в „Столипиново” беше почистена и частично обновена от местни ромски лидери със съдействието на Община Пловдив. През 2013 г. фондация „Пловдив 2019“ се включи активно в процеса, като подписа споразумение за сътрудничество с местната организация, натоварена с управлението на сградата. Постепенно хората започват да разпознават това място като общностен център, в който могат да организират ритуали и да честват местни празници. Като следващ етап от този процес “Пловдив 2019” планира разработването на концепция за поэтапно развитие на мултифункционален социокултурен център за всички общности в града. Целият процес на реконструкция на общностния център ще бъде управляван с непрекъснатото активно участие на представители на местните ромски и турски общности. „Пловдив 2019“ ще превърне сградата в социокултурен център за ромската общност в града, която ще участва активно в процеса по обновяването на зданието съвместно с берлинското

архитектурно студио „**raumlaborberlin**” и архитекта **Мартин Калтвасер**. От намерени предмети и отпадъчни материали ще бъде създадено пространство за общността, както и детска площадка. Трансформацията на градска среда ще се базира на нуждите и идеите на местната общност. Например нуждата от детска площадка, където децата да могат да играят безопасно, беше изразена от жителите на квартала по време на работните ни посещения там.

Ролята на центъра ще бъде да овласти и насърчи гражданското участие на местното население чрез следните елементи:

- Хъб, свързващ дейности в „Столипиново” с други в града, място за срещи, дебати, лекции, конференции. Обмяната на опит и информация ще става и чрез алтернативни техники като „форум театър“ (на Аугусто Боал), която позволява на публиката да се превърне в активен, взимащ решения участник, способен да реши истински социални проблеми. Другите методи включват картографиране на общността (community mapping), технология на откритото пространство (Open Space Technology), методологията за създаване на диалог World Café.

- Седалище на ромско радио: с партньорите ни от **радио „Паргин“ в Амстердам** ще създадем радиопрограма и новинарски блог, популяризиращи артистичните проекти в програмата за Европейска столица на културата и създаващи контакти с други ромски общности в Европа.
- Интерактивна мултимедийна изложба, представяща културата и традициите на ромските/турските общности - притегателен център както за местните жители, така и за туристите.
- Здравен център ще предлага курсове и кампании за здравно образование (хигиена, превенция на нежелана бременност, употреба на наркотици, полово предавани болести). Освен това той ще подготвя здравни консултанти и мултипликатори в общността.
- Място за артистични резиденции (местни и международни артисти).
- Пространство за изкуството на общността: Столивуд, театър на общността, креативни ателиета, конференции, работни срещи и изкуство от/за общността, уъркшопове за обмяна на опит между професионални артисти и аматьори – образование за талантиливи млади хора.
- Зала за изложби и презентации, галерийно пространство и сцени за иновативни артистични проекти в Пловдив. Центърът ще даде възможност за съвместна работа в областта на изкуствата и творческите индустрии.

- Кафене и ресторант, предлагащи традиционна турска и ромска кухня.

СТОЛИВУД

Заедно с нашите партньори от **Независим театър Унгария** ще създадем Академия „Столивуд“, където младежи от ромската общност ще имат възможност да участват в създаването на късометражни филми и театрални представления и да придобият основни теоретични и практически кинематографски умения, както и да участват в семинари по фотография. Бихме искали да привлечем известни режисьори, които се интересуват от ромската тема. Сред тях са **Емир Кустурица, Данис Танович и Тони Гатлиф**. Словашкият фотограф от ромски произход **Артур Чонка** вече потвърди участието си.

Този проект ще помогне на младите хора да изразят себе си чрез изкуството и да споделят своя свят, начина си на живот и гледните си точки с широка аудитория. Чрез поредица от квалификационни курсове по актьорско майсторство, фотография, дизайн на костюми, писане на сценарии, грим, редактиране и др, участниците ще развиват професионалните си умения.

В заключителния етап от своята работа студентите на Академия „Столивуд“ ще представят фотографски изложби, късометражни филми и театрални спектакли, които ще са копродукции със студенти от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив. Постановките и лентите ще бъдат режисирани от професионални театрални и филмови режисьори, участващи в проекта. Премиерите ще се състоят в квартал „Столипиново“, а след това чрез нашите партньори ще бъдат разпространени в други части на града, страната и Европа. Някои от творческите продукти, създадени в своеобразната академия, ще бъдат представени по време на **Световния ромски фестивал „Каморо“** в Чехия през 2019/2020 г. В рамките на проекта за **театър на общността** режисьорът **Брайън Майкълс**, създател на първата емигрантска труппа в Германия (Teatro Siciliano/Gallus-Theater), ще направи представления из целия квартал, приканващи външни гости и местни хора да посетят „непознатия ромски свят“. Той ще използва различни начини на изразяване, включително чрез музика, песни, танци, образи, цветове, миризми, храни и звукови картини. Изпълненията ще са

със значителна продължителност – цял ден или цяла нощ.

Други артистични дейности за общността съвместно с **Независим театър Унгария**, които са част от Академия „Столивуд“, включват: **Re/Public Art** (изящно изкуство, създадено от използвани материали); кино на общността (видеоклипове за улични събития с участието на местни хора); **улично изкуство** (рисуване на стени или други външни предмети с цел промяна и оживяване на средата); **музика на общността** (музикални инструменти, направени от използвани налични материали, което позволява на много хора да създават музика заедно).

СОЦИАЛНА ЕВОЛЮЦИЯ

Заедно с нашите партньори от младежката организация „Фабрика за идеи“, **LEAD Интернешънъл**, **Ромския образователен фонд** и **Младежки клуб „Рома“** в Пловдив сме разработили пълен набор от иновативни образователни и социални решения, тъй като изкуството и културата са доказани стратегии. Въпреки това в тази специфична общност те също трябва да бъдат придружени от социално измерение с цел да се създаде по-устойчива основа.

Иновации в ОБРАЗОВАНИЕТО

Мобилните образователни центрове в „Столипиново“ ще са пригодени за ученици от всички възрасти: деца, тийнейджъри и възрастни. Обратът в образованието е в състояние значително да промени ситуацията за ромите не само в Пловдив. Проектът цели подпомагане на достъпа до образование, предоставяйки полезни и практични умения. Сред тях са работа с компютър или практикуване на занаяти, помощ при писане на CV и подготовка за интервю, съобразени с нуждите на общността и пазара на труда. Общностните лидери ще са активни участници в учебния процес peer-to-peer (от човек на човек).

Очакваният резултат в рамките на три години е 15% спад на отпадането от училище и 15% ръст на грамотността и работната заетост сред възрастните. Мобилните образователни центрове ще се свържат с проекта за читалищата, където ще се използват иновативни образователни методи като самоорганизирана учебна среда. Основното предизвикателство в непривилегированите ромски и турски общности навсякъде в България и Югоизточна Европа е образователната система, ориентирана към статични знания, която обвинява малцинствените групи за невъзможността им да се включват в съществуващата система. Проблемите за неграмотността, безработицата и бедността са тясно свързани.

Иновации в МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

Тази проектна платформа цели създаването на финансово устойчиви микробизнес модели за изграждане на нови умения в общността. Малки

местни фирми ще бъдат промотирани с помощта на креативни предприемачи и иновативни продукти чрез фасилитирането в общността на процес за вземане на решения. Печалбата ще бъде частично реинвестирана обратно в благополучието на общността. Друг проект включва модел за микрофинансиране на женската част от населението и предвижда базов тренинг в областта на финансите, който дава подкрепа на най-уязвимата група в общностите.

Една от идеите на социалното предприемачество, които ще бъдат приложени тук, е т. нар. подход за изнасяне на производството (BPO – Business Process Outsourcing). Благодарение на него хора от всички възрасти ще могат да придобият компютърна грамотност и умения, като същевременно ще имат възможност да припечелват доходите си. Съвместно с партньорите ни от фондация „Инди-Рома 97“ ще създадем специална платформа. Тя ще съдържа оферти за работа от местния бизнес, общински, държавни предприятия и неправителствени организации и ще осъществява връзка с безработни хора, които вече са придобили умения чрез образователни програми и квалификационни курсове.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО ЗА СОЦИАЛНА ПРОМЯНА прилага ориентиран към процесите подход, който ще интегрира мислене в посока проектиране за социална промяна чрез ангажиране на потенциала на гражданите и общностите, които желаят да се справят с истински предизвикателства за маргинализирани групи и търсене на решения **заедно**. Участници от цялата страна ще се изправят пред предизвикателството да

намерят иновативни решения за конкретен проблем в „Столипиново” в тридневен игрови блиц формат чрез анализиране на средата. Най-добрите идеи ще бъдат представени и подкрепени от местната власт, бизнеса и неправителствени организации. Първото издание на Предизвикателството се проведе между 11 и 15 април 2014 г. и чрез превръщането му в ежегодно събитие се надяваме да въвличем все повече граждани, които да станат активни участници в процеса за културна и социална промяна. Този проект има за цел създаването на нови микросистеми за подкрепа и преосмисляне на остарели социални услуги, както и генериране на иновативни подходи за включване на бизнеса в спонсорски дейности.

Академията за социална промяна помага на млади специалисти да развият личностни и социални умения,

необходими за катализирането на социална промяна. Стажантската програма се фокусира върху методи за вземане на решения отдолу-нагоре и събития за създаване на контакти, докато се реализират оригинални проектни идеи. Десет от екипите, които взеха участие в инициативата „Предизвикателство за социална промяна” през 2014 г., получиха стипендии за първото издание на **Академията** в Пловдив (6 - 10 Юни 2014 г.).

На годишната среща на високо равнище **Empatheast Global Social Innovation**, която ще започне през октомври 2014 г. в Пловдив, иновативни социални лидери от цял свят ще представят своите изследвания на международна конференция. Те също така ще консултират местни проекти, създадени по време на **Предизвикателството и в Академията за социална промяна.**

Потвърдени партньори за клъстера:

АМТИИ - Академия за музикално танцово и изобразително изкуство (Пловдив, България), Артур Чонка (SK/UK), Брайън Майкълс (DE/UK), Българска мрежа за граждански диалози (България), Saravan Circus Network (Брюксел, Белгия), Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ (Велико Търново, България), Фабрика за идеи (София, България), Independent Theatre (Унгария), фондация „Инди-Рома 97” (Куклен, България), Народно читалище „Мустафа Кемал Ататюрк“ (Пловдив, България), фондация „Земята - източник на доходи“ (Пловдив, България), LEAD International (London, UK), Мартин Калтвасер (Берлин, Германия), Network срещу бедността - Лесе 2019 (IT), Radio „Patrin” (Amsterdam, NL), raumlaborberlin (Берлин, Германия), Ромски образователен фонд (Унгария), „Звукът на малцинствата“ - Перуджа 2019 (Италия), Фондация „Толеранс“ (Пловдив, България), Световен ромски фестивал „Khamogo - Slovo 21” (Прага, Чехия), Младежки клуб „Рома” - Столипиново (Пловдив, България)

Бюджет:

Програма: 2 050 000 EUR

Бюджет за инфраструктура: 500 000 EUR (Реконструкция на културен център)

РегионалЕ

„РегионалЕ” е платформа, която ще осигури видимост на 80 местни фестивали, културни, туристически и социални проекти от целия Пловдивски регион. Ще подчертае разнообразието на европейската култура и ще предложи решения на други райони в Европа, които се борят с обезлюдяване и застаряване.

Пловдив е разположен между два от най-важните планински масиви на Балканите - Родопите и Стара планина (наричана още Балкана, откъдето идва и името на полуострова). Макар жителите на селищата по тези места да пазят своите самобитни традиции, песни, обичаи и обредни танци, техният фолклор е застрашен от изчезване. По-възрастното поколение не може да го предаде на по-младите, които напускат тези райони заради безработицата и липсата на добри условия за живот.

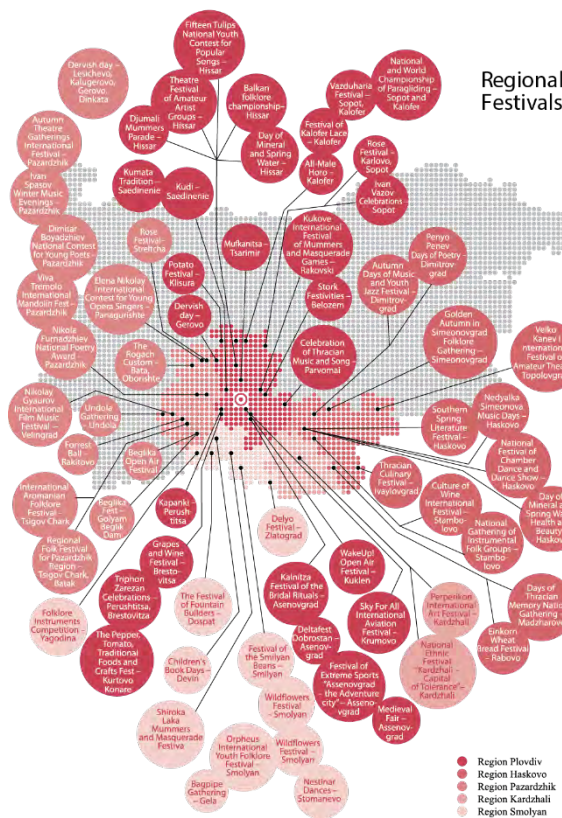
Клъстерът “РегионалЕ” предвижда редица проекти, които да предложат иновативни стратегии за опазване и популяризиране на това огромно разнообразие от традиции, занаяти и изкуства. В инициативата активното участие ще имат местните хора заедно с европейски артисти и антрополози.

„Пловдив 2019“ ще се фокусира върху създаването на мобилни приложения, туристически маршрути и алтернативни методи за транспорт с цел насърчаване посещаемостта на събитията. Ще бъде направена и дигитална арт карта на района, предоставяща информация за текущи събития.

ФЕСТИВАЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРИКАЗКИ В РОДОПИТЕ

Европейският фестивал на приказките е платформа, представяща разказвачески традиции от цяла Европа. Те ще бъдат използвани като начин да се свържат хора от различни поколения, етноси, държави и региони. Проектът е насочен към опазването на богатите европейски традиции, като събира приказки, басни, митове и истории от всички части на континента и ги поставя в съвременен контекст. Заедно с нашите международни партньори **La Maison Du Conte Bruxelles (Белгия), La Maison Du Conte France (Франция), Aprika (Латвия), Théâtre de Chemins (Франция), Fabula Storytelling (Швеция)** ще представим богатото разнообразие от европейски разкази и общия им произход на местните жители и туристи из различни села в Родопите. Етапи от развитието на фестивала:

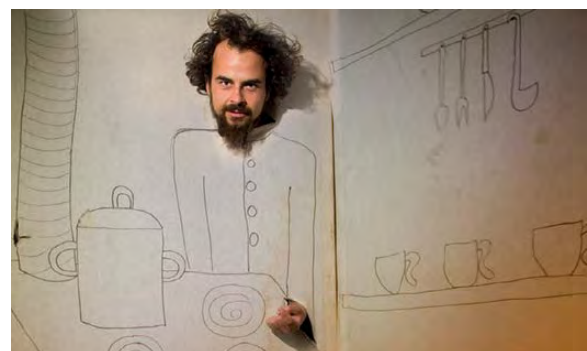
- Местни и европейски творци и антрополози ще съставят архив на редки и уникални песни и приказки от различни региони, а на специално създаден уебсайт потребителите ще могат да преживеят приказките в интерактивен формат.

- Работни срещи между участващите международни артисти ще трансформират събраните материали в серия от артистични интервенции в планинските села. Пример за това ще бъде проектът „Родопски лабиринт” на българската театрална трупa „4TUNES” в сътрудничество с международни партньори като Fluxus 2, UNIVERSITUR и Asociatia Smart for Change, които ще създадат интерактивни сензорни лабиринти въз основа на антропологични проучвания на района. Онлайн платформата ще документира и подпомага организирането на различните етапи на проекта. Работата с местните участници и публика ще подпомогне изграждането на капацитет и разработването на

нови практики за културно участие.

- Обработка на събраните материали и превръщането им в програма за пътуващ театър, разказвачески изпълнения и концерти, които да бъдат представени по различни маршрути из Родопите.
- Кулминацията на фестивала ще бъде в родопското село Гела с межкултурни проекти. Сред тях са сайт-специфични инсталации, куклени представления, театър на сенките, театър на сетивния лабиринт, разказвачески и танцови представления, концерти, изложби и работилници за традиционни родопски занаяти – майсторене на музикални инструменти и кукли.
- Създаване на европейска пътуваща програма. В партньорство с мрежата CITI художествената продукция ще бъде представена в други европейски страни по пътя обратно от Родопите.

Потвърдени партньори за клъстера: Aprika (Рига, Латвия), Asociatia „Smart for Change” (Букурещ, Румъния), Asociatia „Universitur” (Букурещ, Румъния), Български туристически

съюз, Centrul de Resurse Pentru Comunitatea Roma (Клуж-Напока, Румъния), Cie Du Theatre дез Chemins (Франция), CITI - Centre international pour les théâtres itinérants (Париж, Франция), „Elektrana” - Център за развитие на електронно изкуство и култура (Нови Сад, Сърбия), Fabula Storytelling Festival (Стокхолм, Швеция), Fluxus 2 (Хамбург, Германия), Фабрика за идеи (София, България), La Maison Du Conte de Bruxelles (Белгия), La Maison Du Conte (Chevilly-Larue, Франция), Общинско предприятие „Туризм“ (Пловдив, България), Орфей 2019 - Перуджа 2019 (Италия), Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” (Пловдив, България), Държавен куклен театър Пловдив, Съвет по туризъм (Пловдив, България), Фондация „Работилница за граждански инициативи“ (София, България), всички общини и фестивали в региона

Бюджет: 1 000 000 EUR

Програма: 1 000 000 EUR

RENT-A-БАБА

От Rent-a-car (англ.) - кола под наем Проектът „Rent-a-баба” ще покани креативни млади хора и специалисти от различни области (проектиране, антропология, психология и архитектура) да участват в иновативна резидентна програма в домовете на възрастни хора в почти изоставени села в Родопите. Младежите ще участват в културни и социални проекти с жителите на селото, целящи подобряване на условията им на живот по устойчив начин – чрез генериране на културни събития, иновативни социални услуги или продукти, които биха могли да са от полза за местната общност.

Чрез комуникация в социалните медии и блогове участниците ще могат да привлекат други млади творци в селата. Проектът е чудесна възможност за съхраняване и предаване на устно и нематериално наследство (песни, приказки, митове) от обезлюдените села в региона.

СРЕЩА НА ПЪТ

Проектът е алтернатива на традиционния туризъм – онлайн портал за хора, които искат да преживеят различен начин на пътуване из региона и да се срещнат с нови хора. През дигиталната платформа те ще могат да качат информация за регионални фестивали, които искат да посетят, кога планират да отидат и с какво превозно средство. По този начин ще имат възможност да се свържат с хора, с които да пътуват или при които да отседнат през нощта. Проектът „Среща на път“ е вдъхновен от популярните проекти за споделяне на автомобил и каучсърфинг, но е създаден специално за проекта „РегионалЕ” и ще свързва хора със сходни интереси от цяла Европа, като им позволи да опознаят нашия регион заедно.

ТРАКИЙСКИ СЛЕДИ

Съвместен проект с италианския град Перуджа, свързан с българското и италианското антично наследство, като се фокусира върху културите на траките и етруските. От българска страна тракийските светилища из Родопите ще бъдат използвани като пространства за изложби, концерти и филмови прожекции. Заедно с местни и италиански музиканти ще организираме серия от музикални изпълнения в древни тракийски светилища, свързани с мистичния поет и певец Орфей.

Проектът ще бъде придружен от постоянни и пътуващи изложби между двете страни, свързващи местни исторически и археологически музеи,

както и университети, които да провеждат съвместни научноизследователски проекти.

Красавицата и Изтока (Beauty and the (b) East)

„Beauty and the (b) East” е платформа, представяща красотата на самобитната култура и традиции на Балканите не само пред западноевропейска публика, но и на самите представители на Източна Европа, които слабо познават своите непосредствени съседи. Балканска музика, дизайн, изкуство, архитектура и съвременно изкуство ще предложат на публиката друга гледна точка за Балканите и Източна Европа – като магнетичен, културно и етнически разнообразен регион.

Включените проекти създават възможности за изграждане на платформа за срещи, обмен на опит и знания между артисти, продуценти, граждани за създаване на трансбалкански мрежи. Балканите споделят общо пространство и история, но между страните съществуват много нерешени проблеми. Често забравяме, че има повече неща, които да ни обединяват, отколкото да ни разделят. Пловдив заедно с Балканите, Балканите заедно с Европа.

БАЛКАНСКИ КЕРВАН

Платформата „Балкански керван“ има потенциала да се превърне в устойчив проект, който да продължи и след 2019 година. Основната му цел е да създаде мрежа от балкански институции, артисти и културни оператори и да стимулира съвместни начинания. Сред тях са пътуващи изложби, представления, танцови и театрални събития, винени турове и изследователски проекти. Бъдещите

европейски столици на културата на Балканите и околностите могат да продължат инициативата, като по този начин осигурят на устойчивостта на този проект. Акциите в рамките на „Балкански керван“ ще включват: „Трансбалкански експрес“- проект, разработен в сътрудничество с **art.homes (Мюнхен)**, в който балкански артисти и куратори ще пътуват в каравани из всички страни в региона,

ще живеят и работят заедно и ще развиват своите проекти, вдъхновени от различните градове, които посещават. Крайната дестинация в това артистично пътешествие ще бъде Пловдив, където те ще споделят резултатите от проекта. По-късно ще отпътуват с изложбата за други държави, така че да промотират програмата „Европейска столица на културата” и балканското изкуство.

„**Балканите в светлината на прожекторите**“ ще стимулира местни фестивали, представящи балканска култура, с цел обмен на опит и съдържание с партньори от региона. Двете големи международни събития в Пловдив **One Architecture Week** и **One Design Week** например ще посветят своите програми за модернистичната архитектура на Балканите и традиционните балкански занаяти, както и съвременен дизайн.

„**Балканска музика в Пловдив**“ е платформа за етно- и балканска духовна музика. Ще организираме и онлайн конкурс за електронни миксове с традиционни балкански елементи. Също така ще издадем музикална компилация от избрани парчета. Планираме да поканим известни диджеи и музиканти. **DJ Shantel, Fanfare Ciocarlia** и **Горан Брегович** вече потвърдиха участието си в проекта.

„**Дни на турбокултурата**“ ще съчетава субкултурната музика, появила се на Балканите след демократичните промени от 1989 г., като турбофолк и манеле (наречена чалга в България), с по-„сериозни“ музикални жанрове като джаз и класическа музика.

КИРИЛИЗАЦИЯ

За да подчертае богатото културно разнообразие в Европа и да чества кирилицата, този проект ще използва интервенции на артисти и обикновени граждани. Целта е да „кирилизира“ плакати, знаци, стикери, банери или дори менюта на ресторанти, които традиционно използват латинската азбука. Знаците ще включват цитати от популярни текстове на песни, филми, поговорки или отделни думи, които да провокират интереса на зрителя. Те ще бъдат преведени или транскрибирани на кирилица и придружени от въпрос „Нуждаете се от помощ?“ и QR код, водещ към специално създаден за проекта сайт. Знаците могат да бъдат поставени на стени, прозорци, улични табели или в обществения транспорт. Подготовката на проекта ще се осъществи в сътрудничество с българските дипломатически мисии в чужбина и културните центрове на българските общности, живеещи в чужбина. **Радио „Татковина“**, насочено към българските емигранти, и неговата мрежа ще помогнат с популяризирането на проекта. Вече имаме потвърждение от български училища, вестници, списания, интернет страници, както и от други партньори на радиото в Испания, Унгария,

Франция, Гърция, Австрия, Дания, Кипър и Чехия.

На сайта на проекта и чрез специално разработени приложения хората ще могат да качват своите знаци, да ги превеждат за онези, които не могат да четат кирилица, да използват функции като транслитерация, превод, търсене

по местоположения. Редки кирилски шрифтове от стари книги и улични знаци ще бъдат дигитализирани специално за проекта и споделени за обществено ползване на интернет страницата.

Потвърдени партньори за кълъстера:

Аграрен университет Пловдив (България), АМТИИ - Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство (Пловдив, България), art.homes (Мюнхен, Германия), Асоциацията на българските училища в чужбина (България), Balkans Beyond Borders (Athens, GR), Balkan Civil Society Development Network (Скопие, Македония), Balkan Trafik Festival (Брюксел, Белгия), Belgrade International Architecture Week (RS), Горан Брегович (Босна и Херцеговина), GRAD - Европейски Център за култура и дебат (Белград, Сърбия), DJ Shantel (DE), Национално училище за музикално и танцово изкуство „Добрин Петков“ (Пловдив, България), Ансамбъл „Тракия“ (Пловдив, България), Европейският фонд за Балканите (Белград, Сърбия), Istanbul Design Week (TR), Micro-Capitals - Матера 2019 (Италия), Общинско предприятие „Туризм“ (Пловдив, България), „One“ - Фондация за култура и изкуство (София, България), Skorje Design Week (МК), Радио „Татковина“ и неговата международна мрежа* (Пловдив, България), Tirana Architecture Week (AL), Zeppelin (Букурещ, Румъния)

* Сдружения на българите в Тарагона, Кастельон де ла Плана и Валенсия (Испания), AIBE Болкан Хатива в Хатива (Испания), българските училища в Никозия и Москва (Грузия, Русия), български неделни училища в Линц, Грац, Атина и Валенсия (Австрия, Германия, Испания), GRRreporter.info в Атина (Гърция), Списание „Хемус“ в Будапеща (Унгария), Малко театро – българския театър в Будапеща (Унгария), Асоциация „Мисия България“ в Париж (Франция)

Бюджет:

Програма: 1 000 000 EUR

Градски мечти

Артистични интервенции в публичното пространство

Проектният клъстер цели чрез творчески намеси да оживи и обнови проблемни пространства, сгради и обекти, част от един „паралелен изоставен град“. Въпреки че тези интервенции ще се случат на местно ниво, те съдържат един по-дълбок контекст, свързан с трансформацията на публичните пространства в европейските градове, в частност тези от тях, носещи следите на 40 години комунизъм.

За да развием проектите в този клъстер, ще работим с местни и международни партньори и артисти, за да обменим опит и най-добри практики, както и да започнем дискусия на европейско ниво за проблематичното културно наследство в един съвременен контекст.

Изоставените сгради от близкото минало, някои от които са знаменити постижения на архитектурата (тютюневите складове, Братската могила, кино „Космос“, „Капана“), ще се превърнат в пространства за културна активност и социална интеракция. Ще почерпим от опита на една скорозна гражданска кампания за опазването и „рециклирането“ на сградата на кино „Космос“ – пример за това, че гражданските кампании могат да се превърнат в успешен модел за опазването на културно наследство. Нашата цел е да преосмислим и да пригодим тези пространства за изкуство и култура.

ТЮТЮНЕВИЯТ ГРАД

В самото сърце на Пловдив има район, който очарова с отминалата си красота и миризмата на тютюн – така нареченият Тютюнев град. Складовете в него някога са построени от местен инвеститор като производствен център на тютюневата промишленост в

България. С приходите от тази дейност той е финансирал болница, също построена от него. Това е първият пример за социално предприемачество в страната.

Уникалните тютюневи складове, издигнати през 20-те години на 20 век, сега са изоставени и много от тях са в

изключително лошо състояние. Някои вече са разрушени, а други са възстановени без оглед на стандартите за реставрация, така че да се превърнат в луксозни офисни или жилищни сгради. Макар да са признати паметници на културата, всички те са частна собственост, което е и причината за неясното им бъдеще. Това е често срещан проблем в повечето посткомунистически държави.

Проектът ще търси артистични механизми не само да привлече вниманието към този конкретен проблем, но и да подчертае сблъсъка между архитектурното наследство и икономическите интереси в града – важна тема за много европейски градове.

Забележителни сгради в центъра на града напомнят за мащабна тютюнева индустрия. Само няколко от тях все още функционират, докато повечето са оставени да се разпаднат в забрава. Тъй като част от тези културни паметници са споделена собственост между частници, общински структури и държавата, липсва отговорност за техния мениджмънт - всеобщ проблем в повечето посткомунистически държави.

Проектът цели намирането на артистичен механизъм тези сгради да се трансформират и върнат на града и неговите граждани.

„Тютюневият град“ е проект, целящ опазването на изчезващия град посредством мултижанрови артистични акции, инсталации, изложби и проучвания. Ще се състои от следните стъпки:

- **Да подкрепим Тютюневия град!**

Първата стъпка към преосмислянето и опазването на тютюневите складове е да се повиши осведомеността сред гражданите.

Планираме да организираме презентации, лекции и дискусии за историята и архитектурата на района. Първите планирани събития ще се проведат през юли 2014 г., когато българската писателка и изкуствовед Пенка Калинкова ще представи документалния си филм „Тютюневият град“ и ще води обиколка из района. Ще създадем изложба с архивни снимки, отпечатани в голям формат, по фасадите на сградите така, че да запознаем минавачите с тяхното минало. Планираме да организираме и периодични дискусии за бъдещето на тези сгради.

Втората стъпка ще бъде стартирането на краудфъндинг кампания, която да набира средства за закупуването на поне една от сградите и трансформирането ѝ в център за изкуство и култура. В проекта „Да подкрепим Тютюневия град!“ ще работим с фондация **„Работилница за граждански инициативи“ (София).**

- **Изчезващи спомени.**

Наясно сме, че до 2019-а година някои от тези сгради може да са претърпели процес на джентрификация. Ето защо планираме да започнем изследователски проект заедно с историци, архитекти, урбанисти и артисти, който да създаде изложби на открито в различни части на града така, че да „преместим Тютюневия град при хората“. Информацията и материалите от изследването ще бъдат предоставени онлайн на интерактивна платформа „Тютюневият град – изчезващи спомени“, където гражданите ще могат да си направят виртуална

разходка, да споделят лични истории, снимки и идеи за „рециклирането“ на сградите.

- **Прозорец към света** – проектът, развит съвместно с **Stiftung FREIZEIT (Берлин)**, произтича от идеята, че прозорците са очите на града. Всеки прозорец в Тютюневия град ще се превърне в сцена или платно – на един от тях ще пее музикант, на втори ще има звукова или светлинна инсталация, а третият ще е театрална сцена. Проектът ще се състои от четири етапа:
- Спонтанно окупиране на сградите с артистични акции – покана за среща със собствениците, политиците, инвеститорите и гражданите.
- Създаване на модел за реставрация с архитекти, дизайнери и граждани и даряване на този модел/концепция на града.
- **Градски инкубатор** в тютюневите складове – временен дом на артистични проекти (артисти ще кандидатстват с предложения за реализиране на краткосрочен проект от три до шест месеца). Проектът ще цели да трансформира интериора, създавайки временни инсталации, скулптури и градини, като същевременно се съхранява автентичната част от тютюневите халета, а сградите на складовете се превръщат в интерактивни музеи.

trapApart – КАПАНА – КВАРТАЛ НА ТВОРЧЕСКИТЕ ИНДУСТРИИ

Капана е квартал в центъра на Пловдив. Преди няколко века е бил търговската част на селището. Заради местоположението си в близост до пешеходната зона в центъра на града Капана е задръстен с автомобили и духът му остава скрит. Името му произлиза от тесните криволичещи улички, където е лесно да се загубиш. Сградите в квартала са предимно тесни двуетажни или триетажни къщи, датиращи от началото на 20 век, в които на приземния етаж често има магазини. Планираме да го върнем към живота с помощта на изкуство и култура като първия в България квартал на творческите индустрии. Първата стъпка

в това начинание беше да обявим конкурс през април 2014 г., в който десет предприемачи от тази сфера получиха за безвъзмездно ползване студио или офис в Капана за една година. Целта ни е да ги стимулираме да останат и след този период, както и да привлечем много други.

Възнамеряваме също така да свържем всички „творчески жители“ и да организираме съвместни събития – от дни на отворените врати до фестивал на Капана, чиято кулминация да се състои през 2019 г.

В този проект ще работим с местните си партньори **One Foundation for Culture and Art**, които преместиха всички свои дейности от седмиците на архитектурата, танца и дизайна в Капана, както и със студио „Канане“, което започна проекта „Инкубатор“ – общо работно пространство за творци, музиканти и артисти. Ще установим контакти и със сходни проекти в други европейски градове, като **Cultural Kitchen (Хелзинки, Финландия), Lighthouse (Брайтън, Великобритания) и The bRAin, Равена 2019 (Италия).**

ПОДЗЕМЕН ПЛОВДИВ

Под четири от пловдивските тепета (Сахат, Небет, Джамбаз и Таксим) има бомбоубежища. Те представляват огромни пространства, издълбани в скалите, където биха могли да се скрият стотици хора. Построени са през 50-те години на 20 век, но днес са празни и се използват само от време на време за обучения в случай на спешност.

Искаме да преоткрием тези пространства и да организираме в тях интерактивни перформативни инсталации, както и реалити и документални театрални представления. Посетителите ще бъдат

поканени да се регистрират да прекарат нощ в подземията, без да знаят точните локации. На всяка една ще посетят изложби, музикални, светлинни и звукови инсталации и перформанси, които ще бъдат специално разработени да действат на фантазията и психиката на посетителите. Екип от артисти, куратори, режисьори, сценични и светлинни дизайнери, ръководени от партньорите ни от **фондация „Ателие Пластелин“**, ще създадат обиколките, които ще се развиват през цялата година.

4GET

Проектът се фокусира върху 4 емблематични социалистически сгради, които днес са изоставени и неизползвани. Това са Братската могила, кино „Космос“, Домът на новороденото и бившият ресторант „Кишинев“.

Братската могила и паркът около монумента ще се превърнат в място за публично изкуство и скулптура. Планираме да реализираме този проект заедно с партньорите ни от Sculpture Network e.V. (Германия).

Съвместно с **Центъра за култура и дебат „Червената къща“ (София) и мрежата „Time to Talk“ (European Houses of Debate)** искаме да трансформираме Дома на новороденото в място за дискусии и дебати.

Кино „Космос“ ще се превърне в център за независимо кино и видеоарт.

Ресторант „Кишинев“ ще бъде изложбено пространство за съвременно изкуство.

Четири сгради и техните организационни структури ще работят заедно с **фондация „Отворени изкуства“ (Пловдив)**, за да създадат силна и разнообразна артистична програма, която да гарантира

устойчивата им трансформация от изоставени места в пространства за изкуство.

ПЛОВДИВ ЗАЕДНО С БАУХАУС 2019

Баухаус движението маркира началото на класическия модернизъм в Европа. За малцина е известно обаче, че то е силно предствено в пловдивската архитектура. Градът ще отбележи стогодишнината му през 2019-а година, като организира изложби, уъркшопи и Баухаус театрални представления.

КОТА КУЛТУРА

Надграждайки над съществуващата инициатива за „рециклирането“ на кино „Космос“ заедно с колектив „Космос“ (група архитекти, които инициираха гражданската кампания за спасяването на сградата) ще предприемем допълнителни стъпки, за да адресираме интересите и нуждите на общността чрез архитектурни подходи. Те ще са по-конкретно ориентирани към младите хора. Освен център за филмово и видео изкуство, залите на киното и пространството около него ще се превърнат в място за архитектура и изкуство, дизайн, образователни курсове и литература.

НЕОЧАКВАНИ УРБАНИСТИЧНИ ТРАНСФОРМАЦИИ

Този проект ще превърне неизползвани обекти, като изоставени стари коли, паркирани из улиците на града, в артистични пространства – малки библиотеки, детски катерушки, миниградини, улични миникафета.

ХОТЕЛ „ЗАЕДНО“

Трансформиране на хотел в Пловдив в артистична резиденция и център за изкуство, предлагащи необичайно

преживяване за неговите посетители. Идеята е по този начин гостите да бъдат въввлечени в артистични проекти. Хотел „Заедно“ е вдъхновен от оригиналната идея на партньорите ни от **art.homes** и дългия им опит с проекта „Zimmer frei“.

Потвърдени партньори за клъстера:

Общински институт „Старинен Пловдив“ (България), Anemic Festival (Прага, Чехия), Сдружение „Изкуство днес“ (Пловдив, България), Basilicata Border Games - Matera 2019 (Италия), Българска мрежа за граждански диалог (България), Градска художествена галерия Пловдив (България), Cultural Kitchen (Хелзинки, Финландия), ECU The European Film Festival Independent (Париж, Франция), Estonian Urban Lab (Естония), Incubator & Kanape Vibrant Media (Пловдив, България), Колектив „Космос“ (Пловдив, България), Lighthouse (Брайтън, Великобритания), Linnalabor (Талин, Естония), Martin Kaltwasser (Берлин, Германия), Meme Exchange Assotiation (Равена, Италия), On the docks/The bRAin – Равена 2019 (Италия), Фондация „Отворени изкуства“ (Пловдив, България), Преосмисляне Utopia - Лесце 2019 (Италия), Sculpture Network (Мюнхен, Германия), Stiftung Freizeit (Берлин, Германия), ТАС театър (Валета, Малта), Център за култура и дебат „Червената къща“ (София, България), Time to Talk - European Houses of Debate Network (Виена, Австрия), Umedalen Skulptur (Умео, Швеция)

Бюджет:

Програма: 1 500 000 EUR
Инфраструктура: 100 000 EUR (Ремонт на кино „Космос“), 1 000 000 EUR (Ремонт тютюневи складове)

Река на въображението

Докато за повечето градове реката обикновено е гръбнакът, около който се развива градът, то в Пловдив река Марица е откъсната от градския пейзаж. Тя е един от най-важните елементи в екосистемата на града, но гражданите са изгубили емоционалната си връзка с нея. През последните години са създадени няколко проекта за инфраструктурни промени, но нито един от тях не е приложен по множество причини – включително и такива, свързани със собствеността. Ето защо вярваме, че е крайно време да започнем процес по съживяването на реката и на остров Адата. Идеята ни е това да стане чрез култура, изкуство и зелени иновации.

Проектният клъстер „Река на въображението“ ще се фокусира върху превръщането на тези зони в градски оазис: атрактивен пример за европейското рисайкъл и зелено изкуство, вдъхновяващо технологични иновации, устойчив дизайн, архитектурни стратегии, място за алтернативен туризъм, образователни и социални инструменти за подобряването на връзката между природата и града.

Река Марица (480 км) е най-дългата на Балканите. Тя извира от Рила и преминава през България, Турция и Гърция.

АДАТА – ДЪРЖАВА БЕЗ ГРАНИЦИ

Проектът „Адата – държава без граници“ ще обяви остров Адата, чиято територия е 90 км², за автономна територия на неограничено изкуство и зелени иновации. Той ще се превърне в независима държава в пределите на града – отворено пространство за креативност, зелено и сайт специфич изкуство и архитектура. Ще има автономно екозаконодателство, инфраструктура, банкова система и валута (идеи, услуги, бартер на стоки и артистични творби), както и собствена арт- и екополиция (пазеща околната среда чиста, осигуряваща артистичната свобода и независимост). Гражданите на Адата няма да създават отпадъци и ще намерят устойчиви, вдъхновени от природата начини да творят.

Фази в развитието на проекта:

1. През 2015 г. нашите партньори от **Wasteland Twinning** ще стартират проект за проучването и документирането на историята на острова, като се фокусират върху периода, през който е бил пространство за отдых за жителите на Пловдив.

2. В периода 2015 - 2017 г. ще се подобри достъпът до острова с лодки, салове, изграждане на екомостове, като всички те ще са съобразени със съществуващата разнообразна екосистема. Заедно с партньорите ни от **архитектурно студио „8 ½” и Асоциация за строителство с естествени материали** ще започнем процес по възстановяване и създаване на нови велоалеи и пътеки, зони за активност и живеене. Екологичният отпечатък на тези дейности ще се следи от природозащитни организации като **„За земята” (Friends of the Earth, България)** и **„Зелени Балкани”**.

3. От 2017 до 2019 г. екип от европейски еколози, ботаници, ландшафтни архитекти и дизайнери ще работи по създаването на перманентни екоселища на територията на острова. Жилищни пространства, зони за уъркшопове и различни дейности (напр. екобиблиотека, биоферма, работилница за рециклиране) ще бъдат изградени с помощта на иновативни и природно устойчиви методи, като се използват съществуващите постройки, дървесина

и отпадъчни материали. Ще бъде обявен конкурс за съвместни проекти между дизайнери, архитекти, учени и еколози, насочен към създаването на самовъзпроизвеждащи се електрически и водни генератори и система за рециклиране на отпадъците.

4. В периода 2018 – 2019 г. в сътрудничество с различни партньорски платформи за резиденции, съвременно изкуство и архитектура (**Nosadella.due Independent Residency for Public Art, < rotor >, reSITE**) европейски артисти, работещи във всички сфери на изкуството, ще бъдат поканени да станат граждани на островната държава Адата. Те ще кандидатстват за „временно гражданство“, а

иновативните им проекти ще бъдат оценявани от експертно жури. Едноседмична виза ще се издава за всички гости и посетители на острова. От април до септември 2019 г. Адата ще предлага пъстра артистична програма, привличайки гражданите и посетителите на Пловдив така, че да преоткрият реката и острова.

5. След 2019 г. островът ще предлага места за отдих и занимания за хора от всички възрасти (алтернативен екотуризъм, водни спортове, земеделие, изложби на открито, кино и театър), които въвлечат гражданите активно така, че програмата на острова да продължи да се развива.

ПОСЛАНИЦИ НА АДАТА

Островната държава Адата ще има своя дипломатическа мисия по поречието на река Марица, популяризираща екоинициативите и артистичните проекти на острова с официални посещения, пътуващи изложби и участия във фестивали и събития със сходна тематика в цяла Европа.

Проектът „**Wasteland Twinning**” ще свърже Адата с изоставените райони в шест различни държави чрез обмен на опит и бази данни, както и излъчване на събития и церемонии в реално време чрез платформата **Homy Island International Network Television**.

ОБЩНОСТ НА НАЦИИТЕ ПО РЕКАТА

По поречието на река Марица ще бъдат използвани естествени и създадени изкуствени зони като продължение на острова на изкуството Адата, така че да образуват собствена Общност на

нациите. Те ще са различни по форма и размери: от плаващи платформи за художествени инсталации с площ от 1 кв.м до цяла сцена в реката. Заедно с нашите партньори **Estuaire Nantes** и **reSITE** ще използваме революционни технологии за проектиране на временна сцена от рециклирани материали. Тя ще е пространство, което ще си взаимодейства както с екологията на реката, така и градската среда. Ще се използва за представления, филмови прожекции, презентации и дискусии, като в същото време ще функционира като водопречиствателна система за река Марица с нулев въглероден отпечатък.

Интердисциплинарни семинари за иновативни технологии и артистични подходи, насърчаващи устойчивото развитие, ще привличат участието на гражданите. Заедно с **Architecture Film Festival Rotterdam** ще направим селекция от български и европейски филми, отразяващи темата за взаимодействието на града с природата.

Потвърдени партньори за клъстера:

Architecture Film Festival Rotterdam (Холандия), Архитектурно студио „8 ½” (Пловдив, България), Сдружение „Изкуство Днес“ (Пловдив, България), Асоциация за строителство с естествени материали (София, България), Estuaire биенале d'Art contemporain (Nantes, FR) , фондация „Зелени Балкани” (Пловдив, България), „Greenpeace” България (София, България), Linnalabor (Талин, Естония), Nosadella.due (Болоня, Италия), One Foundation for Culture and Arts (София, България), Регионална камара на архитектите (Бургас, България), reSITE (Прага, Чехия), < Rotor > (Грац, Австрия), Wasteland Twinning Network (Берлин, Германия), „За Земята / Приятели на земята” България (София, България)

Бюджет: 1 300 000 EUR

ОБРАЗОВАЙ (CE) (edYOUcate)

За нас една от най-важните целеви групи е детската и младежката аудитория, тъй като нейното участие в програмата е ключово за бъдещето на културното наследство и артистичните платформи в Пловдив и Европа. Проектите, включени в кълстера „Образовай (ce) (edYOUcate)”, ще предоставят на младите средства, чрез които да развият творческия си потенциал и да създадат съвместни продукции с професионални артисти.

Заедно с всички училища в града ще стартираме програма, в която няколко часа в седмицата ще се посвещават на изкуството, създадено в рамките на програмата за Европейска столица на културата. Кълстерът „Образовай (ce) (edYOUcate)” ще насърчава партньорства между културните и образователните институции и ще възпитава интерес към изкуствата сред младите хора. В същото време ще стимулира артистичните да адаптират и модернизират културното си съдържание според нуждите на младите участници.

Успоредно с всички проекти в кълстера ще организираме индивидуална менторска програма между артисти, участващи в програмата ни, и ученици и студенти от пловдивските училища и университети.

ДЕТСКИ ГРАД НА МЛАДЕЖКИЯ ХЪЛМ

На най-високия хълм в Пловдив планираме да създадем цял град за деца. Той ще бъде вдъхновен от модела, описан в книгата на Герд Грюнейзъл и Волфганг Захариас „Детският град. Училище на живота“ и ще се базира на опита на нашите партньори от **Kinderstadt Halle**, Германия. Обикновено децата и младежите не биват насърчавани да участват в политическия и обществен живот. Този проект ще им даде възможност да поемат управлението на града, което ще им помогне самостоятелно да научат повече за гражданските си права.

След дългогодишно занемаряване инфраструктурата на Младежкия хълм, през 2012 г. беше инициран проект за създаване на младежки център, предлагащ разнообразни културни и образователни събития. В близост ще бъдат оформени екомаршрути, стени за катерене, пътеки за ориентиране и оцеляване и други атрактивни

съоръжения. Съществуващата детска железница от времето на комунизма и един бъдещ спортен и образователен младежки център ще превърнат това тепе в перфектното място за изграждане на детски град по модела на Грюнейзъл и Захариас.

Деца на възраст между 6 и 15 години ще управляват своя град – те ще избират свой кмет и правителство, ще създадат собствена валута, ще правят свои радио- и тв станции. За разлика от света на възрастните, тук децата ще могат да сменят своите професии ежедневно: един ден - таксиметров шофьор, на следващия ден – артист или нещо друго. В свободното си време ще могат да участват в артистични представления, създадени от другите деца.

Важна част от живота в Детския град ще бъде преплитането му с креативни продукции, част от артистичната програма на “Пловдив 2019”. Гостуващи представления и програми

за младата публика ще станат неотменна част от ежедневието в Детския град.

Професионалните артисти ще бъдат поканени да участват в копродукции и реализирането на артистични телевизионни и радиопрограми за Детския град.

Дизайнът на Детския град ще се базира върху работата на германския архитект **Мартин Калтвасер**, който ще го изготви с помощта на децата. Под негово ръководство група студенти по архитектура ще превърне идеите на децата, изразени в картини и модели от пластилин, в реалност. Вече съществуващата детска железница ще бъде използвана като транспорт вътре в Детския град. От основна важност ще е включването на творчески произведения, част от артистичната програма на „Пловдив 2019“. Ще има гостуващи изпълнения и програми за младата публика. Артисти ще бъдат канени за сътрудничество и участие в артистични телевизионни и радиопрограми специално за Детския град.

Паралелна програма:

В покрайнините на Детския град ще създадем родителска градина (алтернатива на детската), в която родителите ще имат възможност да играят, да общуват, да обменят идеи и да присъстват на лекции по различни теми. На възрастните ще е позволено да влизат в Детския град само с виза, валидна за няколко часа.

ПРИКЛЮЧЕНИЯ В МУЗЕЙНИЯ СВЯТ

В сътрудничество с местните музеи, галерии и библиотеки и вдъхновени от работата на нашите базирани във Великобритания партньори от **The Mighty Creatives**, проектът ще реализира серия от интерактивни и интердисциплинарни инсталации, насочени към младата публика. Всяко събитие ще има информационна и образователна цел, свързана с конкретната институция. С този проект искаме да вдъхновим и да помогнем на организациите да развият умения, позволяващи им да адаптират програмата си за млада публика. Създатели на игри ще разработят игра за търсене на съкровище в алтернативна реалност, която ще е част от събитието „**Plovdiv Game Jam**“. Тя ще включва онлайн и офлайн елементи: имейл комуникация с измислени герои, изследване на музеи и на точни копия на експонатите, които ще съдържат скрити улики. Участниците ще могат да влязат в ролята на Индиана Джоунс благодарение на различни инструменти за изследване, навигация и комуникация, така че да решават загадки и да намират скрити съобщения – в музеите, както и в интернет.

СЕСТРИ, БРАТЯ, ГРАДОВЕ

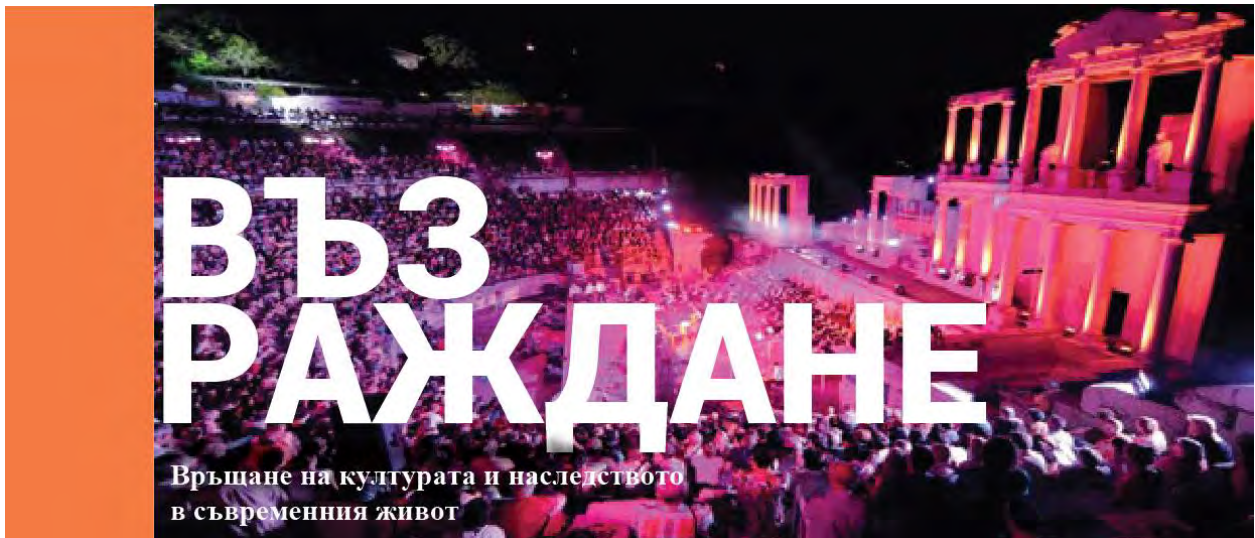
Фондация „Спектра“ на родения в Пловдив композитор и диригент **Виктор Илиев** ще използва контактите си с водещи международни артисти, които да работят с младежи от Пловдив и региона, както и с техни връстници от побратимени европейски градове. Заедно те ще създадат мултимедийни спектакли, привличащи многобройна европейска публика. Сътрудничеството

на артистите с младите европейци ще включва уъркшопове, лаборатории за експериментално изкуство и резиденции, осъществени съвместно с водещи институции в съответните страни (като например нашите партньори от **Korniag Theatre, Compagnie Ghislain Roussel, Accademia di Napoli**). Финалният артистичен продукт ще бъде представен във всеки от побратимените градове.

Потвърдени партньори за клъстера:

Accademia di Belle Arti di Napoli (Италия), Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство (Пловдив, България), Атом театър (София, България), Български музей на авиацията (Крумово, България), Compagnie Ghislain Русел (Люксембург), Festa dell'Europa - Перуджа 2019 (Италия), Il Faut Bruler Изсипете Brillier (Париж, Франция), Kinderstadt Halle (Хале, Германия), Kleines Thalia Theater (Хале, Германия), Korniag Theatre (Минск, Беларус), Мартин Калтвасер (Берлин, Германия), Пистамашина (София, България), Plovdiv Game Jam (България), Регионален природонаучен музей Пловдив (България), „Soft Touch Arts“ (Лестър, Великобритания), Фондация „Spectra“ (Пловдив, България), Държавен куклен театър Пловдив (България), Студентски театър на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (България), Theatre Research Laboratory (Истанбул, Турция), The Mighty Creatives (Лестър, Великобритания), The Spark Children's Arts Festival (Лестър, Великобритания), всички музеи в Пловдив

Бюджет: 750 000 EUR

Културата среща хората

Този клъстер ще използва културата и изкуството като инструмент за изграждането на по-стабилни общности и за подобряване на достъпа на гражданите до култура. Проектите целят да разчупят границите между публиката и артистите. Авторите ще намерят начини да въвлекат аудиторията в артистичната продукция чрез иновативни подходи и локации. Жители на крайни квартали и предградия, посетители на социални институции, които никога не са преживявали интерактивно представление, ще влязат в диалог с международни артисти, за да подчертаят и преоткрият културното и социално разнообразие. Те ще станат участници в процес, в който техните малки локални истории резонират на международно ниво. Изпълнителите ще влязат в ролята на изследователи, насърчаващи гражданите да изразят себе си и да общуват, превръщайки се в жива общност, споделяща различията си. По този начин ще подсилат не само чувството си на принадлежност към града и Европа, но и усещането си за индивидуалност.

ЧИТАЛИЩА

Читалищата са малки общностни центрове, чиято мрежа е създадена през втората половина на 19 век. Изиграли са основна роля за опазването на българската култура през османския период.

Този проект цели да върне на читалищата (около 35 в Пловдив и околностите му) изначалната им функция, създавайки устойчив модел чрез иновативни практики. Искаме да създадем мрежа от децентрализирани културни средища с атрактивна артистична атмосфера, даващи на

жителите и посетителите на Пловдив свободен достъп до изкуство и култура. Ще работим в посока:

Създаване на бранд

За да превърнем читалищната мрежа в носител на социална промяна и да развием потенциала ѝ за образователни дейности, е необходимо да увеличим познаваемостта ѝ. Ще създадем отличителна марка, която лесно ще се забелязва в градското пространство като място за култура и общностна дейност. Радиопрограма на име „Пулс“, както и месечно списание ще привличат внимание към културната програма на

цялата читалищна мрежа в България. Ще използваме за основа опита на нашите партньори от проекта **SPOTs на „Кошице 2013“**.

Френският архитектурен екип **„Encore Heureux“** и българските им колеги от **„Transformatori“** ще ни помогнат да разработим визуалната идентичност на пловдивската читалищна мрежа, както и да подобрим материалната база. Ще организираме уъркшопи с граждани, за да съберем идеи за редилайн и реновация на читалищата. Заедно с платформи за културен мениджмънт като **Kulturexperten** и **ZAŠTO KULTURA?**, ще организираме обучение за изграждане на капацитет и образователни програми, които да създадат опит за изпълнението на проекта.

Общност

Заедно с партньорите ни от **Community Arts Lab XL** и **Soft Touch Arts** ще разработим платформа за обмяна на знания и умения за хора от различни сектори и поколения. Проектът **„Art Patronage“** например ще свърже доброволци дизайнери, архитекти и артисти, които ще помогнат на хора в неравностойно положение да променят средата си, като по този начин повишат индекса си на благосъстояние.

С партньора ни **Smart Kolektiv** ще възродим стария български обичай „седянка“ под формата на социално предприемачество, в което млади и възрастни хора ще се събират, за да общуват и произвеждат заедно продукти, които да подпомагат финансово читалищата. Освен това ще организираме ежемесечни **творчески събирания/вечери**, вдъхновени от проекта **„Detroit Soup“**, както и други събития за социализиране или набиране на средства, за да се насърчат местните общности да се събират заедно, както и да привличат посетители.

Иновации

За да се справи със съвременните предизвикателства, читалищната мрежа трябва да стане част от културните и артистични нужди на хората, като предложи нови творчески практики, резидентни програми и иновативни образователни методи – например сугестопедия, автодидактизъм и самостоятелно организирани образователни пространства. Ще се инициира проучване на тема **„Авангард в сферата на сценичните изкуства“** в сътрудничество с **Nomad Dance Academy**, както и резидентна платформа, която да представи експериментални и гранични форми на съвременното изкуство в пространствата във и извън читалищата.

Истории от задния двор

Целта на този съвместен проект между **„Пловдив 2019“** и **„Community Art Lab-XL Utrecht“** е да покаже скритите прелести на мултикултурните квартали в града. Местните хора и посетителите ще опознаят града и неговите малцинствени общности в една изненадваща алтернативна обиколка, далеч от

„изтърканите“ забележителности. Тя ще бъде водена от жителите на кварталите, които ще предложат на участниците уникално пътешествие из различни мултиетнически традиции и исторически спомени в града, въображаеми и обичайни сцени от ежедневието.

Алтернативният тур обаче ще е нещо много по-различно от разказ или представяне на етническите малцинства в града. Той ще покаже и следите, оставени от вече изчезнали или изчезващи групи (еврейски, балкански, чешки и италиански малцинства). Серия от изложби и сайт-специфични инсталации, базирани на интервюта, кратки документални филми и снимки,

представящи богатото културно наследство, оставено от тези невидими малцинства, ще бъдат поставени на нетрадиционни места – в бар, помещаващ се в гараж, в задния двор на турско семейство, в арменския общностен център и много други. Вървейки по следите на изчезващите малцинствата, посетителите ще видят училищния двор, в който под стража е събрана еврейската общност през 1943 г. когато нацистите наредили нейната депортация. Зрителите ще се „срещнат“ с историческата фигура на пловдивския митрополит Кирил, който прескача оградата и обещава на евреите, че ще намери помощ. Този изключителен акт на съпричастност, който предотвратява депортацията на всички български евреи, ще бъде пресъздаден в същото училище като театрално представление, придружено с интервюта на оцелели хора, дължащи живота си на смелостта на Кирил. Изпълнението ще бъде режисирано от **Брайън Майкълс**, известен с театрални проекти, често включващи непрофесионални актьори от малцинствени и емигрантски групи. Следващата спирка за участниците в тази необичайна пловдивска разходка ще бъде пътешествие във времето и пространството с артистичната група „SIGNA“, която ще представи един „паралелен“ мултиетнически град през историята на едно арменско семейство, разказана на различни места в града. Тя ще включва съдбите на исторически фигури и обикновени граждани, известни и малко познати събития от миналото на Пловдив. Като постави перформативните си инсталации на различни места в града „SIGNA“ ще размие границите между фикция и реалност и ще създаде специална атмосфера, в която гражданите и гостите ще усетят духа на Пловдив по необичаен начин. Публиката ще участва активно в

изпълненията и ще променя историята – участниците ще могат да посетят турски дом в Хаджи Хасан махала, ще станат свидетели на еврейски обичай, ще отпочинат в арменско кафене и ще отпразнуват тридневна ромска сватба. „SIGNA“ ще провокира публиката с радикален език, който да предизвика нейното емоционално и физическо участие. Зрителите няма да имат избор, освен да осмислят ролята си на „воайор“ или на активен творец на представлението. Алтернативната обиколка на Пловдив ще е достъпна за хора от целия свят чрез онлайн платформа. Ще има интерактивна триизмерна карта и аудиоразходка за смартфони, която ще позволи реалистично преживяване на гостите, дори и да не са били физически в града.

Потвърдени партньори за този кълстер:

Community Art Lab XL (Холандия), Cultural Emergency Room - Сиена 2019 (Италия), DaDa Fest (Ливърпул, Великобритания), Encore Heureux (Париж, Франция), Народна библиотека „Иван Вазов“ (Пловдив, България), Mainstream Partnership (Лестър, Великобритания), National Institution Museum (Куманово, Република Македония), Nomad Dance Academy Network (Република Македония, Словения, Босна и Херцеговина, България), Народно читалище „Бъдеще сега“ (Гудевица, България), raumlaborberlin (Берлин, Германия), „Shape Arts“ (Лондон, Великобритания), „Signa“ (Копенхаген,

Дания), Smart Kolektiv (Белград, Сърбия), „Soft Touch Arts” (Лестър, Великобритания), „SPOTs” (Кошице, Словакия), „Трансформатори” (София, България), всички читалища във и около Пловдив

Бюджет:

Програма: 968 000 EUR

За инфраструктура: 200 000 EUR

(Адаптиране на обществените пространства под Одеона за култура)

ЦИРКАМИОН

От традиционното до съвременното светът на цирка има дълга история, преминала през собствената си еволюция в Европа така, че да съчетава различни форми на професионални и социални циркови училища. Този проект използва международния език на цирка за преодоляване на културните и религиозните различия между различните етнически и социални групи в града (и Европа) и да отпразнува многообразието по нов начин.

През 2016 г. международните артисти, формирали **Caravan Circus Network**, ще бъдат поканени като обучители и наставници в международната програма за обучение. Тя е насочена към развитието на преподавателските умения за социално-циркови инструктори и хора, работещи с различни общности. През 2017 г.

Социалното цирково училище ще отвори врати в квартал „Столипиново”. Специално разработена програма ще предложи подготовка на учениците в различни циркови техники (основни артистични и презентационни умения, акробатика, клоунада, жонглиране, кукловодство) и освен това ще подсили възможностите им за кариерно развитие, солидарност и самочувствие.

За нуждите на училището ще бъде създадена мобилна циркова сграда (микробус, който се разширява във всички посоки) по дизайн на **raumlaborberlin**, вдъхновена от номадския начин на живот на ромите и подходяща за нуждите на пътуващ цирк. Временната конструкция ще позволи на цирковите представления да се провеждат на различни места в града и региона, както и в цяла Европа.

През 2019 г. професионални европейски циркови артисти от **Caravan Circus Network** и млади участници с мултиетнически произход от различни части на града ще създадат и представят серия от артистични циркови шоупрограми. Представления на открито и улични паради ще бъдат част от традиционната циркова програма. След като бъде представена в различните пловдивски квартали, тя ще тръгне на турне из европейски градове.

АРТ РЕАНИМАЦИЯ

Проектът ще създаде платформа, която да засили участието на хората с увреждания в областта на изкуствата и културата в сътрудничество с британските ни партньорски организации „**DaDa Fest**” и „**Shape Arts**”. Друга важна задача пред нея съвместно с **Центъра за култура и дебат „Червената къща“** ще е да установи арт терапевтични дейности, съобразени с нуждите на посетителите и пациентите на социалните и здравни институции (болници, старчески домове, социални заведения за хора с умствени увреждания, изправителни институции). Това ще стане чрез различни проекти като:

After ART, който ще проследи връзките между изкуство, терапия и арттерапия. Арт терапевти ще работят с хора с умствени увреждания и психични проблеми, а с помощта на куратор ще

създадат изложба от терапевтично изкуство.

Мобилни арт лаборатории за деца с увреждания ще създадат творчески уъркшопове за деца със здравословни проблеми или подрастващи в риск чрез методи за интерактивни тренировки. Арт интервенции с музикална терапия, звукови инсталации в болници, терапевтична клоунада, смехо- и приказна терапия ще бъдат използвани в проекта.

Творческа връзка ще търси партньорство с европейска онлайн платформа (като например **Disability Arts Online**), като по този начин ще позволи на хората с увреждания да генерират дигитална база данни на

произведения на изкуството така, че да представят творческия потенциал на хората с увреждания. Ще се предлагат и онлайн курсове за терапевтично изкуство.

Изкуство за забравеното бъдеще

Този проектен клъстер ще вдъхне нов живот на богатото минало на града, подготвяйки го за бъдещето чрез изследвания и представяне на най-новите тенденции във всички артистични жанрове и хибридни формати. Ще включва последните постижения на дигиталните и комуникационни технологии, модерни речеви форми, експерименти, наука и психология, както и техния потенциал да дадат нов смисъл на културно-историческите пластове на Пловдив. Този клъстер показва как иновативните практики и творческите решения служат като средство за справяне със сериозни локални проблеми, но също така и със съвременните глобални предизвикателства за устойчив и креативен град.

ПЛОВДИВСКО БИЕНАЛЕ

Едно от нещата, с които най-много се гордеем в нашия град, е, че той е център на съвременното изкуство от началото на 90-те години. Първият Център за съвременно изкуство в България (Баня „Старинна”, управляван от **Сдружение „Изкуство днес“**) е основан в Пловдив и е домакин на ежегодната Седмица на съвременното изкуство от 1994 г. насам. Искаме да надградим това постижение и да се превърнем в един от центровете за съвременно изкуство на Балканите и в Европа.

Съвременното изкуство за нас е начин да се изградят силни връзки с Европа и да поправим една от най-големите слабости на българския културен живот - липсата на биенале и създаването на музей за съвременно изкуство. С цел да разработим концепция за биенале от национално значение и да работим заедно с артистичната сцена и организации от цяла България организирахме работна среща през март 2014 г. Участниците в нея бяха международно признати артисти, куратори, галеристи и изкуствоведи с огромен опит като **Недко Солаков, Яра Бубнова, Лъчезар Бояджиев,**

Весела Ножарова, Светлана Куюмджиева, Вера Млечевска, Десислава Димова, Веселина Сариева и Емил Миразчиев.

По време на тази среща бяха взети някои важни решения, които формираха нашата визия за биенале в Пловдив. Съгласихме се на подход отдолу-нагоре, в който първо ще запознаем местната професионална и непрофесионална публика с формата. Ето защо планираме някои начални събития, като например отворени дискусии, презентации и разговори с артисти. Международна конференция за връзката между биеналетата, културните политики и развитието на градската среда, както и възможностите и рисковете за биеналета в по-малки градове, изглежда като добра отправна точка.

За да утвърдим пловдивското биенале и да го поставим на международната карта, планираме да работим с най-големите биеналета за съвременно изкуство в региона - Истанбул, Солун и Букурещ. Събитието също ще бъде включено в стратегията ни за изграждане на капацитет.

Ще предложим различни образователни и практически курсове по

артмениджмънт и работа с произведения на изкуството, както и обучения за мениджъри в музеи и галерии. Масщабното събитие ще включва артистични резиденции, които да стартират интензивен процес на обмен между местни и чужди артисти. Форматът на събитието няма да е с предварително определен профил или рамка, така че бъдещите куратори да имат свободата да развият своите собствени концепции, гарантиращи разнообразието на биеналето. Ще разработим модел за финансиране, съчетаващ институционална подкрепа и спонсорство, винаги на базата на принципите за прозрачност и артистична свобода, които да осигурят устойчивост на събитието след 2019 година. Изложби, инсталации, пърформанси и събития ще се състоят не само в традиционните изложбени зали на музеи, къщи в Стария град и други институции, но също така и в публичните пространства. Планираме биеналето като мащабен проект, който да свързва и да се осъществява на места като тютюневите складове, остров Адата, хълмовете, социалистическите паметници в града, както и творческия квартал „Капана”.

Потвърдени партньори за клъстера:

A.lter S.essio (Франция), Общински институт „Старинен Пловдив“ (България), Apartment Project (Истанбул, Турция), Art and Cultural Studies Laboratory (Йереван, Армения), Сдружение „Изкуство Днес“ (Пловдив, България), Есенен салон на изкуствата Пловдив (България), Център за визуално и мултисензорно изкуство в Пловдив (Пловдив, България), Charlotte Auché (Франция), Градска художествена галерия Пловдив (България), Димитър Динев (Виена, Австрия), Foundation for Art and Creative Technology (Ливърпул, Великобритания), „GeoAIR“ (Тбилиси, Грузия), Издателска къща „Хермес“ (Пловдив, България), Holon Institute of Technology (Израел), Институт за съвременно изкуство София (България), Международен панаир Пловдив (България), Международен Фото Салон Пловдив (България), Издателска къща „Жанет 45“ (Пловдив, България), Klaus Obermaier (Австрия), Издателство „Летера“ (Пловдив, България), Националното училище за сценични и екранни изкуства (Пловдив, България), Nosadella.due (Болоня, Италия), One Foundation for Culture and Arts (София, България), Фондация „Отворени изкуства“ (Пловдив, България), Дружество на Пловдивските художници (България), Public Art Lab (Берлин, Германия), Remont (Belgrade, RS), < rotor > (Грац, Австрия), Ружа Лазарова (Франция), Sculpture Network (Мюнхен, Германия), transmediale (Берлин, Германия), Национална художествена гимназия „Цанко Лавренов“ (Пловдив, България), частни галерии в града

Бюджет:

За програма: 1 900 000 EUR

За инфраструктура: 500 000 EUR (Обновяване на Баня „Старинна“ 995 000 EUR (Изграждане на мобилна зала за култура)

ТАНЦ ЗА ЗАБРАВЕНОТО БЪДЕЩЕ

Едно от най-важните събития за съвременния танц и пърформанс в България – **One Dance Week**, ще представи специално издание през 2019 г., за да отпразнува годината на Европейска столица на културата. One Dance Week ще бъде посветена на новите технологии в съвременния танц и напрежението между човешкото тяло и технологиите, традиционни и експериментални танцови техники. Известни изпълнители като **Клаус Обермайер (Австрия) и A.lter S.essio (Франция)** потвърдиха интереса си за участие в събитието, ако Пловдив бъде избран за Европейска столица на културата.

WEB 451

Съвременният свят на литературата променя начина, по който читатели, автори и издатели си

взаимодействат. Живеем в една нова епоха на „мрежова интелигентност“. Това създава нови възможности за разпространение на знания и креативност, но също така повдига въпроси за това как, писателите, издателите, търговците, дистрибуторите, библиотеките, книжарниците и читателите ще бъдат засегнати. Един от най-важните въпроси е как дигиталният свят ще се отрази на езика, местния начин на мислене, културата и образованието. Какви социални последици ще има това в свят, където някои хора са „дигитални туземци“, а други са „дигитални имигранти“. Проектът за международна едноседмична конференция ще се опита да отговори на тези и други въпроси. Известни съвременни автори от Балканите и Централна Европа, които не пишат на родния си език, ще обсъдят

дали в дигиталния и взаимосвързан свят многоезичието ще се запази и под каква форма. Дали писатели от „малки“ страни са се отказали от писането на родния си език, за да бъдат приети, достъпни и световноизвестни? Роденият в България австрийски писател **Димитър Динев** и сънародничката му, известна като френска писателка - **Ружа Лазарова**, потвърдиха участието си в проекта. За да достигне до много по-широка глобална аудитория, конференцията ще се излъчва на живо от Пловдив с емисии от придружаващи събития от цяла Европа. Те ще включват представяния на книги, публични четения, конкурси за разкази и слам поезия. Сесии с въпроси и отговори с автори в Twitter и Reddit ще привлекат повече участници и ще гарантират по-широко участие. Ще бъде създаден уебсайт, където цялата информация, разговори, лекции и семинари ще бъдат предавани на живо, както и качени за ползване от потребителите след събитието.

ВЪЗБУДИ СЕТИВАТА

Този проект има за цел да създаде отворени визуални и мултисензорни експерименти, стимулирайки по този начин нови естетически преживявания чрез сензорни модалности като осезаемост, звук, баланс, вкус и мирис. Ще бъде разработен съвместно с **Центъра за визуално и мултисензорно изкуство в Пловдив** и ще свързва изкуство, медицина, неврология и психология.

КАРГО

Проектът е за онлайн база данни и архив на съвременното българско изкуство. Портфолиа на артисти и куратори, документация от изложби и фестивали ще бъдат качени на платформата КАРГО, която ще се превърне в мрежа за свързване на местната артистична сцена с артисти и куратори от чужбина, давайки видимост на българското изкуство.

Машина на времето

Въпреки че културното наследство на Пловдив е търговската марка на града и най-привлекателната черта по отношение на туризма, то има много недостатъци в културно и туристическо отношение – исторически забележителности, музеи и институции са непопулярни, забравени или просто остарели. Чрез изкуство в публични пространства, светлинно изкуство, театър, образование и диалог клъстерът „Машина на времето“ ще ги „реактивира“ като един от най-важните ресурси на културния потенциал и капацитет на града.

ЛУМИКС

Всеки от нас е малка искра – всички заедно сме огромна светлина (еврейска поговорка)

Името на проекта произлиза от съчетанието на думата „лумен“ (интензитет на светлината) и „микс“ (смес от изрази и тенденции в изкуството). Идеята е да се създадат видеоарт в градска среда, светлинни и звукови инсталации, както и светлинни представления. Проектът цели да стимулира творческото използване на иновативни технологии – LED, OLED екрани, лазери, мултимедия и енергоспестяващи източници. Чрез свеж и нетрадиционен подход артефактите ще бъдат представени и до тях ще има достъп по-широка аудитория.

Проектът ще подчертае богатото културно наследство и многообразие на града. Религиозните сгради (в Пловдив има православни, католически, източнокатолически църкви, протестантски храм, готическа катедрала, арменски църкви, синагога, множество джамии) ще бъдат свързани чрез светлинни инсталации. Не само ще подчертаем културното си наследство и римските останки, но ще поставим тези исторически забележителности в съвременен контекст, като ги превърнем в платна за експерименти с нови медийни форми и светлина. Артисти от целия свят ще бъдат поканени да създадат светлинни

инсталации – някои временни, а други постоянни – вдъхновени от атмосферата и в директен контакт с гражданите. Прагът на достъпност за светлинното изкуството на обществени места е много нисък, така че всеки ще може да му се наслади по време на вечерната си разходка.

Включи Пловдив

Проектът за фестивал на светлината на открито е част от платформата „Лумикс“ и ще подчертае уникалния исторически център на Пловдив за шест дни през лятото. Той ще съживи Стария град и ще върне в него хората. Освен атрактивните художествени елементи, световноизвестни светлинни дизайнери, участващи в този проект, ще стартират образователна платформа за обмен между пловдивската Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство, INSA Лион (Франция) и

Tisch School (Ню Йорк, САЩ).
Фестивалът ще включва музикални концерти със светлинни инсталации в **Баня „Старинна” - Център за съвременно изкуство.** Ще има и силен

екологичен аспект, включително повишаване на осведомеността по отношение на енергийната ефективност.

Потвърдени партньори за кълстера:

Общински институт „Старинен Пловдив“ (България), ATHENE Mediterranean Ancient Theatres Network (Испания/Италия/Хърватия), Есенен салон на изкуствата Пловдив (България), Beforelight (Гърция), Cada die teatro (Пири, Италия), „Каляри 2019” (Италия), Caitlin Brown & Wayne Garrett (Calgary, CA), Company 14:20 (Франция), Creative Lightning (Гърция), Културен център - музей „Тракарт” (Пловдив, България), Драматичен театър Пловдив (България), DesignCurve (Ню Йорк, САЩ), Etienne Guiol (Франция), ICOM-Vlaanderen (Белгия), Kulturexperten (Есен, Германия), Mary-Louise Geiger (NYC, USA), Национални есенни изложби Пловдив (България), Народна библиотека „Иван Вазов“ (Пловдив, България), NVA (Глазгоу, Великобритания), „Open Arts Foundation” (Пловдив, България), Prokop Bartonicek (Чехия), Public Art Lab (Берлин, Германия), Държавен куклен театър Пловдив (България), „Равена 2019” (Италия), Teatro Stabile della Sardegna (Каляри, Италия), Малката базилика (Пловдив, България), Tomislav Arnaudov & Pavol Rusnák (Чехия), „Walk the Plank” (Солфорд, Великобритания), всички музеи в града

Бюджет:

За програма: 800 000 EUR

За инфраструктура: 500 000 EUR (Ремонт на тротоари и осветление в Стария град), 511 292 EUR (Обновяване на Античен театър), 600 000 EUR (Обновяване на исторически обществени сгради в Стария град)

ПРЕБРОЖДАМ ХЪЛМОВЕ, ПЪТУВАМ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Пловдив е град, построен на седем хълма. Наричат се тепета и носят белезите от праисторическата, античната, средновековната и османската епоха, от Българското национално възрождане, комунистическите времена и от настоящето. С този проект искаме да въвлечем всички граждани на Пловдив в артистични събития, които извеждат тази история в съвременния град. Британските артисти от „Walk the Plank” ще създадат исторически проект, включващ всичките седем тепета и повдигащ въпроса за тяхното настояще и устойчиво бъдеще, без да се забравят техните корени. Хълмовете ще имат основна тема в зависимост от това, което може да се

намери на тях. Небеттепе ще е тракийският хълм - акцентът тук ще е върху останките на тракийския град Евмолпия и тракийското наследство. Сахаттепе ще бъде представено като османския хълм – фокусът ще е османското наследство и трудните взаимоотношения, които българите имат с него. Таксимтепе ще бъде разгледано като хълма на заедността - тук ще се наблегне върху различните култури на града, включително и изчезващите еврейски, гръцки и арменски общности. Активното участие на населението в артистичния процес е от ключово значение. Идеята е да се обърне внимание на жителите на и около хълмовете, които да бъдат включени в създаването на концепцията за изпълнението. „Walk the Plank” ще

комбинираща дейностите в краен продукт, свързващ всички хълмове и истории в един грандиозен финал. Това би могло да се превърне в събитие за откриването или закриването на годината на Европейската столица на културата.

МУЗЕИТЕ НА ЕВРОПА

Нощта на музеите и галериите в Пловдив е вдъхновена от Дългата нощ на музеите, започнала в Берлин. Моделът е адаптиран към културния живот на Пловдив и в момента е най-популярното културно събитие в годината, включващо местни музеи и галерии. Всяко издание привлича хиляди посетители от цялата страна. През 2019 година Нощта ще отпразнува своята 15-а годишнина и ще започне проект на име „Музеите на Европа”. Той ще се състои от три компонента:

- **Обмяна на музеи:** платформа за насърчаване на сътрудничеството между местни и чуждестранни музеи и създаване на мрежа посредством специален фонд за съвместни инициативи между музеи със сходни профили. Ще включва изложби, конференции, презентации и фокус групи. Вече сме в контакт с белгийската музейна асоциация „**ICOM Flanders**” и планираме да привлечем други подобни организации, когато стартираме проекта. Резултатите от съвместните инициативи ще бъдат представени в Пловдив по време на Нощта на музеите и галериите 2019.
- **Лятно арт училище** е образователен курс за млади културни и арт мениджъри. Участници от България и чужбина ще имат възможността

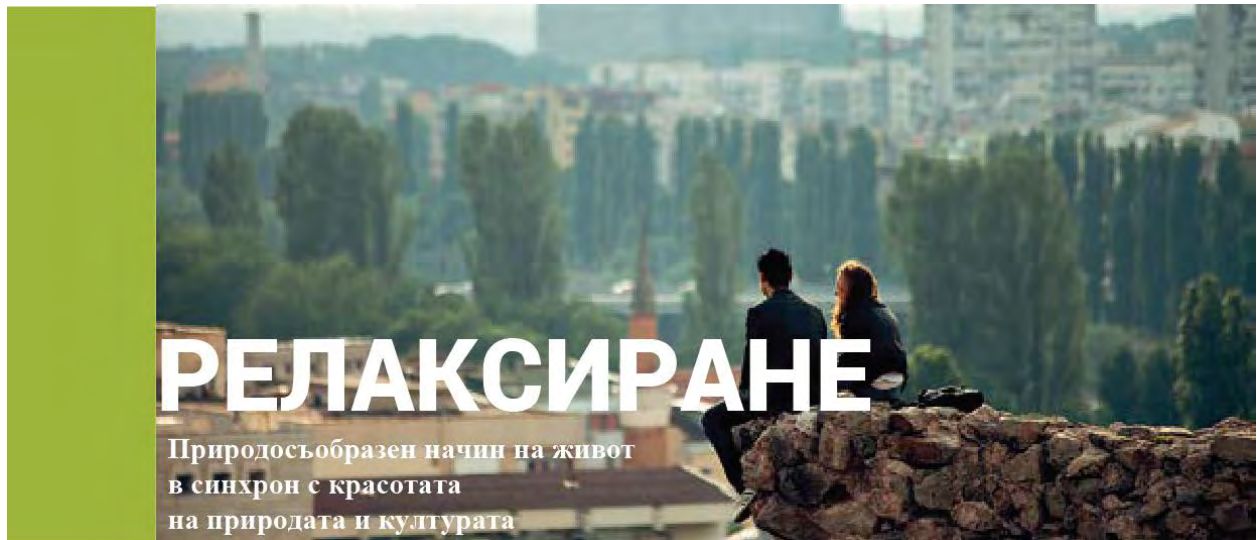
да развият свой собствен проект (изложба, инсталация в публичното пространство, представление или проект с местен музей или галерия) и да го представят по време на Нощта.

- **Колекционерска нощ** ще е международен форум за частни и корпоративни колекционери на изкуство. Събитието ще ги свърже с местните галерии и артисти, като по този начин стимулира местния пазар на изкуство. Колекционерската нощ ще включва поредица от лекции, презентации на български частни галерии и колекционерско турне из града.

2019: ЕВРОПЕЙСКА ОДИСЕЯ

Сценично представление, базирано на произведенията на Омир и съчетаващо театър, музика и танц. Това ще бъде съвместна инициатива между „Пловдив 2019” и „Калери 2019”. По него ще работят **Драматичен театър Пловдив и Държавен куклен театър Пловдив, както и Teatro Stabile della Sardegna и Cada Die Teatro.**

Централно място в проекта заема идеята за скитника, неговите пътешествия и връщането като метафора за балканското и средиземноморското неспокойство. Подобно на темите, които разглежда, самият проект ще бъде скитник, пътуващ и поставящ представленията на сцените на различни европейски антични театри. Вече установихме контакт с **мрежата на средиземноморските антични театри „ATHENE”**, която представлява амфитеатри от Испания, Италия и Хърватия. Те могат да станат част от турнето през 2019 година.

ЕУритмика

Пловдив е градът, в който се провежда първият по рода си Европейски фестивал на камерната музика, съществуващ и до днес. Пловдив е известен като дом на джаз музиката в България. Редица световноизвестни музиканти като пианиста Милчо Левиев, кавалджията Теодоси Спасов, както и първата българска джаз група „Бели, зелени, червени“ са започнали кариерата си именно тук.

Клъстерът „ЕУритмика“ има амбицията да представи богатата музикална култура на Пловдив пред европейска публика. Ще въведе иновативни елементи във вече установени местни фестивали и ще представи нови формати в града. Музиката ще се превърне в обединяваща сила за деца, младежи, възрастни и хора от различни социални среди и етнически произход, защото „музиката говори, когато думите не могат“.

ДИГИТАЛЕН ТУНЕЛ

За да променим начина, по който хората възприемат и използват градското пространство, както и да създадем дебат относно броя автомобили, които ежедневно минават през центъра на града, причинявайки шум и замърсяване в един от най-красивите райони на Пловдив, ще затворим една от най-натоварените улици за 48 часа. През това време смятаме да използваме тунела под Античния театър като пространство за електронна музика и медийно изкуство.

Артистичната част от проекта ще бъде разработена съвместно с **transmediale** (Берлин) и **Network for Artistic Urban**

Technologies (NAUT), към която Пловдив ще се присъедини. В тунела, като символична точка на пресичане, ще се представят различни медийни инсталации и перформанси, изготвени съвместно с NAUT и transmediale. Друг важен партньор, който ще ни помогне с изготвянето на артистичната и музикалната програма, ще е **Foundation for Art and Creative Technology** (Ливърпул).

Стените на тунела могат да се превърнат в платна за произведения на изкуството, използващи аугментирана реалност, достъп до която позволяват технологии като Google Glass или други видове оптични дисплеи за носене на

главата, както и дигитални камери и специални приложения за смартфони. Уникалното зрително изживяване ще бъде съчетано с концерти и диджей сетове. От двете страни на тунела ще има сцени и концерти на открито. Музикалната програма ще бъде развита съвместно с партньорите ни от „Creative Universe Ltd.” (Великобритания) и „KeenActs” (България) и ще включва световноизвестни изпълнители на електронна музика, както и експериментални жанрове, представящи безкрайните възможности на новите технологии.

GRAND ROMANI GLASSO

Glasso (романи): разновидности на мелодии в циганската музика

Из цяла Европа ромските музиканти са своеобразни хранилища на традиционни музикални и танцови стилове. В много случаи те са се превърнали в живата памет на музикалната традиция на дадена страна. Поддържали са жив фолклора и са го обогатявали в епохата на глобални вкусове и бързо променящ се начин на живот. Поканихме световноизвестни музиканти от цяла Европа, които смесват традиционна ромска музика с различни модерни музикални стилове като джаз, пънк, дъб, хип-хоп, рап, румба, фламенко. Някои от музикантите, които ще свирят на сцената на „Grand Romani Glasso”, са **Горан Брегович и Оркестърът за сватби и погребения** (Босна и Херцеговина), **Lepasaу** (Испания), **Fanfare Ciocarlia** (Румъния), и **Симфоничният оркестър на Будапеща** (Унгария).

Една от най-важните цели на този проект е да се поканят тези известни изпълнители, повечето от които са от ромски произход, вътре в гетото. Там

ще направят изпълнения на живо, джем сесии и неформални срещи с местните хора. Освен че ще даде истински примери за подражание на младите ромски деца, този аспект на проекта ще служи като символично разрушаване на невидимата стена около гетото, като доведе не само групи и изпълнители, но също така и публика от цяла България и Европа вътре в квартала за съпреживяване на ромската музика и култура.

pLOVEDiv ПАРКОВ МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ

Тъй като музиката обединява хората, ще използваме зелените пространства и паркове в града за музикални изпълнения под надслов „PLOVEDIV – любовта е на открито”. За нас музиката е начин да покажем любовта си към града и неговия специфичен айляшки дух, който предполага наслада от живота.

Ще създадем карта на любовта с музикалните паркове в града: например „Лаута“ в Тракия ще се превърне в сцена за рок, бритрок и алтернативна музика. Цар-Симеоновата градина в центъра ще е домакин на концерти с класическа музика. Гребният канал е идеалното място за електронна музика. Малките паркове в жилищните квартали, на тепетата и по поречието на Марица могат да станат сцени за т.нар. стари градски песни, концерти и звукови инсталации.

Освен музика „**PLOVEDIV парков музикален фестивал**” ще покаже на жители и посетители на града истинското значение на думата „айляк“, като същевременно промени и парковата култура.

ДЖАЗ НАШЕСТВИЕ/ ЗЕЛЕНЧУКОВ ОРКЕСТЪР НА ПАЗАРА

Джазът е вплетен в традициите и културата на Пловдив. Фестивалът „**Пловдивски джаз вечери**” по време на годината Европейска столица на културата ще има паралелна програма, наречена „**Джаз нашествие**”. Тя ще пренесе джаза от концертните зали и сцени на необикновени места – по улиците, в мола, в градския транспорт, във влаковете и по гарите, на зеленчуковия пазар. Проектът „**Зеленчуков оркестър на пазара**” ще покани виенските музиканти от Зеленчуковия оркестър да демонстрират техники за изработване на инструменти от зарзават. Така ще внесат музиката в ежедневието на купувачи и търговци. Оркестърът ще проведе серия от музикални уъркшопове на различни пазари с деца от ромски произход, учейки ги на основни импровизаторски умения и създавайки заедно уникални музикални инструменти.

СИМФОНИЧНА МЛАДЕЖ

По инициатива на **фондация „Спектра”** планираме да създадем първия симфоничен оркестър за млади музиканти в България, който ще продължи да работи и след 2019 г. Моделът, който ще използваме, е добре познат в Европа, но е нов за България - млади музиканти от целия континент ще бъдат поканени да се включат във

формацията. Ще работят със световно признати ментори (като артистичния директор на проекта Виктор Илиев) по концертни програми. Този оркестър има потенциал да се превърне в разпознаваем символ на Пловдив на международно ниво, като по този начин стимулира младите музиканти и привлича нови публики.

ОПЕРА РЕ▶ СТАРТ

Проектът „Опера ре-старт” ще бъде паралелна програма на традиционния оперен сезон в Пловдив. Целта е да промени стереотипите за това изкуство, като изненада публиката с нови артистични подходи и пространства за изпълнения. Представленията ще се пренесат в паркове, църкви, османски сгради, стари фабрики и изоставени сгради. Творчески лаборатории ще представят редки или първи изпълнения на модерни творби, както и класически и бароков репертоар.

За да разнообразим профила на публиката, ще бъдат разработени инициативи, специално насочени към интересите на младите хора. Една от идеите в тази посока е за интерактивни улични представления с музика и танци за младежи и кукленотеатрална опера за деца между 4 и 14 години, създадени съвместно с **Държавен куклен театър Пловдив**.

Програмата „**Българската следа**” ще бъде част от проекта „**Опера ре-старт**” и целта ѝ ще е да почете български артисти, активни на международната музикална сцена, като ги покани за изяви в Пловдив, организира филмови прожекции, конференции и дискусии и покаже творби от български композитори.

Потвърдени партньори за клъстера:

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство (Пловдив, България), Artexim (Букурещ, Румъния), Сдружение „Изкуство днес“ (Пловдив, България), Atlas Symphony Orchestra (Берлин, Германия), Международен фестивал „Дни на музиката в Балабановата къща“ (Пловдив, България), Beate I. Mennicken Artist Communication (Берлин, Германия), Фестивал на камерната музика (Пловдив, България), Creative Universe Ltd (Ливърпул, Великобритания), „Cultural Thessaloniki“ Artistic Events (Гърция), НУМТИ „Добрин Петков“ (Пловдив, България), Девическа хорова формация „Евмолпея“ (Пловдив, България), Foundation for Art and Creative Technology (Ливърпул, Великобритания), Holon Institute of Technology (Холон, Израел), Международен фолклорен фестивал Пловдив (България), Keen Acts (София, България) Kombinart Ltd. (Пловдив, България), Пловдивски джазвечери (Пловдив, България), Полинеро рок фест (Пловдив, България), Professional Development Program for Conductors (Ломбард, Канада), Ramfis Production (Барселона, Испания), Ring Ring Festival (Белград, Сърбия), Seeds on the Ground - Матера 2019 (Италия), Фондация „Спектра“ (Пловдив, България), Държавна опера Пловдив (България), Stichting Internationale Opera Producties (Маасланд, Холандия), Tallinn Music Week (Естония), The Cavern Club (Ливърпул, Великобритания), The Vegetable Orchestra (Виена, Австрия), transmediale (Берлин, Германия), Верди фестивал (Пловдив, България)
Musicians and bands: Budapest Gypsy Symphony Orchestra (Унгария), Fanfare Ciocarlia (Румъния), Горан Брегович и Оркестър за сватби и погребения (Босна и Херцеговина), Lenasaу (Испания).

Бюджет:

За програма: 2 300 000 EUR

За инфраструктура: 500 000 EUR (Обновяване на Концертна зала)

Раздвижи града

Концепцията на „Раздвижи града“ е базирана върху връзката между спорта и изкуството като начин за сближаване на хората и инструмент за хармония между тялото, ума и духа. Това наричаме „физическа култура“. Общото между изкуството и спората е движението - като импулс за напредък, динамика, и комуникационни умения. Това е основна човешка необходимост, постоянен носител на развитие.

Клъстерът има за цел да разшири цялостната идея за спорта като нещо повече от традиционното едностранчиво виждане за него като механично упражнение. Ще подчертаем потенциала му да се превърне в движеща сила, която стимулира личната и социална промяна, насърчава творчеството и работата в екип. Също така ще промотираме нетрадиционни и малко известни спортове в България.

Заедно с **BG BE Active** и **Сдружение „Хамалогика“** ще структурираме клъстера „Раздвижи града“ като система от няколко упражнения:

Упражнение „Заедно“

Това е целогодишен проект, който представя движението като инструмент за сближаване, щастие и развитие.

Откриването му ще е парад с участието на местните спортни клубове,

организации, училища и университети.

Това ще е честване на всички видове физически дейности, последвано от организирани кампании за насърчаване на физически практики, които изискват минимални ресурси и подходящи

градски пространства, като например паневритмия, която е българска система от гимнастически упражнения, съчетаващи музика, движение, слово и пеене.

Ще създадем аналитични лаборатории, насочени към проблеми като затлъстяване и лоши хранителни навици. Ще ангажираме конкретни целеви групи – хората с увреждания, социално слабите и малцинствата. Като кулминация на упражнението „Заедно“ в сътрудничество с **International Sport and Culture Association** организираме международен колоездачен маратон „Velotrip 500“, в който 500 участници от Словакия, Италия, Албания, Румъния, Хърватска и Сърбия ще пътуват до Пловдив 500 км. За отбелязване на големия финал на маратона артистичният екип **NVA** ще създаде едно незабравимо събитие с невероятна светлинни ефекти.

Упражнение „Благотворителност“

В това упражнение ще използваме физическа активност в контекста на устойчивото развитие на активно и социално ангажирано гражданското общество. Като подготвителна стъпка ще идентифицираме проблемни области, които нямат условия и пространства за спорт или са трудно достъпни. Заедно с **Обществена фондация**, която ще бъде създадена през 2015 г. конкретно за целите на Европейската столица на културата, ще организираме серия от отворени покани, конкурси за дизайн и уъркшопове, които да ни помогнат да

изберем най-новаторските проекти за спортни площадки и други съоръжения. Средствата за тези проекти ще бъдат събрани с помощта на спортни събития през 2019: благотворителна регата на Гребния канал и благотворителен маратон.

Също така ще учредим спортни стипендии за млади спортисти и деца с увреждания. Те ще бъдат част от менторска програма, включваща професионални спортисти от Пловдив (включително световноизвестни имена като Стефка Костадинова, Цветана Пиронкова, Йордан Йовчев), както и спортисти от **Българската параолимпийска асоциация**.

Упражнение „Изкуство“

В това упражнение ще разгледаме движението като естетика и спорта като култура, която носи духовно израстване и наслада. Повечето от събитията ще се проведат на открито. Например чрез улично изкуство ще създадем „площад за игри“ в „Столипиново“, където ще бъдат организирани турнири за местната общност. Също така ще включим младежки програми, предлагащи алтернативи на младежи в риск чрез различни спортни дейности. Планираме да изненадаме публиката със събития като: фасадни танци; атлетичен арт фестивал; танцови вечери за възрастните, спортен и арт десетобой, интерактивни инсталации с движение и спортен 3D мапинг. Визуалният артист **Натаниъл Сърн**, „**KOTKI visuals**“ и колективът „**Seeper**“ ще бъдат някои от звездите, които ще добавят артистична стойност към темата за движение и спорт.

Потвърдени партньори за кълстера:

Association Sport for All (Румъния, Сърбия), BG Be Active Association (Пловдив, България), Българската параолимпийска асоциация (България), Сдружение „Хамалогика“ (Бургас, България) ISCA - International Sport and Culture Association (Копенхаген, Дания), „КОТКИ visuals“ (Румъния, Австрия), Move Malta (Валета, Малта), Move Week Bulgaria (Пловдив, България), Nathaniel Stern (САЩ), NVA (Глазгоу, Великобритания), „Seeper“ (Лондон, Великобритания), The Association for International Sport for All (Сърбия, Румъния, Албания, Словакия), Фестивал „Здравей, здравей!“ (Пловдив, България)

Бюджет:

За програма: 550 000 EUR

За инфраструктура: 92 028 EUR (за обновяването на парк „Лаута“)

АЙЛЯШКИ ГРАД

Айляк, от турски: Състояние на релаксация и комфорт; 2. Човек, който не се занимава с нищо, който е свободен

Състоянието „айляк“ е основна характеристика на ритъма на Пловдив и ежедневиия начин на живот до такава степен, че се е превърнало в определение на местните хора. Ето защо искаме да разширим значението му според начина, по който младите поколения го използват днес, както и да подчертаем връзката му с движения като тези за Бавен живот (Slow) или Антирастеж (Degrowth). Те се фокусират върху увеличаването на щастието и благоденствието чрез неконсуматорски методи (споделена работа, намаляване на потреблението), като същевременно се отделя повече време за култура, семейството и общността.

За да постигнем това бавно, устойчиво и хармонично развитие на града, решихме да използваме символиката на дома, тъй като традиционно това е мястото където отпочиваме и релаксираме. За целите на този проект заедно със Сдружение „Хамалогика“ ще създадем карта на Пловдив под формата на план на къща, в която

различните „стаи“ отговарят на зони в града. Всяка от тях ще е домакин на проекти на различна бавна тематика.

След като бъдат избрани местата за това, през 2016 г. ще обявим отворена покана за проекти във въпросните локации. Идеята да се представи градското пространство като дом ни дава възможността да превъзмогнем типична българска слабост – вярването, че отговорността към чистота, подреденост и естетика започва с входната врата. Тази платформа ще създаде усещане за принадлежност и групов отговорност към градската среда у гражданите.

След 2020 г. Айляк центърът ще продължи да работи и да разпространява идеите за бавен живот и антирастеж из цяла България.

Зоните в АЙЛЯШКИ ГРАД:

Дневна – темата за бавния живот ще определи проектите в зоната на живеене и комуникация. Партньорите ни от **The World Institute of Slowness** ще представят визията си за цяла „бавна планета“ и необходимостта този начин на живот да бъде представен на целия свят. Ще помогнем на хората да се насладят на ежедневни дейности като комуникация, игри, и дълго кафе по айляшки начин. Ще отпразнуваме бавния начин на живот в „Айляк/Take-It-Easy“ - фестивал с музика, танци, филми и забавление. Заедно с „Матера 2019“, „Равена 2019“ и други италиански градове ще работим по проекта „*Dolce far niente vs Ayliak*“ – медийна кампания, популяризираща бавния, естествения и лек начин на живот в двете страни. Филмов фестивал на бавния кадър ще обиколи няколко български и италиански града.

Спалня – това ще е зона за отдых и бавна любов. Основният проект тук ще се казва „**Бавни запознанства**“ – Любовен експеримент в града, противоположност на бързите срещи. Ще приканва участниците да открият романтичната страна на Пловдив. Основната идея ще е да опознаят другия човек и да използват града като вдъхновение, за да изразят себе си.

Детска стая – заедно със **Сдружение „Форум Наука“** и други партньори ще представим идеите за бавното

образование: учене и игра, естествени начини за възприемане на знания, проучване ритъма на израстването и адаптиране на образованието към развитието и нуждите на децата. Ще дадем на децата по-голяма роля в създаването на детски среди и ще използваме новаторски методи, за да стимулираме тяхната креативност.

Кухня – в тази зона ще свържем храната с много други страни на живота – включително култура, политика, селско стопанство и околна среда. Партньорите ни от „**Slow Food**“ **България** (а оттам **Slow Food International**), „**Лече 2019**“ и „**Terra Madre Balkans**“ се занимават с всички въпроси, които засягат хранителната ни система, и ще ни помогнат при разпространяването на знания по тези теми, като свържем удоволствието от добрата храна с грижата за околната среда. Ще загърбим всички заведения за бързо хранене и ще се запознаем с изкуството на бавната храна, като я приготвим и ѝ се насладим заедно.

Баня – водата е основната тема в тази зона – екология, чистота на тялото и душата, природни цикли, реката, минерални води. Ще видим как животът минава покрай брега и ще създадем арт зона по поречието на река Марица, използвайки водата като вдъхновение, философия и необходимост.

Градина – проектите в тази зона ще се занимават с теми като органично градско земеделие и градинарство, пермакултура, устойчив начин на живот с капка изкуство. С помощта и творческото докосване на партньори като „**AWARE Architects**” ще разгледаме връзката между изкуството, архитектурата, екологията и озеленяването. Друг проект, който планираме, ще обогати пространствата за градско земеделие и градинарство с артинсталации и акции (дигитални, кинетична), разработени от български и италиански артисти.

Кабинет – заедно с партньорите ни от „**Research & Degrowth Association**” ще определим тази зона като територия на знанието, науката и научните изследвания, както и за място за **Детски научен фестивал**. С партньорите ни от **Copernicus Centre for Interdisciplinary Studies** ще разгледаме идеи като бавна наука и изследване, както и връзката между науката и изкуството.

Ателие – ще се съсредоточим върху бавния дизайн и бавното производство, за които са характерни общи ценности като холистичност, устойчивост, елегантност, демократичност, адаптивност, издръжливост, нетоксичност, ефективност и отличителност. В партньорство с **Casson Mann** и „**Jason Bruges Studio**” ще развием айляшки бавни точки, които

ще включват градско обзавеждане от пейки и открити сцени.

Гараж – ще опитаме да се пренесем в бъдещето с помощта на бавен транспорт и бавен туризъм. Заедно с **Aha! car**, платформа за споделяне на автомобили, както и с природозащитните организации „**За Земята**” (**Friends of the Earth Bulgaria**) и „**Green Balkans**” ще промотираме алтернативни начини на придвижване като основна тема за всички градове, търсещи устойчивост.

Таван – темата тук ще са спомените и мечтите, които затваряме в кутии, за да „изчистим“ ежедневието. Ще се върнем към спомените на града (истории, антики, снимки, музика) и Европа (съвместно с партньорите ни от „**Bublitz**” ще организираме изложбата „Европейската памет“, която ще търси европейската идентичност 30 години след края на Варшавския договор и падането на Берлинската стена).

Потвърдени партньори за кълъстера:

Aha!Car (България), Асоциация за строителство с естествени материали (София, България), Сдружение „Форум Наука” (София, България), Aware Studio for Architecture (Франкфурт, Германия), Айляк фест (Пловдив, България), Brickstarer – Матера 2019 (Италия), Българска академия на науките (София, България), Casson Mann (Лондон, Великобритания), Co-Mixer (София, България), Copernicus Center for Interdisciplinary Studies (Краков, Полша), фондация „Зелени Балкани” (Пловдив, България), „Greenpeace” България (София, България), Сдружение „Хамалогика“ (Бургас, България), Institute of Archaeology/Russian Academy of Sciences (Москва, Русия), Jason Bruges Studio (Лондон, Великобритания), Лече 2019 (Италия), National Institution Museum (Куманово, Македония), Ravenna Common Ground - Равена 2019 (Италия), Regional Chamber of Architects (Бургас, България), Research & Degrowth Association (Барселона, Испания), „Slow Food” България (София, България), Terra Madre Balkans (Албания, Босна и Херцеговина, България, Хърватия, Гърция, ЮНМИК Косово, Македония, Румъния, Сърбия и Турция), The World Institute of Slowness (Норвегия), „За Земята” (Friends of the Earth България) (София, България)

Бюджет:

Програма: 600 000 EUR

3) Как градът планира да избере проектите/събитията, които ще съставляват програмата за въпросната година?

Проектните концепции, които предлагаме в артистичната си програма, са създадени заедно с голяма част от партньорите ни. Тези проекти ще останат в програмата ни и ще бъдат развити допълнително с потвърдените ни европейски и местни партньори, ако получим титлата.

Все пак ще обявим и отворена покана за проекти, след като организационната структура е изградена, а артистичният директор е развил концепция, която да покаже какви проекти липсват в програмата, така че целите, поставени пред Пловдив 2019, да бъдат изпълнени. Ще предоставим ясни и конкретни критерии.

Проектите трябва да са в съответствие с първия критерий и най-малко с още две от следния набор изисквания:

- да бъдат съобразени с нашата концепция „Заедно“ и да се свържат с четирите платформи: СЛИВАНЕ, ТРАНСФОРМИРАНЕ, ВЪЗРАЖДАНЕ, РЕЛАКСИРАНЕ.
- да се свържат с европейската идея и измерение на ЕСК в Пловдив.
- да включват гражданите в създаването и изпълнението.
- да бъдат с висока артистична стойност.
- да са иновативни или да насърчават иновациите.
- да разработват нови публикации или да имат силна образователна стойност.
- да се възползват от дигитални и модерни технологии.
- да предприемат интердисциплинарен подход, където е възможно.

Макар че ще има краен срок (шест месеца след обявяване на поканата), ще продължим да търсим интересни идеи, които може да се появят по-късно. Така със сигурност няма да пропуснем възможност да реализираме добър проект.

Проектната покана ще е отворена за артисти, частни лица, НПО, културни и социокултурни оператори и институции в Пловдив и Южен Централен район. Специален акцент ще бъде поставен върху активизиране на капацитета и участието на местните и регионални културни оператори и институции. Поради това планираме да започнем специалното издание на местна отворена покана през 2015 г. Тя ще е с минимални бюрократични изисквания и формални аспекти, за да се осигури широко участие. Освен това ще организираме поредица от работни срещи, семинари и дискусии за набиране на средства, краудфъндинг

и управление на финансов проект, които ще насърчат местните оператори да търсят допълнително финансиране за своите проектни идеи.

Предложения от национални оператори или национални институции, които не са базирани в Пловдив, ще увеличат шансовете си чрез търсене на партньорства с местни представители. Чрез съществуващи европейски и международни мрежи и тези на нашите партньори възнамеряваме да организираме открита покана извън България. Тя ще е адресирана към институции и творци, желаещи да дадат свой принос към планираната програма, по която ще работим. Някои от вече заложените проекти изискват отворени покани за представяне на конкретни идеи или секции проекти, които ще имат свои специфични критерии.

За да се осигури подход отдолу нагоре преди откритата покана, фондация „Пловдив 2019“ ще стартира комуникационна кампания, за да осигури по-широко участие.

Гражданите, включително маргинализирани групи и общности (ромски, други малцинства, хората с увреждания, групите в неравностойно социално положение, възрастни хора), ще бъдат насърчавани да споделят своите идеи в модерирани работни срещи в някои от читалищата в жилищните райони.

Процесът на избор ще е базиран върху ясни критерии и съществуващата първоначална програма. Жури или артистична консултативна група, чиито членове трябва да са неутрални и да не са свързани с подадените предложения, ще помогне на артистичния директор в процеса на избор. Той/тя и екипът му/й ще отговорят за концепцията, качеството и съдържанието на артистичната програма и ще имат

финалната дума по всички артистични въпроси. Партньорски споразумения и договори между фондация „Пловдив 2019“ и избрани партньори ще бъдат подписани, след като проектите бъдат избрани. Някои от тях ще се управляват като съвместни проекти, а други - от проектните мениджъри на фондацията в тясно сътрудничество с културни организации, мрежи, НПО-та, общностни групи, независими артисти и продуценти.

Много от проектите в програмата са свързани с въпроси за устойчивост, освен артистичното си измерение (например „Тютюневият град“, „Адата – държава без граници“, „Културният хъб“). Ето защо за нас е важно да изградим клъстери за управление на проекти, включващи бизнес, природозащитни и образователни институции, културни оператори и собственици на стари сгради. Така ще обединим потенциала, капацитета и усилията си за устойчиви проекти за града.

III. Организиране и финансиране на събитието

1) Организационна структура

1.1. Какъв вид структура е предвидена за организацията, отговорна за изпълнението на проекта? Какъв вид взаимоотношения ще поддържа тя с градските власти?

„Пловдив 2019“ е независима фондация, учредена през септември 2011 година с единодушно гласуване на Общински съвет - Пловдив. В случай че кандидатурата на Пловдив бъде одобрена, фондацията ще подсури последователност и устойчивост чрез въвеждането на структурни промени.

Съзнаваме колко е важно да се ограничи политическото влияние върху работата на фондацията, за да се осигури независимост при вземането на решения на артистично и организационно ниво, за да се постигне повече прозрачност и яснота. За периода 2015 -2020 година предвиждаме опростена и олекотена структура за фондацията, която спомага за бързо вземане на решения и устойчиво управление.

Управителен съвет

Общинският съвет на град Пловдив с участието на представители от фондация „Рома”, представители на регионална област Пловдив, заедно с членове на обществени институции

(напр. университети, обществени организации) ще назначи Управителен съвет към Общинска фондация „Пловдив 2019”. Този орган ще заседава четири пъти годишно и ще наставява финансово и юридически ръководството (изпълнителен и артистичен директор). Също така ще контролира структурата на персонала и ще изисква финансови отчети при необходимост.

Тъй като Южен-Централен район няма да участва във финансирането на ЕСК, както и в процеса на кандидатстване като географска зона, в Управителния съвет няма да има представители на региона. Въпреки това планираме посредством регионална платформа за обмен да ги включим в артистичните проекти и комуникацията.

Връзката между организацията и общинската власт личи от функциите на Управителния съвет. Той е органът, който ще представлява общинските власти, без да накърнява независимото вземане на решения във фондацията. Тъй като това ще подсили връзките и информационния поток, както и дейностите за подкрепа от страна на града към фондацията, кметът ще е един от членовете на УС.

За да се гарантира възможно най-високо ниво на артистична независимост, сме в процес на промяна в устава на фондация „Пловдив 2019“. Измененията и допълненията включват по-подробни регламенти относно правомощията на Управителния съвет за назначаване и освобождаване на артистичния директор. Изменението уточнява например, че освобождаването не може да се извърши въз основа на гласуване с обикновено мнозинство на УС или въз основа на критика на артистичната програма. Консултативният съвет ще трябва да бъде изслушан по въпроса, както и най-малко двама независими

експерти, които ще оценят качеството и практичността на предложената артистична програма. Промените в устава ще бъдат гласувани от Общинския съвет в най-близко бъдеще.

Управленско ниво

Изпълнителният директор и художественият директор ще работят на едно равнище. Точните правила, уреждащи компетенциите и отношенията между двамата управляващи директори, ще бъдат изложени в набор от вътрешни процедури, приети от Управителния съвет.

Художественият екип, разбира се, е сърцето на организацията и ще бъде оглавен от художествения директор, който ще взема всички окончателни решения относно програмата. Освен това той ще координира сътрудничеството с партньорите на художествената програма и ще отговаря за управлението на събитията и инициативите. Възможно е художественият екип да бъде съставен от няколко различни отдела (вероятно четири, свързани с всяка от платформите „Сливане”, „Трансформиране” „Възраждане”, „Релаксиране”).

Изпълнителният директор ще отговаря за финансовия и административния отдел (главният финансист ще му докладва и ще управлява административния отдел, отдел „Финанси и контрол”, „Човешки ресурси”, ИТ и др.). Освен това изпълнителният директор ще отговаря за отделите „Маркетинг и комуникации”, „Набиране на средства и спонсорство”, „Доброволческа програма”, „Оценка и мониторинг”. Всяка от тези структури ще бъде оглавена от членове на ръководния екип, а те от своя страна ще докладват на изпълнителния директор.

Консултативен съвет

Възнамеряваме да назначим консултативен орган, състоящ се от публични фигури от Пловдив, региона, България и чужбина. Някои от неговите членове трябва да са експерти в областта на изкуството.

Този орган няма да има правомощия за вземане на решения, а по-скоро ще консултира ръководството в неговата работа и ще подпомага процеса чрез допринасяне с експертиза, както и с достъп до мрежите си.

Екип

Нов елемент в сравнение с първия тур е създаването на координатор на програмата CABADEPLO, която е свързана с изграждане на капацитет и развиване на публики в Пловдив. Тя или той ще отговаря за развитието на програмата и за директното ѝ прилагане в организацията, тъй като този процес трябва да започне откъдето.

През годините този координатор ще свързва проектни (особено европейски) партньори по устойчив начин, така че да повиши културния капацитет и да насърчи развиването на публики чрез работни срещи, летни училища, семинари, както и консултантски и менторски програми за деца и ученици, млади професионалисти, местни творци, културни оператори от установените институции и независимата сцена, но също така и за гражданите като цяло. Основната цел е да се изгради едно поколение, което има практически опит в управлението на изкуството и културата и население, което се чувства свързано с културата, изкуствата, културното наследство на своя град, своята страна и своята Европа.

Що се отнася до членовете на екипа, числеността му ще се промени драстично през годините и той ще се

разширява според нуждите на организацията

По отношение на артистичния екип ще започнем с артистичен директор и малък екип от четирима проектни мениджъри (по един за всяка платформа). Този състав ще се увеличава според нуждите на процеса по управление.

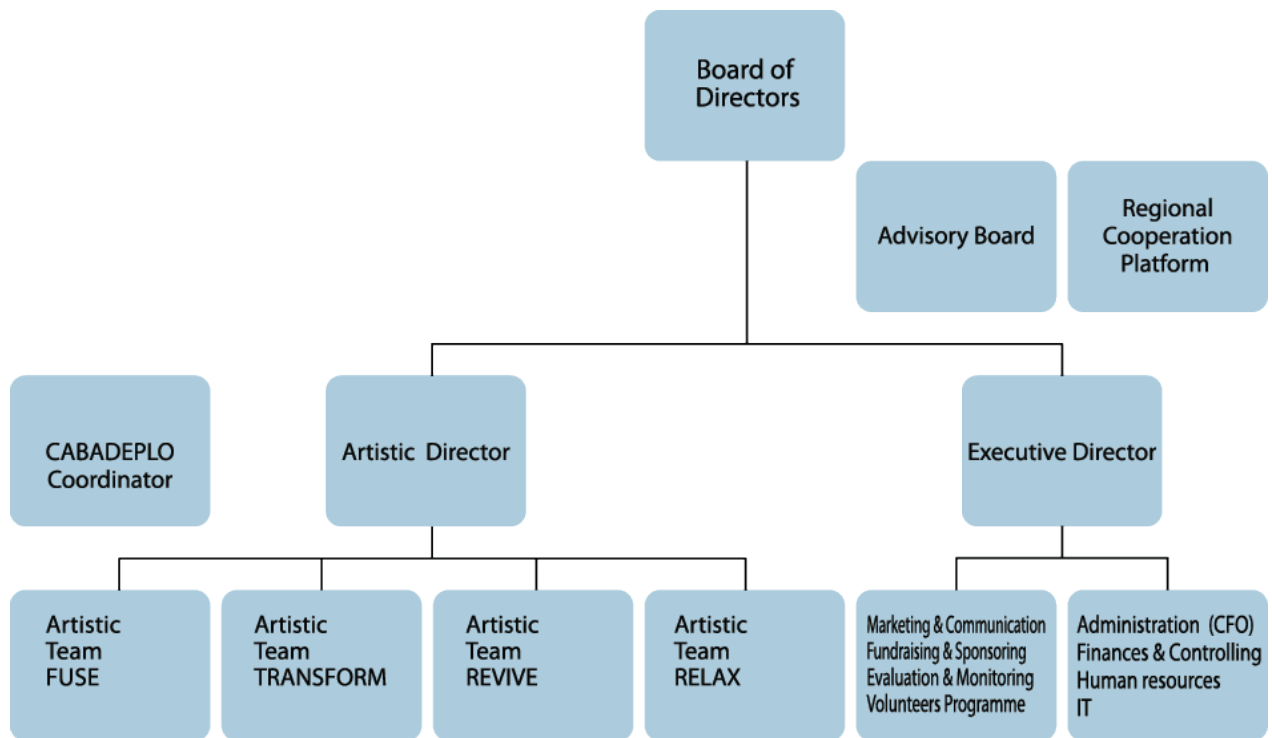
В маркетинга, оценката, спонсорството, доброволческата програма и САВАДЕПЛО ще стартираме с по един проектен мениджър във всяка сфера. В отдел „Финанси и администрация“ ще

назначим главен финансов директор на ранен етап през 2016 г.

През 2015 г. ще създадем отдели за човешки ресурси, контрол/счетоводство и ИТ с по един човек във всеки сектор като начало.

Персоналът ще наброява около 14 членове на екипа през 2015 г.

Специално през 2018 г. и 2019 г. броят на служителите ни може да достигне 40 или повече. Сърцето на екипа ще са хората, отговарящи за артистичната програма.

1.2. В случай че в събитието е включена област в околностите на града, как ще бъде организирана координацията между представителите на съответните местни и регионални власти?

Тъй като не е имало категорично решение да се съсредоточим върху град Пловдив като зона, в която ще се реализира програмата на Европейска

столица на културата, координацията между органите на местно и регионално равнище ще бъдат ограничени до ниво на комуникация и координация на артистични проекти.

Искаме да бъдем напълно честни: организиране на Европейска столица на културата е достатъчно голямо предизвикателство само за един град и сложността се увеличава, когато множество градове и власти трябва да бъдат координирани.

Друг фактор, довел до решението, е структурата на администрацията в България. Не е регионална цялостна администрация, която може да поеме финансов ангажимент или да разпределя фондове. Всяка една община ще трябва да направи това самостоятелно. Осъзнахме, че това е почти невъзможно да се постигне и ще направи администрирането и контрола изключително трудни. Значително ще забави и процесите на вземане на решения.

Предпочитаме да си сътрудничим с по-широкия регион (област Пловдив и Южен-Централен район) по конкретни проекти, както планираме да направим с кълстера „RegionalE”. По него можем да предложим на участващите фестивали пиар и комуникации в много по-широка степен, отколкото те обикновено могат да си позволят и да прилагат сами (включително специален уебсайт, представящ програмите на всяка дейност, дистрибуция с програмата за Пловдив 2019 и вниманието на медиите в навечерието на ЕСК).

Освен това планираме да направим градовете и селата, в които културните дейности се провеждат, достъпни за местните жители и посетителите на Пловдив, като предлагаме специални обучения за транспортни услуги и изграждане на културен капацитет с помощта на структурните фондове. Също така сме отворени за набиране на проектни предложения и препоръки от страна на властите и културните оператори в региона. Ще избираме проекти или ще участваме в сътрудничества в съответствие с критериите, установени в процеса на подбор.

За да се позволи ефективна, гъвкава и бърза комуникация, ще назначим регионален координатор от екипа на „Пловдив 2019“. Тя/той ще бъде лицето за контакт за регионалните партньори по проекта и ще отговаря за добрата комуникация и обмен на информация между регионалните партньори и фондацията. Ще провеждаме срещи за оценка и актуализации, които ще дадат възможност за директна комуникация и достъп до форум за обмен.

1.3. Въз основа на какви критерии и при какви условия е бил или ще бъде избран художественият директор на събитието? Какъв е или какъв ще бъде неговият/нейният профил? Кога той/тя ще встъпи в длъжност? Какви ще бъдат неговите/нейните компетенции?

Критериите, според които ще изберем артистичен директор, включват:

- Опит в създаването на артистични концепции на международно ниво и с висока художествена амбиция.

- Компетентности в областта на изкуството и културата като доказан експерт.
- Умения за водене на политически мотивиран артистичен процес с акцент върху дългосрочните ефекти, включително много различни интереси и партньори.
- Разбиране, че това е Европейска столица на културата, а не местна столица на изкуствата.
- Опит в управлението на международни артистични проекти и изложби.
- Стратегически и устойчив подход към проектите.

- Интерес да работи върху изграждането на капацитет и развитие на публиката.
- Способност за изграждане на основната програма, която вече е разработена с много партньори.
- Връзки и мрежи на международно равнище, за предпочитане също и на национално и местно ниво.
- Комуникационни умения като отборен играч.
- Участие и интердисциплинарен подход към изкуството и културата.
- Трябва да пребивава постоянно в Пловдив в продължение на най-малко четири години (2016-2019).

Условията и редът, по които ще бъде избран артистичен директор за събитието, включват отворена покана за представяне на кандидатури на национално и международно ниво. Тя ще бъде разпространена чрез нашите мрежи и мрежите на нашите партньори. Ще се създаде експертна комисия за процеса на подбор.

Отворената покана ще бъде стартирана най-късно шест месеца след официалното получаване на титлата, а артистичният директор трябва да поеме назначението си до края на 2015 година.

Сферата на дейност на артистичния директор ще включва:

- Разработване на концепция и артистична визия въз основа на съществуващата работа.
- Подготовка, координиране и реализиране на програми и проекти за ЕСК като прозрачно и художествено издържано предложение.
- Подбор на предложените проекти според прозрачни

- критерии и разработването на проекти с артистичния екип.
- Осигуряване на артистично превъзходство и европейско измерение на програмата, което да се харесва на публиката и извън Пловдив и България.
- Осигуряване на устойчивост на програмата и ангажиране на гражданите като активни участници в културни дейности.
- Насърчаване на сътрудничеството между Пловдив 2019 и екипа, който ще координира изпълнението на Културна стратегия на града за периода 2014 - 2024.
- Включване на вече потвърдени и допълнителни партньори за сътрудничество от Пловдив, България и други страни в рамките на програмата.
- Търсене на синергии и възможности за финансиране към програми на ЕС и частни спонсори.
- Участие и насърчаване на комуникацията, популяризирането на проектите и цялостната програма сред местната, националната и международната публика.

Артистичният директор ще ръководи екип от мениджъри на проекти, които ще имат възможно най-голяма оперативна свобода да управляват по подхода отдолу нагоре. Артистичният директор ще има ясно лидерство и окончателно решение в артистичния концептуален и управленски процес. Измененията в устава на фондация „Пловдив 2019“, които ще бъдат гласувани в Общинския съвет в близко бъдеще, ще гарантират на артистичния директор независимост при вземане на решения по отношение на концепцията и организирането на художествените и програмни дейности на фондацията.

2) Финансиране на събитието

2.1. Какъв е обемът на годишния бюджет за култура във Вашия град през последните 5 години (без разходите, свързани с кандидатурата за Европейска столица на културата).

Попълнете таблицата:

Година	Бюджет за култура на града (в евро)	Бюджет за култура на града (% от общия годишен бюджет на града)
2009	3 351 918	3.79%
2010	3 043 432	3.27%
2011	2 854 661	3.24%
2012	3 022 306	3.43%
2013	4 090 443	4.05%
2014	4 200 000	4.2%

Капиталовите разходи за културна инфраструктура не са включени в тези цифри. Сумите представляват оперативни разходи за култура в Пловдив. Таблицата разкрива общите разходи за култура в няколко направления: културен календар, археология, финансова подкрепа за културните институции в Пловдив, музеите, НБ „Иван Вазов“, читалищната мрежа, Градска художествена галерия, зоологическата градина, фолклорен ансамбъл „Тракия“. Включен е и бюджетът за обичайните фестивали в града, организирани от общинския отдел „Култура“.

Въпреки че в представените дотук данни умишлено не са включени каквито и да било капиталови разходи за културна инфраструктура, през периода 2009 – 2013 г. две важни сгради в града бяха изцяло реконструирани - Археологическият музей, който сега е един от най-

модерните на Балканите и е една от най-старите културни институции в страната, и Домът на културата „Борис Христов“, който е с напълно обновена концертна зала, изложбени пространства и помещения за дейността на непрофесионалните състави в града. В реконструкцията само на културния дом бяха инвестирани 9 милиона евро. Други 12 милиона евро бяха отделени за мултифункционална спортна зала, чието строителство продължава и към момента. Цялата инвестиция за този обект, който е планирано да бъде завършен до 2015 г., е 30 милиона евро.

Приложение страница I:

Въпреки това някои от най-големите културни институции в града получават финансиране от централната власт, което значително повишава културната сила на града, но не може да се изрази в цифрите по-горе. Някои примери (цифри в евро):

Институция	Брой служители	Общ годишен бюджет	Съфинансиране от града (което вече е включено в културния бюджет в таблица 2.1.)	Финансиране от централното правителство	Допълнителна информация
Археологически музей	22	350 000	25 000	175 000	Около 150 000 в приходи Около 150 000 посетители
Исторически музей	22	90 000-115 000	В натура: преустройства	90 000-115 000	Допълнителни приходи от спонсори
Етнографски музей	15	75 000			25-30 изложби на година
Държавна опера Пловдив и оркестър	180	Около 730 000	30 000	600 000	Около 100 000 в приходи
Драматичен театър	74	1 220 000	Около 1 200 000	20 000	Цифрите включват приходи 320-360 изпълнения на година
Куклен театър	36	Около 300 000	250 000	15 000	480 изпълнения на година

2.2. Обяснете как ще се формира бюджетът на събитието (финансиране, специално предвидено за събитието).

Общо разходи, предвидени в бюджета (в евро)	Оперативни разходи (в евро)	Оперативни разходи (%)	Капиталови разходи (в евро)	Капиталови разходи (%)
38 177 638	22 300 000	58.41%	15 877 638	41.59%

Общите оперативни разходи нарочно не включват средства от обичайния бюджет за култура на града. Събрани са единствено сумите, за които има изрична готовност да бъдат вложени за дейности, свързани с проекта ЕСК. Някои от проектите и инициативите се планира да бъдат организирани в партньорство с общински и държавни

културни институции, което означава, че могат да получат финансиране и от тях. Тези разходи също не са упоменати в таблица 2.2. Не възнамеряваме да ограничаваме финансирането за която и да било културна институция в опит да увеличаваме средствата за проекти в рамките на ЕСК през следващите 7 години.

Общо приходи, предвидени в	От бюджета на публичния	От бюджета на публичния	От частния сектор	От частния сектор
----------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------	-------------------

2014	0	0%	160 560	3%	35 680	2%	0%
2015	0	0%	267 600	5%	89 200	5%	0%
2016	441 540	3%	267 600	5%	160 560	9%	0%
2017	588 720	4%	535 200	10%	214 080	12%	0%
2018	2 943 600	20%	1 873 200	35%	356 800	20%	0%
2019	7 359 000	50%	1 873 200	35%	713 600	40%	65%
2020	2 943 600	20%	267 600	5%	178 400	10%	35%
по-късно	441 540	3%	107 040	2%	35 680	2%	0%

2.4. Общо капиталови разходи

Капиталови разходи (в евро)	Финансиране на изграждането на нова или обновяване на съществуващата културна инфраструктура (музеи, галерии, театри, концертни зали, центрове за изкуство и т.н.) (в евро)	Разходи за обновяване на друга градска инфраструктура (обновяване на площади, градини, улици, благоустрояване на обществените пространства и т.н.) (в евро)	Инфраструктура (инвестиции в метролинии, железопътни линии, пристанища, пътища и т.н.) (в евро)
15 877 638	9 090 047	6 787 591	-

Приложение страница II:
Включете, ако е приложимо, таблица,
която да уточнява какъв размер на
средствата за какъв капиталов разход

ще бъде изразходен за периода от
подаването на кандидатурата до 2019 г.
включително.

1= културна инфраструктура 2= градска ревитализация		ПРОГНОЗА						Очаква се общо (в евро)
ОБЕКТ		2014	2015	2016	2017	2018	2019	
1	Мултифункционално съоръжение (спорт и култура)	3 149 558						3 149 558
1	Регионален природонаучен музей	265 000						265 000
1	Античният театър (ремонт на вход, сцена и мултимедийна обиколка)	171 292	170 000	170 000				511 292
1	Съвременна мобилна зала за култура		330 000	665 000				995 000
2	Планиране и	1 789						1 857 012

	ремонт на зоологическата градина	522	67 490					
1	Ремонт на Баня „Старинна“ (седалище на Центъра за съвременно изкуство)	80 000	160 000	130 000	130 000			500 000
2	Цялостно обновяване на парк „Дондуков“	255 646	76 694	51 129	76 694	76 694	76 694	613 551
1	Кино „Космос“		50 000	50 000				100 000
1	Разкопки на оставащите части от Римския стадион – втори етап	153 388	51 129	51 129	51 129	51 129	51 129	409 033
1	Разкопки на археологически обекти	76 694	76 694	76 694	76 694	76 694	76 694	460 164
1	Тютюневи складове					500 000	500 000	1 000 000
2	Подобряване на зоните за отдих на Сахат тепе и Бунарджика	47 176	50 565	50 565	50 564	50 565	50 565	300 000
2	Текущ ремонт на исторически къщи (обществени) в Стария град	80 000	90 000	100 000	100 000	80 000	150 000	600 000
2	Реконструкция на историческите павирани тротоари и художествено осветление в Стария град + подземната инфраструктура	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	100 000	500 000
1	Реконструкция на Концертна зала в сградата на централния площад	100 000	300 000	100 000				500 000
1	Адаптиране на обществените пространства под Одеона за артистични дейности	100 000	100 000					200 000
1	Реконструкция и обновяване на откритите пространства на Художествената		175 000	175 000				350 000

	галерия							
1	Създаване на ресурсен център за межкултурни и туристически дейности	75 000	75 000					150 000
1	Инвестиции в района на квартал „Столипиново”	80 000	80 000	80 000	80 000	100 000	80 000	500 000
2	Изграждане на информационни и градски точки за ориентация			25 000	25 000	25 000		75 000
2	Реконструкция и ремонт на зоната на площад „Централен“	40 000	615 000	615 000	615 000	615 000	250 000	2 750 000
2	Парк „Лаута” – зона за отдих	15 338	15 338	15 338	15 338	15 338	15 338	92 028
	Общо	6 558 614	2 562 910	2 434 855	1 300 419	1 670 420	1 350 420	15 877 638

Таблицата показва единствено финансовия ангажимент на града и правителството. Финансиране от проекти на ЕС и други източници не е залагано. Има и други инфраструктурни проекти, които ще бъдат изпълнени в периода преди 2019 г. Тъй като новата финансова рамка за България за периода 2014 - 2020 все още се договаря с Брюксел, смятаме, че не е редно да ги включваме в списъка.

2.5. Гласували ли са вече или поели ли са някакви финансови ангажименти публичните финансови органи (община, област, държава)? Ако не, кога се очаква да стане това?

На 1 август 2013 г. Общински съвет – Пловдив, единодушно гарантира финансов принос за оперативните разходи на стойност 7.3 млн.евро

Оперативните разходи са независими от капиталовите и в никой от секторите няма да има възможност за кръстосано финансиране на проекти в другия.

(14 278 000 лв.) за периода 2014 – 2020 г. Тази сума е в допълнение към обичайния годишен бюджет за култура и е специално заделена за дейностите, свързани с ЕСК. В допълнение общината ще допринесе към капиталовите разходи с 15 877 638 евро, така че общият гарантиран принос се равнява на 23 177 638 евро.

Област Пловдив включва 17 общини, а петте регионални администрации в Южен-Централен район на България,

които подкрепят кандидатурата, нямат право да преразпределят пари за общините. В случай че бъдем удостоени с титлата, подкрепящите общини ще участват в програмата с проекти и финансиране като част от клъстер „РегионалЕ”. Отделените средства са част от собствените им бюджети и не са включени в общия бюджет на Пловдив 2019.

За съжаление, не сме получили отговор на писмото, което изпратихме до отговорните министерства, преди тази книга влезе в печат. Позволихме си да направим скромната преценка, че общо за всички години е реалистично държавният принос да е поне 10 млн. евро.

Приложение страница III:

На 01.08.2013 г. Общинският съвет на града поема финансов ангажимент в размер на 7,3 млн. евро за периода 2014 - 2020 г. Дори и преди това решение, Общинският съвет потвърди безусловния си ангажимент към кандидатурата на града чрез гласуване на декларация, която беше приета с пълно мнозинство. В нея се посочва, че местните органи планират да работят и след 2019 г. в посока подпомагане на развитието на културата в града и региона и обединение на творческата енергия на местните, националните и европейските културни оператори. Целта е да се подчертаят и засилят общите аспекти на европейските култури и да се започне с по-адекватно споделяне и признаване на културното многообразие на континента. От 2012 г. насам кандидатурата на град Пловдив за културна столица е

подкрепена от 17 общини от областта, на която градът е административен център. Кандидатурата се подкрепя и от други четири регионални администрации, които съставляват Южен-Централен регион на България. Подписаните декларации не само показват институционална подкрепа, нещо повече - общините и културните оператори от целия регион ще представят своите проектни предложения, които да бъдат включени в програмата на Пловдив за 2019 г. В подписаните документи е даден приоритет на опазването на културното и природното наследство, както и на развитието на туризма и културата в стратегическите планове за развитие на Южен-Централен регион. Основната цел е реализацията на културен обмен, децентрализацията на културния живот, както и включването на нови публики.

2.6. Какви са плановете за привличане на спонсори на събитието?

Планът за включване на спонсори е да бъдем наистина креативни. С други думи, трябва да сме пионери на мисия.

Защо? Защото съществува дълбоко неразбиране относно спонсорирането в България. Фирми и културни оператори смятат, че спонсорирането е синоним за благотворителни дарения. Това не е вярно! Спонсорството е партньорство на бизнес с бизнес. За Пловдив 2019 ще трябва да положим основите, така че да изградим устойчив път, който да улесни спонсорирането на културни проекти в бъдеще. Ще трябва едновременно да променим отношението на културните институции и частния сектор.

Как ще го направим? Като приложим ПОИ стратегия - Подходът на обратната изненада. Как работи? Фондацията „Пловдив 2019“ ще превърне спонсорството в управленски приоритет на най-високо ниво. Ръководството на най-високо ниво на компаниите също така ще бъде нашата основна целева група. Ще се свържем с хората на тези позиции като с партньори. Ще им представим фондацията като една възможност, а не като молител.

Нашият Подход на обратната изненада (ПОИ) ще се състои в това да не оправдаем очаквания. Всички очакват да поставим пред себе си шапка, в която да събираме монети. Но това, което ще получат, е оферта и достъп до проект с национален и международен рекламен потенциал. Нашата задача е да представим този факт на потенциалните спонсори по ясен и привлекателен начин.

Тъй като спонсорството ще бъде основен приоритет, екипът, отговарящ за него, ще се намира в структурата на организацията и ще си сътрудничи

тясно с управлението. Изпълнителният директор на фондацията ще бъде ръководител на този екип. За да проработи нашата ПОИ стратегия, с изпълнителните директори на компаниите ще трябва да се свържат представители на изпълнително управленско ниво във фондацията, тъй като, по правило, решенията за големи спонсорски ангажименти се взимат от Управителния съвет или от собственика на предприятието.

Ако ни бъде присъдена титлата, отделът за спонсорство и набиране на средства ще бъде един от първите, които трябва да създадем. Първата фаза ще изисква най-малко един човек на оперативното ниво, за да свърши (вътрешната) подготвителна работа:

- Анализ на спонсорските цели на фондацията – да се установи колко пари или спонсорство в натура ще е необходимо, за да се изпълни цялата програма, както и да се реши какви суми и под каква форма могат да бъдат събрани.
- Анализ на пазара за потенциални спонсори и изследвания в областта на критериите, които биха могли да ги мотивират (включително проучвания на съответните контакти за директен достъп).
- Съчетаване (на няколко) потенциални спонсори за конкретни проекти (включително анализ на точните изисквания за имуществени, в натура или медийни спонсорства на проекта).
- проектиране, съобразено с конкретните спонсорски пакети като стимул и обратна услуга за спонсора (да се представи още при първата среща със спонсора - съдържанието по договаряне)

Втората фаза ще се състои от последващи срещи с потенциални спонсори, организиране на срещи между топ мениджъри на предприятието и управителите на фондацията (включително най-малко един човек от оперативния спонсорски екип, за да се гарантира, че всички взети решения ще бъдат доразвити). Първите срещи ще служат за представяне на каузата, спонсорски пакети с ползи за спонсора, търговския потенциал на Европейска столица на културата. Спонсорът ще бъде запознаван по-обширно с един или повече проекти в течение на времето, за да се предизвика чувство на собственост, гордост и желание да бъде част от нещо голямо.

Паралелно с индивидуалните срещи групи от потенциални спонсори ще бъдат поканени на дарителски събития в тясно сътрудничество с Търговската камара и търговски представителства (виж т. 2 по-долу). Такива събития за набиране на средства биха могли да бъдат вечери и презентации, артистични изпълнения, както и възможността за спонсорски ангажименти.

Ключът към успешното спонсорство е дългосрочното свързване и връзката ни със спонсорите – така, че значителна инвестиция на време и усилия от страна на изпълнителното ръководство и всички служители на фондацията ще са необходими и с оглед на това. Готови сме да се ангажираме с тези цели за дълъг период от време.

Третата фаза ще се състои в постигане на конкретни споразумения за спонсорство и договори, контролиране на приходите, документирание на разходите и изпълнението на взаимноизгодните спонсорски пакети (включително например безплатни билети, срещи с артисти, реклами за

спонсорски компании в публикации, брендиране на места и проекти с логото на спонсора, предлагане логото на Пловдив 2019 г. за рекламни материали на спонсора, предлагане на иновативни и креативни стимули за работното място, подкрепа на бизнес мероприятия, предлагане на тиймбилдинг събития и работни срещи с артисти, добавяне на името на спонсора на ремонтирани сгради и временни структури и т. н.).

Това не би било българската кандидатура, ако беше толкова лесно, колкото звучи. Описаният подход е новаторски и все още непознат в тази страна. Трябва да има обучение и да се подберат правилните хора за работата. Но ние вярваме, че ако от 6 милиарда евро оборот на фирмите само в рамките на Южен-Централен регион на България бихме могли да достигнем едва до 0.1%, това ще означава спонсорство на стойност 6 милиона евро за Пловдив 2019, а включва само една част на страната. Но тъй като сме българи, сме склонни да не бъдем твърде големи оптимисти и се придържаме към консервативна оценка от 3.5 милиона евро на приходите от спонсорство.

Някои допълнителни идеи и планове за участието на спонсори, както и за набиране на средства:

1. Спонсорство/набиране на средства от фирми

- Брендиране – на добре познати марки бързооборотни потребителски стоки от Пловдив ще бъде предложено да отпечатват на етикетите на своите продукти информация, че процент (определен от производителя) от всеки продаден продукт служи за финансова подкрепа на проекта

„Пловдив 2019“. По този начин ще се промотира подкрепата на компанията за инициативата.

- Спонсориране на специални непарични услуги за партньори и гости изпълнители – настаняване, храна и транспорт, поемане на разходите за рекламни и промоционални продукти и т.н.
- Осигуряване на специалисти и експерти за проекти, правни консултации, финанси.

2. Спонсорство/набиране на средства с двустранни търговски агенции и браншови организации

Има много партньори, с които вече имаме установени контакти поне отчасти. Например: Германо-българската индустриално-търговска камара, Комитетът на италианското предприемачество в България – Конфиндустрия, Руско-българският бизнес клуб, Българско-турският бизнес клуб, Гръцко-българският бизнес клуб, Българската търговско-промишлена палата, Камарата на инсталаторите в България, Българска национална асоциация „Етерични масла, парфюмерия и козметика” (БНАЕМПК), Българската строителна камара.

3. Спонсорство/набиране на средства с доброволчески и благотворителни организации

Клубовете „Ротари”, „Лайънс”, „Раунд тейбъл”, „Сороптимист” и други могат да бъдат много полезни и да предоставят достъп до други мрежи.

Възможни дейности:

- Организиране на кампании за набиране на средства.
- Покровителстване на партньори за конкретни културни проекти от програмата.

- Общуване с цялата мрежа от клубове в други градове (в България и в Европа).

Всички потенциални партньори в Пловдив – компании, двустранни търговски агенции, промишлени палати и доброволчески и благотворителни структури - имат свои собствени канали за комуникация (интернет страници, бюлетини, билбордове), където ще бъдат помолени да качат логото на „Пловдив 2019“, както и да споделят информация, свързана с кандидатурата.

4. Използване на краудфъндинг

Пловдивският екип, работещ по ЕСК, както и общинската администрация, по-специално отдел „Култура“, планират да въведат платформа за финансиране от този тип. Тя може да се използва като средство за включване на обществеността в процеса на финансиране на различни инициативи в областта на изкуството, спорта и културата като цяло. Уебсайтът ще се използва за подпомагане на проекти през целия период между 2015 и 2019 г. и може да се превърне в постоянен инструмент за спонсориране на множество проекти.

Има няколко предимства при използването на платформа за този вид финансиране като инструмент за набиране на средства: включва широката публика от всички възрасти и социално положение, използва отворена концепция, предлага безплатен пиар за събитията в града, служи като маркетингов инструмент, предоставя достъп до капитал, може да се прилага на няколко езика и по този начин ще достигне до хора от цяла Европа и извън нея – най-вече българи, живеещи в чужбина, както и техните приятели и семейства.

В момента Европейската комисия създава неформална експертна група за този вид финансиране – Европейски форум за краудфъндинг (European

Crowdfunding Stakeholder Forum). Вероятно тези промени ще ни позволят да кандидатстваме за финансиране през следващите години или да получим възможности за консултации и обучение в тази област.

5. Развитие на обществена фондация за субсидиране на проекти като дългосрочна стратегия

Вече са проведени първоначални разговори с фондация „Работилница за граждански инициативи“, която провежда инициативите на обществените фондации „Мот“ в България, финансово подпомага структурата и осигурява институционална подкрепа на обществени фондации, създадени в десет български града. Пловдив 2019 ще стимулира създаването на обществена фондация от този вид в нашия град до 2015 г. Тя може да се финансира отчасти с финансовата подкрепа, която градът е отделил за дейностите на общността. Финансирането, набрано от обществената фондация от различни донорски дейности, ще бъде удвоено от фондация „Работилница за граждански инициативи“. Местната фондацията ще управлява средства, предоставени от редица дарители (големи компании, малки и средни предприятия, частни инициативи и отделни лица), и безвъзмездни средства за финансиране на граждански инициативи – през периода 2015–2019, най-вече свързани с Пловдив 2019, а след това ще се добави към устойчивостта на инициирани от ЕСК проекти.

Обществената фондация ще:

- Работи за определена географска общност.
- Бъде посредник между местните дарители и организациите от гражданското общество, ще помага на дарители да

извършват благотворителните си дейности, ще създава култура на даване и ще предоставя прозрачно и ефективно използване на дарените средства.

- Насърчава заинтересованите страни да работят заедно, за да решат проблемите на общността и да развият положителен социален капитал.
- Се управлява от независим орган, който не е доминиран от един-единствен дарител и не е обвързан с властови структури.
- Мобилизира доброволен труд и управление на други форми на непарична помощ.
- Допринася за укрепването на гражданското общество чрез повишаване на информираността и участие в проекти.

Важно е за нас, че експертния опит, който трупаме от тази дейност, ще бъде споделен с другите по един устойчив начин. За целта ще организираме ежегоден семинар от края на 2015 г. до края на 2020 г., на който ще поканим всички културни институции в града и частните културни оператори, с които работим на местно ниво. Ще представим модели на спонсорство, с които ще работим, плюсовете и минусите, както и нашите добри и лоши преживявания. Партньорите ни също ще представят своите преживявания и ще поканим лектори и модератори на семинара от други страни от ЕС, за да споделят своите модели като вдъхновение за нас и местната културна сфера. След 2020 г. ще бъде от решаващо значение придобитият опит да стане устойчив, да продължи процесът на обучение и да се направят структурите за спонсорство и краудфъндинг устойчиви. Ще изградим основата на обществената фондация, описана по-горе, и ще я превърнем в компетентен

екип. Той ще продължи да работи за цялостната координация на дейностите за набиране на средства за артисти,

общината и местните институции и ще служи за национална референтна точка за опит в спонсорството.

2.7. Съгласно какъв времеви график ще бъде получено финансирането от града и/или от органа, отговарящ за подготовката и изпълнението на събитието „Европейска столица на културата“, ако градът получи званието „Европейска столица на културата“?

а) Източници на финансиране, които ще се използват за покриване на оперативните разходи:

Източник на финансиране	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ЕС	0	0	0	0	0	1 500 000	
Правителство	500 000	750 000	1 250 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Град	146 005	292 009	511 016	803 025	2 044 063	2 993 092	510 790
Област	-	-	-	-	-	-	
Спонсорство	50 000	100 000	150 000	250 000	900 000	2 050 000	
Други							

Сумата от 510 790 евро (остатък от 7.3 милиона евро), която ще получим от града през 2020 г., може да бъде използвана за създаването на

обществена фондация, както е описано във въпрос 2.6 от тази секция (виж под 5.) като устойчиво продължение на структурата „Пловдив 2019“.

б) Източници на финансиране, които ще се използват за покриване на капиталовите разходи:

Източник на финансиране	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ЕС	0	0	0	0	0	0
Правителство	0	0	0	0	0	0
Град	6 558 614	2 562 910	2 434 855	1 300 419	1 670 420	1 350 420
Област	-	-	-	-	-	-
Спонсорство	0	0	0	0	0	0
Други	-	-	-	-	-	-

Що се отнася до приходите, с които ще се покриват капиталови разходи, сме калкулирали единствено реалистичните бюджети, за които можем да гарантираме в този момент. Все още не разполагаме с точни данни какво финансиране би могло да се добави по

проекти от европейските структурни фондове, които в момента договаряме. Това се отнася също и за предходната таблица “а” - има вероятност за финансиране по „Творческа Европа“ и други програми.

Причината стойностите на приходите в таблица “б” да са толкова големи за 2014-а и след това да намаляват е, че много от важните инфраструктурни обекти ще бъдат приключени през нея и през следващите няколко години, за да могат да се използват през 2019-а. Това

са цифрите, за които на този етап можем да гарантираме. Разбира се, възможно е градът да заделни и още повече средства за инфраструктура, след като приключат преговорите с ЕС за структурните фондове.

8. Каква част от общия годишен бюджет на града/общината имате намерение да бъде отделена за култура след приключване на събитието „Европейска столица на културата” (в евро и като % от общия годишен бюджет)?

Амбицията на Пловдив е да увеличи годишния си бюджет за култура след 2019 г. до нивото от 6% от общия годишен бюджет на града. Ако приемем, че той запази приблизителния си размер от около 100 милиона евро,

това означава 6 милиона евро за култура годишно. Този ръст ще се използва за затвърждаване на международното културно присъствие на града и за доразвиване на вече наложени културни дейности.

Приложение страница IV:

Взаимодействието между програмни и капиталови разходи в артистичната програма на „Пловдив 2019“			
Клъстер	Бюджет за артистична програма (в евро)	Бюджет от капиталовите разходи (инфраструктура) в евро	Име в списъка на инфраструктурни проекти
Махала	2.05 милиона	500 000	Инвестиции в района на квартал „Столипиново”
РегионалЕ	1 милион		
Красавицата и Изтока (Beauty and the (b)East)	1 милион		
Градски мечти	1.5 милиона	100,000	Кино „Космос“
		1 милион	Тютюневите складове
Образовай (се) (edYOUcate)	750 000		
Река на въображението	1.3 милиона		
Културата среща хората	968 000	200 000	Адаптиране на обществените пространства под Одеона за артистични дейности
Изкуство за забравеното бъдеще	1.9 милиона	500 000	Ремонти на Баня „Старинна” (седалище на Центъра за съвременно изкуство)

		995 000	Мобилна съвременна зала за култура
Машина на времето	800 000	500 000	Реконструкция на историческите павирани тротоари и художествено осветление в Стария град + подземната инфраструктура
		51 292	Античният театър (ремонт на вход, сцена и мултимедийна обиколка)
		600 000	Текущ ремонт на исторически къщи (обществени) в Стария град
Айляшки град	600 000		
ЕУритмика	2.3 милиона	500 000	Реконструкция на Концертна зала в сградата на централния площад
Раздвижи града	550 000	92 028	Парк Лаута – зона за отдих
Общо	14 718 000	5 038 320	Преки ползи от капиталовите разходи за програма

IV. Градска инфраструктура

1) Какви предимства има градът от гледна точка на достъпността (регионален, национален и международен транспорт)?

Изграждането на транспортната система на града е резултат от неговото историческо развитие и разположението му на основен международен кръстопът – европейски транспортен коридор в посока изток-запад, както и силно развитите регионални и национални транспортни връзки от север към юг. Стратегическото разположение на Пловдив е превърнало града във важен транспортен център както в миналото, така и днес. Река Марица, която преминава през него, винаги е била важен фактор за градоустройството, тъй като е оказвала влияние върху транспортните услуги в целия регион.

Достъпност

До Пловдив се стига сравнително лесно - както по въздух, така и по земя. Най-често използваният маршрут от посетителите от чужбина започва с кацане в София (на 130 километра), след което шофират до Пловдив за около 1.5 часа с кола или използват обществен транспорт (удобно, бързо и евтино пътуване до автобусна спирка в центъра на Пловдив).

В самия град придвижването за туристите не представлява трудност, тъй като до забележителностите в центъра, както и в Стария град се стига лесно пеша, а такситата и автобусите осигуряват евтин начин за придвижване

извън центъра.

Пътен транспорт

Международният път, който преминава в непосредствена близост до северната част на града в посока запад-изток, е магистралата E80 (A1). Тя свързва София с черноморското пристанище в Бургас, а на изток от Пловдив се разклонява на юг към Истанбул през Хасково. Този международен път скоро ще бъде доразвит със средства от Европейския съюз, за да направи достъпа до Южното Черноморие още по-бърз. В посока север-юг, на изток от Пловдив, E85 свързва Северна Европа (през река Дунав) с Гърция и Турция.

Железопътен транспорт

Пловдив е неразделна част от няколко национални и международни железопътни мрежи, като например Париж – Милано – Белград – София – Истанбул – Анкара. През града преминава и едно от най-преките железопътни трасета, свързващо столицата София с Южното Черноморие и Турция. Тъй като това е част от международен маршрут, се очаква, че през следващите няколко години тази жп линия ще стане една от най-бързите в България чрез изпълнение на инфраструктурни проекти, финансирани от европрограми.

Летище Пловдив

Пловдив има международно летище, което е разположено на 10 км югозападно от града.

От него има редовни полети до аеропортите „Лондон Станстед“ и „Франкфурт Хан“. Летището също се специализира в чартърни полети до български ски курорти по време на зимния сезон от декември до април. Предизвикателството е да привлечем и други общини в региона за сътрудничество при откриването на нови самолетни маршрути.

Обществен транспорт

Пловдив се обслужва от висококачествена мрежа за обществен транспорт, която се състои от добре развити общински, регионални и национални транспортни системи с достатъчен капацитет да посрещнат нуждите на пътниците. Общественият транспорт включва автобуси и маршрутките. Маршрутките пътуват по определени направления, но са по-

бързи от автобусите, защото не спират на всяка спирка, а само при заявка на пътника.

Има редовни автобусни маршрути, които достигат и до най-отдалечените зони в града, както и до близките села. В града има три основни автогари, обслужващи тези пътища, които работят както по международни, така и по вътрешни локации: автогарите „Север“, „Юг“ и „Родопи“.

2. Какъв е капацитетът на града по отношение на туристическото настаняване?

С повече от 4200 легла в града и над 9100 в региона Пловдив има достатъчен капацитет да отговори на нуждите на очакваните гости и туристи, ако му

бъде присъдена титлата Европейска столица на културата през 2019 г. В края на 2013 г. в града имаше 110 хотели, хостели и къщи за гости, включително 2 петзвездни хотела, 7 четиризвездни, 41 тризвездни, 20 двузвездни и 24 - с една звезда

Година	Общ брой престои с нощувки в град Пловдив	Посетители
2011	327 270	186 262
2012	357 463	200 419
2013	350 627	206 250
първата четвърт на 2014	130 458	69 721

За 2013	Хотели, хостели и настаняване	Легла	Общ брой посетители	Посетители от България	Посетители от чужбина
Пловдивски регион	161	9 116	387 839	298 617	89 222
Пловдив град	110	4 223	206 250	128 232	78 018

Нашите 4200 легла предлагат годишен капацитет от 1, 4 милиона нощувки, което показва значителен излишък в капацитета в сравнение с реализираните към момента 350 000 нощувки.

Понастоящем почти 40% от чуждите посетители, които нощуват в Пловдив, идват от Турция, Гърция, Франция, Германия и Великобритания.

Основните целеви групи, към които е насочен туристическият маркетинг на Пловдив, са Австрия, Германия, Гърция, Великобритания и Румъния. Макар да не следим броя на дневните туристи, изчисляваме, че над 300 000 души на година посещават Пловдив ежедневно, като спирка по пътя им към или от София, Черно море или ски курортите около Пловдив.

ЕСК 2019 ще даде на Пловдив невероятната възможност да постигне ръст в икономиката си по отношение на посетителите. Ето защо Туристическата стратегия на града за периода 2014 - 2020 поставя събитието в основата на плановете за повишаване на броя на туристите. Тя е насочена към увеличаване на нощувките от 6% годишно от българските посетители и 8% годишно от чуждестранни гости през следващите 7 години. Настоящият капацитет спокойно ще се справи с този ръст. Стратегията е насочена и към увеличение на броя на пристигащите с 20% на година за българските посетители и 30% за международните. Целта е средният престой в града да се повиши от около 1.7 нощи до 2.3 нощувки средно, между сегашния момент и 2020г.

Културен туризъм

3. Какви проекти предстои да бъдат осъществени между настоящия момент и 2019 година от гледна точка на

Нашите основни целеви групи за развитие на културен туризъм са 14% от европейците и 9% от българите, които избират културата като основен мотив да прекарат своята годишна почивка на конкретно място. Вторични целеви групи са тези, които считат културата като нещо допълнително.

Културният туризъм е несезонен туризъм и може да генерира огромна добавена стойност. Цифрите по-горе показват значителен потенциал в бранша, особено ако се имат предвид тези прогнозни 300 000 едnodневни посетители, които с правилния маркетинг между 2016 г. и 2018 г. могат да се превърнат в посетители, които гостуват за по-дълго през 2019 г. и след това. Ако успеем да привлечем едва 30% от едnodневните туристи да останат за повече от ден, това ще означава увеличение с 90 000 нощувки на година, което е ръст с 25% спрямо 2013 г.

Също така според нашето проучване само 25% от туроператорите включват музеи и галерии в пакетите си и едва 9% добавят концерти, фестивали и други културни събития в града. Това всъщност е и една от причините основната група туристи да посещава Пловдив за толкова кратко време. Ето защо в годините преди 2019-а нашият Общински борд по туризъм ще се координира с екипа, работещ по ЕСК, така че да се общува с туроператорите по-ефективно и те да включат културни посещения като ключов елемент от пакетите за почивка в Пловдив.

градската и туристическата инфраструктура, включително обновяване/ремонтни дейности? Какъв е планираният времеви

график за осъществяването на тези дейности?

Един от най-значимите инфраструктурни проекти, които планираме да осъществим през 2019-а, е създаването на социокултурен център (общностен хъб) в най-големия ромски квартал в Европа, разположен в сърцето на Пловдив – „Столипиново”. Това място ще предостави пространство за промотиране на етническата идентичност на ромската и турската общност – чрез представяне на техни песни, танци, възстановяване на някои от традиционните им занаяти и т. н. Освен това Община Пловдив възнамерява да въведе многостепенна инфраструктурна стратегия за квартала, в която са планирани ремонт на улиците и ново жилищно строителство. Размерът на общата инвестиция, включително в проекти, които не са пряко свързани с културните дейности на Пловдив 2019, се очаква да достигне 2.5 милиона евро от бюджета на общината за инфраструктура.

Преди 2019 г. ще бъде построена мултифункционална съвременна мобилна зала за култура върху терен, предоставен от Общински съвет, по примера на Временното Кунстхале (Берлин) и Временния сламен театър (Талин). Нашата съвременна зала за култура обаче няма да бъде временна, а трансформируема и подвижна. Тя ще функционира като кино, опера, цирк, галерия, конферентна зала, зала за танци и изложбен салон. Ще бъде изградена като модулна система, която ще позволява лесен монтаж и демонтаж. Ще комбинира традиционни и модерни екологични материали с високотехнологични методи за строителство и оборудване. Модерната и лека конструкция ще може да се мести, за да пренесе културата в жилищните райони, както и в близките

градове. Предвижда се да бъде построена в периода 2015 - 2016 и да струва 995 000 евро.

Вече имаме построено мултифункционално спортно и културно съоръжение. Финалните довършителни работи по интериора ще бъдат приключени през 2014 и 2015 година, включително изграждането на велосипедна писта с олимпийски размери. Залата ще разполага с 9000 места и с 3000 кв.м комбинирано пространство за спортни и културни събития.

Общината е заделила средства за финализиране на промените по централния площад на града. Проектите включват цялостна промяна на сградите и техните фасади, така че да се вписват в архитектурния стил в този район. В най-високото здание на площада в момента се помещава по-голямата част от общинската администрация. В него е и Концертната зала, която се планира да бъде ремонтирана през 2014 и 2015 г. В обновяването ѝ ще бъдат вложени 500 000 евро.

Планира се нов икономически клъстер – индустриален парк, посветен на хранително-вкусовата промишленост. Той ще се разгърне върху неизползвана площ от около 300 декара, известна като Гладно поле. Заедно с построяването на нови високотехнологични предприятия, съоръжения за научноизследователска работа и лаборатории в тази зона ще бъдат построени и жилищни сгради.

Трети туристически информационен център ще бъде изграден в Пловдив до края на 2014 г. в непосредствена близост до Римския стадион в центъра на града. Ще има нови туристически маршрути и информационни табла, които да водят до Античния театър.

Освен това през 2015 и 2016 г. ще бъде създадена дигитална навигационна система. Друга мрежа от информационни точки, разположени в близост до жп гарата, летището и в покрайнините на Стария град, ще бъдат инсталирани в периода 2016-2018 година.

Възобновяването на откритата част на Римския стадион се планира да бъде финансирано от Грантовата схема на Европейското икономическо пространство (Норвежката програма). По-голямата част от стадиона се намира под главната пешеходна улица в града. Има планове да бъде разкрит като археологическа забележителност с подземен музей през идните години – по време на новия период на програмата за европейско финансиране – 2014 - 2020 г.

Голям брой строителни, реставрационни и консервационни проекти са включени в Общинския план за развитие за финансовия период 2014 - 2020: музеи, галерии и различни публични пространства, които могат да

бъдат използвани за творчески цели. Те ще се реализират между 2014 г. и 2017 г. Стойността им се изчислява на около 5 милиона евро.

Списъкът с проекти не е окончателен. Ако Пловдив спечели титлата, ще бъдат разработени и други проекти, пряко свързани с културните и туристическите нужди на града. Общината гарантира, че това няма да се отрази на финансирането от града за артистичната програма. Постигнахме съгласие със заместник-кмета, отговарящ за инфраструктурата, да бъдат построени четири временни конструкции с цел да се осигури място за изложби, танцови спектакли, както и за съвременни арт инсталации. Средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд ще се използват за важни и устойчиви туристически проекти. Въпреки това не можем да включим тези средства в апликационната си форма, тъй като към момента Националната стратегическа референтна рамка е все още в процес на договаряне в Брюксел.

V. Комуникационна стратегия:

1) Каква комуникационна стратегия възнамерява да приложи градът за събитието „Европейска столица на културата“?

Ръководни принципи

Ще превърнем мотото „Пловдив Заедно“ в ориентир и вдъхновение за комуникационната си стратегия. Целта е не да се покровителства, а активно да се насърчава и допринася за обществения диалог и сътрудничеството между граждани, творци, неправителствени организации и културните оператори в Пловдив и целеви части на Европа. Искаме да оценим успеха на нашата комуникация с точни, ясни факти, както и спрямо „меки индикатори“, отчитайки широко медийно отразяване, както и съвместни инициативи между местни и европейски артисти. Ще оценяваме данните за достъпност, както и резултатите от срещи между местни

културни институции, следейки броя на кликванията в нашите онлайн кампании или пък броя харесвания във Фейсбук. Ще отчитаме и „настроението“, с което публиката и участниците обсъждат определени дейности в социалните медии. Нашата политика за комуникацията е подчинена на ценности като откритост и реципрочност. Процесът е многостранен: подателят на информация комуникира с получателя, получателите комуникират помежду си, ролите между подател и получател бързо се променят, т. е. смятаме да се вслушваме, освен че ще „излъчваме“.

В много по-широк мащаб, а не просто промотиране на събития, смятаме, че ще е от полза по отношение на устойчивостта да свържем комуникационната си стратегия с целите на други стратегии, насочени към средно-и дългосрочното развитие на Пловдив:

- Културната стратегия 2014 -2024
- Стратегия за туризма 2014 -2020
- Общински план за развитие 2014 -2020

И от трите, посочени по-горе, можем да съберем полезна информация, която комуникационната стратегия за

Европейска столица на културата може да адресира в конкретни сфери. Културната стратегия дава анализ на комуникационни дефицити, които са вътрешни (напр. между културните институции и тяхната публика), както и външни (напр. неадекватни туристически оферти). С комуникационната си стратегия ще последваме този вътрешен/външен подход на Културната стратегия – с вътрешен фокус, насочен към културното образование, ориентирано към нуждите на гражданите, а външна гледна точка – към потенциалните посетители и други външни заинтересовани страни. Това накратко е разделението, въз основа на което ще работим. От една страна, ще изграждаме доверие и ентузиазъм сред местното население, така че то да разпознае ЕСК като свой собствен проект, а от друга, искаме да комуникираме с посетителите от далечни места, така че да ги привлечем тук. Тяхната група е огромно предизвикателство, но също така комбинира синергии. Ако успеем да създадем жизненост и дух на заедност сред местното население, то това би била най-подходящата енергия, която да посрещне външните хора от България и Европа. И този дух може да окаже огромно влияние.

Целеви групи и заинтересовани страни

Целеви групи

Също както Пловдив е град на различни етнически и религиозни групи, различни социални прослойки, общности с различно темпо и дух, нашата комуникация също ще трябва да бъде многостранна и разнообразна, съобразена с езика на всяка от местните

целеви групи и заинтересовани страни. Паралелно комуникацията на национално и още повече на европейско ниво трябва са фокусира върху конкретни целеви сфери и групи, тъй като е невъзможно за нас да достигнем аудитория от над 500 милиона души в 28-те членки на ЕС.

Ниво	Целеви групи
Местно	гражданите на Пловдив като цяло; конкретно младите хора; семейства и деца; работещи хора; безработните лица; хора с увреждания; малцинства; възрастни граждани; хора с ограничен или никакъв достъп до културния живот; институции, неправителствени организации, спонсори и корпоративни партньори; артисти, културни дейци и хора, интересувани се от изкуство и култура; местните медии
Регионално	гражданите на Южен-Централен район на България; регионални медии; културни институции и неправителствени организации в региона; артисти и културни оператори; хора в отдалечени места с ограничен достъп до културни събития (напр. селища в Родопите)
Национално	аудитория и туристи от други населени места в България; национални медии; представители на бизнеса; учени; артисти; изследователи; хора, които идват в Пловдив за спортни събития (напр. Гребната база); културни оператори; национални институции; неправителствени организации; корпоративни партньори и спонсори
Европейско	европейски туристи, пристигащи в Пловдив за ден или повече; туристи, до които трябва да стигнем в чужбина или в София, с други дестинации, които може да посетят; туристи от основните целеви пазари (Турция, Гърция, Франция, Германия, Великобритания, Австрия, Румъния); хора, пътуващи до Пловдив по работа; спортисти, които идват за състезания; артисти и културни оператори; хора с интерес към изкуство и култура; млади европейци, които пътуват и изследват (авантюристи, стопаджии); етническите и малцинствените общности и техните организации в Европа; българите, които живеят в други европейски страни

Партньори и заинтересовани страни

Нашите местни, национални и европейски партньори и заинтересовани страни са много важна част от нашата стратегия за комуникация. Те ще ни помогнат, като подсилват и доставят нашето послание до целевите ни групи. Имаме формални споразумения за партньорство с различни организации и мрежи. Също така планираме да продължим да разширяваме международната си партньорска мрежа. Това включва:

- Община Пловдив, общински, регионални и национални институции
- Културни институции в Пловдив и България
- Посланици, културни аташета и чуждестранни културни институти в България и българските институции и посолства в чужбина

- Индивидуални артисти и независими артистични групи от социално-културната сцена
- Туристическите организации, туроператори, логистични компании
- Бизнес общността, инвеститори и спонсори (включително международни компании със седалище в Пловдив или региона)
- Професионални и търговски организации, търговски камари, професионални съюзи
- Медиите (местни, национални, италиански и европейски)
- Ключови лидери на общественото мнение като блогъри и журналисти, включително пътуващи (напр. Кжижек Филипюк, който пише за туристическия портал monoloco.pl и oldlongroad.blogspot.com)
- Италианската ЕСК 2019 г. минали, настоящи и бъдещи ЕСК и градове кандидати

- Европейски партньори и мрежи на културните оператори в Пловдив
- Европейски творци, специалисти и институции, които участват в нашите проекти
- Институциите на ЕС
- Местни ресторанти, хотели, кафенета, книжарници и всички фирми за услуги

У дома и в чужбина

Местно и регионално ниво

Като първа стъпка в комуникацията на Пловдив 2019 се стремим да получим подкрепата на местните граждани, като активно ги ангажираме да станат част от събитието ЕСК. Те могат да допринесат с идеи и обратна връзка, да се присъединят като доброволци или да промотират и разпространяват своя ентузиазъм за събитието сред приятели тук и в чужбина. Нашата цел трябва да бъде, от една страна, да покажем дейностите, предлагани от Пловдив 2019, и от друга страна - да ги мотивираме да станат податели вместо получатели на комуникация.

Пловдивчани са спонтанни - нашето айляшко отношение ни позволява да се наслаждаваме на всичко интересно, на което попаднем, и не е трудно да се възбуди любопитството на тези, които се интересуват от култура и събития на открито. Хората винаги ще намерят време да се насладят на малко музика или да видят представлението на улични артисти, или пък да побъбрят за най-новите събития в града.

Ще намерим начин да достигнем до местното население въз основа на конкретните интереси на целевите групи – за младежите е необходим различен подход в сравнение с този за възрастните хора и семействата, а на малцинствата или хората, които не посещават често културни събития, ще трябва да се обърне по-специално внимание. Информационни центрове в

- Публични и частни компании, транспортни (включително таксиметрови фирми)
- Националните лица като Български държавни железници и националната авиокомпания „България Еър”

града са добри възможности, както и директен подход за промотиране на ЕСК чрез малки събития, особено в предградията и местата, извън центъра. Така например немско-сицилианският пианист Давиде Мартело дойде да свири в Пловдив.

Освен директната офлайн комуникация, медии и реклама, ще използваме дигитални инструменти като уебсайтове и социални медии от типа на Twitter и Facebook, за да държим пловдивчани информирани.

Национално ниво

Комуникацията на програмата за Пловдив 2019 на национално ниво е тясно свързана с Туристическата стратегия на града 2014 -2020.

Съвместният подход между мерките за туризъм и нашата комуникация е от особено значение за националната аудитория и туристите от България. Ще се фокусираме върху партньорства с местни туристически фирми и оператори, за да насърчим развитието на туристически пакети за българските туристи, съобразени с програмата за ЕСК. Те ще се продават чрез популярни сайтове в България (напр. grabo.bg; vsichkioferti.bg, и т. н.).

Класическият маркетингов смесен подход ще бъде по-добре инвестиран тук, отколкото на европейско ниво. За популяризиране на национално ниво също така сме събрали група за подкрепа, състояща се от повече от 100 известни личности, артисти, спортисти, музиканти и общественици. Сред тях са Петър Стоянов (бивш президент на

България), Светлин Русев (художник), Валя Балканска (българска народна певица), Цветана Пиронкова (тенисистка). Те ще бъдат мултипликатори и ще ни помогнат да привличаме хора от България, включително значителен брой българи, живеещи в чужбина, за да дойдат и да посетят Пловдив през 2019.

Стремим се да разширяваме подкрепата в европейски мащаб, като включваме хора, които могат да създадат връзка към Пловдив - като посланика на Великобритания Джонатан Алън, който е живял в дома на семейство от Пловдив в продължение на три седмици преди официалното му назначаване, за да се запознае с българския начин на живот.

Европейско ниво

Комуникацията на европейско ниво с цел привличане на европейска публика в Пловдив е най-голямото ни предизвикателство, тъй като градът е малко известен извън България. Нашата комуникационна стратегия за европейската публика се основава на пет стълба:

1) Фокус върху съответните целеви групи

Ще възложим извършването на задълбочен анализ на нашите най-вероятни потенциални посетители - например туристи, които харесват градски пътувания; специални аудитории за нашите проекти и т. н.

2) Фокус върху полезни взаимодействия с туристически оферти

Това означава, че ще си сътрудничим тясно със съответните туристически представители, например общинската агенция по туризъм, местната асоциация по туризъм, частни туроператори, международните туроператорски конференции, които се

провеждат в Пловдив два пъти годишно; Министерството на икономиката и енергетиката, отговорно за туризма, което да промотира Пловдив 2019 на национално и международно ниво и да презентира града на международните туристически панаири в Берлин, Лондон, Белград и Москва. Ако свържем плановете на Културната и Туристическата стратегия, ще насърчим развитието на по-добри туристически продукти (пакети; улеснени посещения на културни събития) и ще създадем синергии в рекламата (например на основните целеви туристически пазари).

3) Фокус върху европейските посетители, които вече са „близо“

Има стотици хиляди дневни туристи, които минават през Пловдив всеки ден – броят им най-вероятно далеч надвишава този на отсядащите тук посетители. Никой не знае точните цифри, тъй като те никога не са били изчислявани. Ние ще ги наблюдаваме и ще провеждаме анкети, за да съберем повече информация за типа хора, които посещават Пловдив. Целта ни е да убедим дневните туристи, които ще посетят града между 2015 и 2018 г., да се върнат през 2019-а и да останат за по-дълго.

Ще се свържем и с туристите в София и българските морски и ски курорти на подходящи места на летищата при влизането им в страната.

Близки целеви групи са също така гражданите и туристите от съседните страни като Румъния, Турция, Гърция, Сърбия и Македония.

Ще създадем комуникационни взаимодействия с италианската ЕСК чрез съвместни презентации на туристически изложения и конференции, съвместни Facebook групи, на живо излъчвани събития и дейности, дигитални дейности -

включително алтернативно настаняване (каучсърфинг/airbnb) и градски пътеводители с програма, свързващи млади (не само италиански, но и български) посетители за алтернативни обиколки.

4) Подчертаване на дигиталната комуникация

Като се фокусираме върху интерактивни дигитални инструменти, можем да повишим невероятно много броя на хората, до които достигаме – нещо, за което можем само да мечтаем чрез класическите инструменти за реклама.

Във вече установено партньорство с Google България ще развием

интерактивна кампания, насочена към широка европейска публика, която ще поканим на интерактивна разходка по улиците на Пловдив.

За да разширим обсега си на комуникация и да повишим медийното отразяване, ще поканим журналисти от дигитални медии и блогъри от цяла Европа за един уикенд в Пловдив. Авторите на блогове, които са ключови лидери на общественото мнение, и ентузиазирани млади туристи (напр. Hitchhiking Europe), ще подсилят дигиталната ни комуникация (за повече информация вижте Дигиталната ни стратегия по-долу).

Комуникационни инструменти и канали

Медии и връзки с обществеността

За да сме привлекателни както за националните, така и за международните медии, ще имаме прес екип за събитията, особено по откриването. Ще създадем международен пресцентър, който да работи с журналисти, да отговаря на медийни запитвания, да следи публичността и да създава съдържание за собствените ни комуникационни канали преди, по време на събитията и след 2019 г.

Ще поддържа две езична комуникация с местни, регионални, национални и европейски медии, за да промотираме Пловдив 2019 по традиционни медийни канали, чрез туристически обиколки на Пловдив, както и с дигитални средства. Имаме отлично сътрудничество с местните и регионални медии, включително тяхната подкрепа и добро отразяване на нашите дейности.

Също така договорихме медийно партньорство с влиятелния в Южна България вестник „Марица”, най-посещаваните интернет страници за новини, начин на живот и култура (plovdiv24.bg, podtepeto.com, kapana.bg), двете национални радиостанции (регионални дигитални издания) - Радио Пловдив и Дарик Пловдив, както и с местния клон на националната телевизия - БНТ 2. Освен редовното отразяване на инициативите на „Пловдив 2019“ тези медии ще предоставят пространство и време за участия в програми, интервюта, информация за събития и съобщения. За достигане до младата публика наш медиен партньор е младежкият уеб портал mediasafe.bg, с който си сътрудничим по различни инициативи, като например конкурс за снимки, видео и есе на тема „Свобода без граници“.

Ще обърнем специално внимание на партньорства с национални медии като Българската национална телевизия и Българското национално радио, с чиято културна програма „Христо Ботев“ вече

сме в контакт. Други медии, с които ще си сътрудничим, са „NOVA TV”, „bTV”, „Европа TV” и „TV7”.

Излъчвания на живо от концерти, ексклузивни интервюта и ежедневни репортажи от събития ще бъдат договорени като част от партньорствата.

Работили сме с национални ежедневници като „Труд”, „24 часа” и „Стандарт”, както и с някои национални новинарски агенции онлайн: „Фокус”, „Кросс” и БТА, които имат секции за култура. В момента се опитваме да подсилим връзките си с други вестници като „Телеграф”, „Монитор”, „Сега” и „Преса”.

Широк кръг от национални интернет сайтове също ще бъдат поканени за медийни партньорства, например dnevnik.bg, Капитал Light, webcafe.bg; kultura.bg, и уеб сайтове с фокус върху културата, изкуството и начина на живот (напр. Art: box, cult.bg, festivals.bg). За да завършим списъка на нашите национални медийни партньорства, ще трябва да почакаме за окончателното решение на журито, тъй като медийният пейзаж в България е доста централизиран.

Ако получим титлата ЕСК, също така ще се обърнем към медиите в други балкански страни (напр. сръбските вестници „Курир” и „Блиц”, телевизионните канали „RTS1” и „RTS култура и изкуство”, македонския вестник „Дневник” и хърватския „24sata”), италиански медии (напр. „La Stampa”, „Il Corriere Della Sera”, „La Repubblica”, „Rai TV” и „Rai Radio”) и специализираните медии в различни европейски страни в зависимост от проектите, които искаме да популяризират. Също така ще си сътрудничим с Министерството на икономиката и енергетиката, за да използваме техните медийни партньорства в чужбина.

Международни журналистически екскурзии ще бъдат организирани ежегодно между 2016 г. и 2019 г. с цел да се повиши европейското медийно отразяване.

Дигитална комуникационна стратегия

Според Бил Гейтс „Интернет се превръща в площад на града за глобалното село”. Като се има предвид, че Пловдив е един от най-добре свързаните градове в Европа с евтин, бърз и надежден достъп до интернет, решихме да се възползваме цялостно от това предимство в проекта си и да включим силен дигитален елемент (не само) в комуникационната си стратегия. Тя представя нашите виждания към днешна дата, но сме наясно, че до 2019 г. ще има много нови развития в тази сфера.

Дигиталната ни стратегия е свързана с артистичната ни програма, с необходимото документиране и архив на ЕСК и с комуникационната ни стратегия. Ще включва три основни точки: дигитални платформи, социални медии и ИТ иновации.

Дигитални платформи

Всички дейности на проекта „Пловдив 2019” ще бъдат събрани в дигитален формат на нашата интернет страница и ще са достъпни най-малко на български и английски език. Уебсайтът ще позволи на посетителите да участват, като оставят коментари и публикуват снимки. Ще включва интерактивни инструменти, позволяващи на потребителите да правят свой собствен ЕСК каталог с акценти.

Програмата „Пловдив 2019” е шанс да се развие съществуващата платформа на културния календар и да се превърне в неразделен и устойчив инструмент за Пловдив, който обединява дейности на всички нива – общински, частни, от свободната сцена и ЕСК. Ще включва и

фестивалите в региона, които ще станат по-видими благодарение на клъстерен подход („РегионалЕ”), вместо да бъдат представени като разпръснати единични събития.

Уебсайтът ще съдържа блогове и интерактивни елементи и ще представя това, което правим, на широката публика в Европа. Предвидени са живи излъчвания от проекти като „Адата – държава без граници”, „Дигитален тунел” или дейностите в читалищата, гледане на видео и снимки от всички артистични произведения, проекти и фотографии, които са направени за и през 2019 година, както и създаване на виртуална столица на културата. Той ще служи и като архив след 2019 година.

Модули за автомобилното поделение, каучсърфинг и алтернативни пътеводители ще улесняват младите посетители при планиране на престоя им и ще им дадат възможност за контакт с местните жители.

Програмата за изграждане на капацитет САВАDEPLO ще използва онлайн инструменти като уебинари и онлайн уроци. По този начин могат да участват много повече хора, освен присъстващите на място, например чрез излъчвания на живо, уебинари и дискусии в Скайп. А дори не можем да си представим какви други инструменти ще имаме на разположение през 2019 г. Централизирана продажба на билети, както и „едно гише“ за всички събития и продукти, свързани с туристически оферти и пакети, ще позволи на посетителите лесен достъп до нашата програма.

Социални мрежи

Поради ограничените средства за реклама планираме да достигнем до

повечето от целевите групи чрез социалните медии. Освен сайта нашите групи в социалните медии ни дават най-пряката възможност да общуваме и да ангажираме последователи от България и чужбина. Ще осигуряваме редовна информация - видео и фото съдържание, новини, интервюта, игри с въпроси, открити дебати, доброволчески блогове, уебинари и т. н. Ще има възможност хората да си правят персонализирани онлайн програми и да ги споделят с приятелите си. Също така ще използваме широко функционалните възможности на Foursquare, Facebook Places, Twitter, Google+, Instagram, Pinterest, Tumblr, Youtube, Vimeo с поредица от хаштагове (напр. #plovdivTogether, #plovdiv2019), образователни и интерактивни игри в социалните мрежи и кампании, използващи най-новите технологии, които ще се случат в годините между 2014 и 2019-а.

ИТ иновации

Фирми и експерти от сектора на високите технологии ще си сътрудничат с общината и местни културни и туроператори за постигане на широкообхватна видимост за артистичната програма на Пловдив през 2019-а година. Заедно с бизнес сектора общината ще гарантира, че ще има възможно най-много обществени места с безплатен Wi-Fi достъп, където страницата „Пловдив 2019“ ще бъде начална – това вероятно ще стане съвместно с корпоративни партньори и спонсори.

Уеб дизайнери ще разработят различни приложения за смартфони и QR кодове за различни проекти и теми. Дигитални приложения ще осигурят възможност за интерактивна разходка из културни и туристически обекти, както и за онлайн участие в събитията от всяка точка на света, по-специално за хората с

увреждания, за които ще бъдат разработени специални онлайн платформи и мобилни приложения. Тези дейности ще бъдат координирани в партньорство с Google, за да се разработи интерактивна Google Street View карта на Пловдив. За да привлечем повече хора към виртуални и реални посещения, ще използваме целенасочени онлайн инструменти като Google AdWords, Facebook реклами и рекламни екрани в YouTube. Цялостната кампания ще дава лесен достъп на всички в цяла Европа. Въпреки това специално ще се насочим към гражданите от основните целеви пазари на базата на Туристическата ни стратегия от страни като Австрия, Великобритания, Германия, Гърция, Румъния, Турция и Франция. Друг широкомащабен проект, който планираме да развиваме заедно с веб дизайнери, е 3D културна карта на града, съдържаща актуални артистични събития, както и опция за аудио турне през дневния културен календар и културната карта на Пловдив въз основа на съществуващата културна карта (<http://www.plovdiv2019.eu/mapping/en/index2.html>). Потребителите ще могат да си взаимодействат, да „харесват“ и да споделят любимите си места и събития, както и да изпращат свои снимки и коментари за събития, които са посетили или пък биха желали да видят. Ще могат да правят своя собствена програма, срещи с приятели и да се възползват от други интерактивни опции. В допълнение, тъй като Пловдив е до голяма степен неизвестен в чужбина, ако спечелим титлата, ще трябва да привлечем интереса на хората към миналото и настоящето на града. Ето защо ще развием с нашите партньори обширна библиотека, съдържаща безплатни снимки и подкастове по теми за историята на Пловдив, съвременното

изкуство и култура, кухня, начин на живот и тенденции. Ще използваме отворени лицензи за съдържанието, където е възможно, за да се гарантира по-широк обхват и разпространение на всичко, създадено за събитието ЕСК 2019. След приключване на програмата ще бъде създаден пълен онлайн аудио, визуален и текстови архив, оставяйки отворена база данни със знание и артефакти, които могат да бъдат допълнително развити, като същевременно се поддържат високи стандарти за защитата на данните и визуалната идентичност

Реклама

Класическият маркетингов микс може да не е актуален през 2019 г., а истината е, че няма да сме в състояние да проведем обширна рекламна кампания - особено в международен план. Ще разчитаме най-вече на партньорства и иновативна онлайн реклама:

- Интернет реклама и веб маркетинг – ще приложим иновативен онлайн маркетинг, както и социална и вирусна реклама в интернет. Екип от експерти в областта на SEO (Search Engine Optimization) и онлайн маркетинга ще се уверява, че редовно интересна и полезна информация за Европейската столица на културата се влива в различни международни специализирани и популярни вебпортали за изкуство и култура, както и в социалните мрежи. Банери и възможности за бързи връзки към сайта на „Пловдив 2019“ и страници от социалните мрежи ще бъдат публикувани в популярните регионални и национални уебсайтове. Ще използваме и прецизно насочени онлайн инструменти като Google AdWords, Facebook обяви, реклами в мобилни приложения и рекламни екрани в YouTube;

- Външна реклама – включва брендиране на таксите и обществен транспорт в града, огромни постери върху сградите на фирмени партньори, брендиране на местни магазини, ресторанти и книжарници
- Реклама в електронните медии – радио- и телевизионни реклами и участие в програми
- Раздаване на продукти
- Инфоточки, използващи доброволци в сътрудничество с Туристическия информационен съвет на града
- Рекламно разположение, брендиране, бордови списания и рекламни материали на Български национални железници, „България Ер”,

междуселищни автобусни и фериботни услуги по поречието на река Дунав и Черно море

Времеви график

Цели	Целеви групи	Инструменти
Първо обявяване 2014 - началото на 2015		
<ul style="list-style-type: none"> - Разпространение на новината за Пловдив като ЕСК 2019 - Създаване информираност сред бъдещи партньори - Кампания в социалните медии за местните граждани 	<ul style="list-style-type: none"> - Граждани на Пловдив и региона - Местни, регионални и национални медии - Партньори, институции, неправителствени организации 	<ul style="list-style-type: none"> - Пресконференция в Пловдив - Покани към национални медии за обиколка в Пловдив - Комуникация с партньорите по проектите - Покани към гражданите да качат логото на „Пловдив 2019“ и своя снимка („селфи“) на любимото си място в Пловдив в социалните медии - Изготвяне на проучвания и започване на мониторинг на дневните туристи
Подготовка 2015– 2017		
<ul style="list-style-type: none"> - Създаване на ентузиазъм у местното население - Установяване на партньорства - Развитие и подобряване на комуникационните канали - Повишаване на националната осведоменост за ЕСК и „Пловдив 2019“ - Текущ пиар и връзки с медиите - Разработване на подробна програма за комуникация 	<ul style="list-style-type: none"> - Граждани на Пловдив и региона - Артисти и културни оператори, спонсори, партньори, институции, неправителствени организации, туроператори - Местни, регионални, национални и международни медии - Български граждани - Възможни партньори от България и чужбина 	<ul style="list-style-type: none"> - Информация за местните жители - Стартиране на отворени покани за участие - Онлайн анкети и дискусии - Създаване на фонд от доброволци - Местни събития, за да се представи програмата - Спонсорски пакети - Мобилни приложения - Създаване на партньорства с Google Street View, Facebook и Youtube - Съобщения за медиите, интервюта - Медийни пътувания - Мониторинг и оценка - Да се потърси взаимодействие с други дейности (напр. изложба на Панагюрското златно съкровище в Лувъра през 2015 г.) - Присъствие на туристически борси в Берлин, Лондон, Белград, Москва
В готовност 2018		
<ul style="list-style-type: none"> - Ангажиране на пловдивчани - Създаване на осведоменост за Пловдив 2019 в Европа - Насърчаване на конкретни събития в Европа - Поддържане на пиар 	<ul style="list-style-type: none"> - Граждани на Пловдив и региона - Български граждани - Европейските целеви групи - Национални и международни медии - Артисти, културни оператори, неправителствени 	<ul style="list-style-type: none"> - Дейности по проекта - Онлайн анкети и дискусии - Активно участие на доброволци - Активирани на всички онлайн инструменти и активното разработване на съдържание - Стартиране на кампания в социалните медии - Насочени реклами в социалните медии

<p>и връзки с медиите - Събиране на обратна информация от различни групи</p>	<p>организации - Партньори и поддръжници - Местни, регионални, международни медии - Бъдещите посетители от България и от чужбина</p>	<p>- Съобщения за пресата и интервюта, привличане на медийно отразяване - Присъствие в международни културни списания и в чуждестранни културни календари за 2019 - Медийни пътувания - Мониторинг и оценка - Присъствие на туристически борси в Берлин, Лондон, Белград, Москва</p>
<p>Пряко излъчване 2019 и 2020</p>		
<p>- Да се насърчава активното участие и включване в събития - Насърчаване на събития и инициативи на Пловдив 2019 - Поддържане на редовни медийни и пиар връзки - Ефективна работа с информационни запитвания и искания - Създаване на устойчиви структури за комуникация и оценка, за да се запази международното въздействие</p>	<p>- Граждани на Пловдив и региона - Местните и регионални медии - Български граждани - Европейските граждани - Бъдещите посетители на Пловдив 2019 - Национални и международни медии - Артисти, културни оператори, неправителствени организации - Партньори и поддръжници</p>	<p>- Дейности по проекта - Онлайн анкети и дискусии - По-широко участие на доброволци - Мероприятия за признаване на доброволци - сертификати, награди, публичност - Отваряне на събития за гражданите и медиите - Специални информационни материали, широко разпространение на местно и национално ниво - Онлайн кампания в социалните медии за насърчаване на конкретни събития - Пряко излъчване на събития - Насочени реклами в социалните медии - Съобщения за пресата и интервюта, информация пичинг - Медийни пътувания - Присъствие в международни културни списания и в чуждестранни културни календари за 2019 - Развиване партньорства с туроператори, медии, спонсори и т.н. - Мониторинг и оценка и публикуване резултати след 2019 - Проучване на културни данни и разработки 2020 -2025</p>

2. Как градът планира да осигури видимостта на Европейския съюз, който присъжда званието?

Ще се съобразим с изискванията на ЕС по отношение на ЕСК брендирането на публикациите и включването на символа на Европейския съюз във всички тях. Освен това се планират още инициативи, които ще засилят присъствието на Европейския съюз в Пловдив и сред всички туристи и гости, посетили града през 2019 г. и годините преди това.

Тъй като младите хора са особена група, която искаме да се ангажира, планираме да организираме семинари, уъркшопове и дискусии с гимназисти и студенти в Пловдив съвместно с партньорите ни от Център за култура и дебат „Червената къща“ (София) и мрежата „Време за разговор“ (European Houses of Debate).

Като гостуващи лектори ще поканим известни политолози от България и чужбина, които специализират в изучаването на Европейския съюз. По време на тези занятия участниците ще обсъждат европейската култура, ролята на ЕС в мирния процес в Европа, какво означава да бъдеш гражданин на Европа и как континентът може да се конкурира с многообещаващи културни „пазари“ в други части на света.

Този вид „Фокус група ЕС“ също ще се нуждае от дигитална платформа, където хората могат да участват в уебинари, да гледат видео на лекциите, да се присъединят към игри с въпроси и да използват други (интерактивни) материали, така че обсегът към общността и сред други подобни групи в Европа широко да се увеличава. Те ще бъдат организирани с горепосочените партньори, университетите и училищата в града. Има вероятност тези събития да прераснат в мрежата Жан Моне, която обикновено има продължителност от три години и работи по теми за изграждане на знания, опит и добри

практики в областта на изследванията на Европейския съюз. Източници за финансиране на тези дейности могат да бъдат програмата „Европа за гражданите“ (2014 - 2020) в областта на демократична ангажираност и гражданско участие или ГД за образование и култура на ЕК. Друг аспект на програмата ще бъде конкурс за есе на ученици и студенти (в различните възрастови групи), който ще се организира ежегодно до 2019 г., когато колекция от най-добрите есета ще бъдат представени като част от нашия основен литературен проект WEB451. Една от възможните награди е пътуване до Европейския парламент в Брюксел.

За да направим ЕС по-видим в града, възнамеряваме да поставим QR кодове по конкретни обекти и сгради, които са били разработени чрез фондове на ЕС, и да ги свържем в дигиталната платформа на семинарите на ЕС. Ще предложим поредица от събития, посветени на Европейския съюз, включително подчертаване на събития в рамките на дейностите на „Фокус група ЕС“ всеки май между 2016 г. и 2020 г. като „Месец на Европа“. Освен това планираме да организираме Дни на европейското наследство в Пловдив през септември 2019 г., за да направим нашето общо европейско културно наследство видимо и да празнуваме това, което Пловдив има да допринесе за общата европейска култура.

VI. Оценка и мониторинг

1) Възнамерява ли градът да създаде специална система за мониторинг и оценка

а) на въздействието на програмата и нейните резултати?

Пловдив се стреми да разработи иновативна система за оценка и мониторинг, която не само ни дава възможност да видим въздействието на годината на Европейска столица на културата, но също така предлага на града нов подход за анализ и оценка на неговата по-широка културна, социална и икономическа ситуация. Нашата система комбинира съществуващи и нови методи на оценка и ще включва институции, които са в състояние да продължат процеса по оценка в най-важните години след 2019-а. По този начин ще можем да оценим дългосрочното развитие на икономическото и социалното здраве на Пловдив.

Разработването на нашата система за оценка на въздействията на ЕСК изисква да оценим аспекти на Пловдив, които не са били измервани преди. Ето защо ще започнем събирането на голяма част от информацията през 2015 г. По този начин ще изградим здрава основа за иновативна система за измерване на обхвата и мащаба на

въздействие на ЕСК, както и установяване на по-голямата ангажираност на гражданите.

Използваме широка рамка, изготвена от European Policy Group, чрез която няколко предишни Европейски столици на културата са дали препоръки, които да насочат и помогнат на градове като нашия, които имат по-ограничен опит в тази област. Също така сме включили някои от идеите в модела, установен през 2018 г. в кандидатурата на Леуварден, където са използвани много ясни базови данни и определяни цели, които дават индикация за това, как организаторите възнамеряват да направят своите общности по-силни икономически и социално.

Това ни кара в рамката си за оценка да се концентрираме върху четири ключови области, които сме нарекли „Зони на оценка“. Те са:

- **Трансформация на културния сектор** – това обхваща основните области, свързани с културен достъп и участие (по същество нарастване на публиката ни, особено от области, които в момента са по-малко ангажирани) и културна жизненост - повишаване на качеството, обхвата и интернационализма.
- **Образ и идентичност** – ние очакваме да видим много по-силно разпознаване на Пловдив като международен културен център и растеж на културния туризъм. Също така ще измерим промените в самовъзприемането - как доверието и гражданската гордост на местните хора расте през целия процес на ЕСК.

- **Социални въздействия** – тук искаме да се насочим към определени въпроси и проблеми – как да направим Пловдив по-щастливо и по-толерантно място, как да намалим броя на отпадащите ученици и нивата на неграмотност.
- **Икономически растеж** – това, което в дългосрочен план ще гарантира, че Пловдив 2019 ще има трайно въздействие, е ефектът върху икономиката на града. Фокусираме се специално върху пряко засегнатите зони, като например икономическото въздействие върху културния, творческия и туристическия сектор, но също така ще наблюдаваме и по-общия растеж на заетостта и разнообразяване на бизнес сектора в Пловдив.

Процесът по наблюдение и оценка на Пловдив ще се управлява от външна експертна компания, подпомагана от експерти на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Също така сме идентифицирали някои международни специалисти, които могат да насочват нашия екип, особено в първите години, благодарение на опита си с успешното изпълнение на подобни програми. Заедно те ще формират нашата експертна група. Също така възнамеряваме да проучим възможни външни източници на финансиране на изследванията си, като се има предвид, че според насоките на European Policy Group програма за оценка с необходимите ресурси може да струва около 1% от общия бюджет на ЕСК. По-долу сме представили някои индикативни етапи.

Ключови събития

2014 - Преглед на цели и стратегически документи. Назначаване на независими експерти. Провеждане на семинар с международен панел. Договаряне на ресурси и график. Свързване със съпътстващата ЕСК от Италия през 2019 г.

2015 - Задаване на базови показатели. Набиране на доброволци, които да предприемат качествена оценка и да започнат със съществуващите събития. Осигуряване на финансиране. Изготвяне и публикуване на основен анализ и цели.

2016 - Продължително разглеждане на цели спрямо напредъка на ЕСК. Преглед на подход спрямо други модели ЕСК.

2017 - Второ базисно измерване. Преглед на продължителната уместност на показатели и цели. Преразглеждане, ако е необходимо. Анализирание на развитието на медийното отразяване.

2018 - Гарантиране на ресурсите и наличните системи за измерване на дейности и резултати през 2019 г. Изработване на анализ за напредъка спрямо изходното ниво около времето на стартиране на програмата.

2019 - Предприемане на мащабното усилие за измерване в цялата година на ЕСК. Опит за изготвяне на междинен доклад за първо шестмесечие около септември. Използване на данните за планиране след 2019 г.

2020 - Публикуване на главния анализ около май/юни. Връзка към нови стратегически документи и изграждане на ключови цели и задачи след 2019 г. Провеждане на конференция за обявяване и споделяне на резултатите.

Зони на оценка	Показатели и ключови области за мониторинг	Изследователски инструменти и източници на информация	Времени график/честота
Трансформация на културния сектор			
Достъп до култура и участие	Общ брой ЕСК събития през 2019 г.	Данни от „Пловдив 2019” и партньори	2019-2020
	50% от жителите на Пловдив и 30% от регионалните да посетят ЕСК събития през 2019 г.		
	20% растеж в културното участие между 2015 и 2021	Данни от „Пловдив 2019”; Отдел „Култура” към Община Пловдив; културни институции и оператори	На всеки 2 години, считано от 2015 г. и продължаващ и най-малко до 2021 г.
	Удовлетворение на публиката от културното съдържание	Проучвания сред публиката на различни събития (% отбелязани 5-1, Отлично - Лошо)	Всяка година, започвайки през 2015 г.
	Обратна информация относно организирането на събития		
	Увеличаване на броя на събитията извън центъра на града (вкл. в читалищата)	Данни от читалищната мрежа; Районните кметства; Отдел „Култура” към Община Пловдив;	Всяка година след създаването на изходно ниво през 2015 г.
	Демография на участниците в събития и увеличен достъп на нови публики	Проучвания сред публиката на различни културни събития (% разбивка на публиката по националност, местожителство, пол, възраст, етнически, икономически, образователен признак)	Ще определим базова линия през 2015 г. според която ще бъдат набелязани цели. Срок за оценка: на всеки 2 години най-малко до 2021 г.
	Процент от културни събития с безплатен вход, позволяващи достъп на групи в неравностойно положение	Данни от отдел „Култура” към Община Пловдив	
Увеличаване на броя на културните събития в квартал „Столипиново”	Данни от културния хъб в „Столипиново” относно организирани мероприятия и брой	Всяка година, започвайки през 2018 г.	

		зрители	
Културна жизненост (качество на културната продукция, регионални, национални и международни и сътрудничества и мрежи)	Брой европейски трансгранични съвместни продукции, гостуващи международни артисти, изнесени и внесени продукции	Данни от „Пловдив 2019“; Отдел „Култура“ към Община Пловдив; културни институции и оператори	Всяка година, започвайки през 2015 г., и най-малко до 2021 г.
	Процент на положителните и отрицателните мнения за артистични мероприятия от програмата на ЕСК	Медиен мониторинг на национални и международни медии	През 2019 и 2020 г.
	Брой оригинални произведения, поръчани от „Пловдив 2019“	Данни от „Пловдив 2019“ и отдел „Култура“ към Община Пловдив	През 2019 г.
	Брой артистични и мениджърски обмени, които се провеждат в частни и обществени културни институции (на регионално, национално и международно ниво)	Отдел „Култура“ към Община Пловдив; културни институции и операторите	На всеки 2 години, считано от 2015 г., и най-малко до 2021 г.
	Брой членства в международни мрежи за културни институции и оператори (повече международни връзки) Увеличение на посещенията на музеи / галерии / театри / концертни зали	Отдел „Култура“ към Община Пловдив; културни институции и оператори	Всяка година след установяване на изходно ниво и цели през 2015 г. и най-малко до 2021 г.
Образ и идентичност			
Признаване на Пловдив като важен Европейски културен център	Национално / международно / социално медийно внимание, повишено медийно отразяване	Медиен мониторинг на национални, международни и социални медии	Всяка година, започвайки през 2015 г.
	Развитие на репутацията на Пловдив като дестинация за културен туризъм	Проучвания сред туристите. Видимост на Пловдив в медиите като дестинация за културен туризъм; Увеличен брой предлагани туристически пакети	
	Увеличение на споменаванията на Пловдив като град на културата в медиите и социалните медии	Анализ на медийното отразяване	През 2017 г., 2019 г. и 2021
Усещане за идентичност	Идентифициране на пловдивчани с града им и чувство на гордост, че	Анкета сред гражданите	На всеки 2 години, считано от

	живеят в него		2015 г. и най-малко до 2021 г.
	Чувство за принадлежност към Европа сред гражданите		
Национална информираност и възприятие на ЕСК	Процент разпознаване на ЕСК, вероятност/желание за посещение	Онлайн анкета сред българите	Всяка година, започвайки от 2015 г., и през цялата 2019-а
Социални въздействия			
Социална и културна интеграция на маргинализирани групи (етнически, ЛГБТИ малцинства, хора с увреждания)	15% намаление на нивата на неграмотност и отпадналите от училище в квартал „Столипиново”	Анкета сред жителите на кварталите и между участниците в образователни проекти на „Пловдив 2019”	На всеки 2 години, считано от 2015 г., и най-малко до 2021 г.
	Повишено ниво на толерантност и приемане на уязвими групи в обществото	Анкета сред всички граждани на базата на скалата на Богардус за измерване на социалните дистанции	
По-широко участие на доброволци в културни събития	Брой на регистрираните доброволци и дни на доброволчество	Данни от читалищната мрежа; Отдел „Култура” към Община Пловдив; Културни институции и оператори; „Пловдив 2019”	Всяка година, започвайки от 2015
Качество на живот	Процент на млади специалисти, които биха обмислили да се върнат в Пловдив, след като са учили/работили другаде	Анкета сред гражданите	На всеки 2 години след установяване на изходно ниво и цели през 2015 г.
	Индекс на щастието	Изследване на базата на БНЩ показатели	
	Грижа за околната среда	Анкета сред гражданите; Мерки за опазване на околната среда, приети от местните власти	През 2017 г., 2019 г. и 2021 г.
Икономически растеж			
Ръст в туризма	20% увеличение на националните и 30% увеличение на чуждестранните туристи в Пловдив	Данни от Общинско предприятие „Туризмъ”; Частни туристически оператори; Съвет по туризма	Всяка година, започвайки през 2015 г.
	6% годишно увеличение на нощувките		
	Демографски профил: % разбивка на посетители от България, Балканите, ЕС, страни извън ЕС		Всяка година след установяване на изходно

			ниво и цел през 2015 г.
	Увеличаване на броя на полетите до и от летище Пловдив	Данни от Летище Пловдив	На всеки 2 години от 2015 г.
	Увеличение на регионалния туризъм	Брой на посетителите на регионални фестивали и събития	На всеки 2 години след установяване на изходното ниво и цели през 2015 г.
	Нови работни места, създадени в сектора на туризма	Данни от Общинско предприятие „Туризмъ“; Частни туристически оператори; Съвет по туризма	
Нови бизнес и възможности за заетост	Цялостен спад в равнището на безработица в града под 10%	Община Пловдив; Национален статистически институт	Всяка година, започвайки от 2015 г., и най-малко до 2021 г.
	Брой нови бизнеси в града		
	Намаляване на равнището на безработица сред уязвимите малцинства (ромски/турски) под 20%	Агенция по заетостта; Национален статистически институт;	
	Увеличение на броя на малките фирми, работещи в ромските квартали	Ръководители на проектите на „Пловдив 2019“ в Столипиново, проучване сред жителите на Столипиново	
Икономическа жизненост на културния сектор	Увеличение на частното спонсорство с 5%	Читалищната мрежа; Отдел „Култура“ към Община Пловдив; Културни институции и оператори	Всяка година след установяване на изходно ниво през 2015 г. и най-малко до 2021 г.
	Ръст на заетостта в културния сектор до 5%	Национален статистически институт	Всяка година, започвайки през 2015 г., и най-малко до 2021 г.

б) Възнамерява ли градът да създаде специална система за мониторинг и оценка на финансовото управление?

Мониторингът и оценката на финансовото управление 2014 - 2020 ще бъдат изпълнени на първо ниво чрез надзорните функции на Управителния съвет, който може също така да поръча

финансови одити от външни експерти, ако сметне за необходимо. В допълнение на правилата и разпоредбите, предвидени от българското законодателство, с цел гарантиране, че финансовото управление се наблюдава:

- Чрез вътрешна система за финансово управление – вече съществува в настоящата структура на фондацията чрез редица вътрешни процедури, целящи гарантиране на законността и ефикасността на всеки разход. Най-общо - системата изисква „процедура с троен подпис“.
- От проведените одити от вътрешния орган за одит на общината, които могат да бъдат поискани от кмета по всяко време.
- Чрез задължителен годишен финансов одит, извършен от независим одитор, до 31 март всяка година. Одиторът ще се

избира от Общинския съвет. Докладът му ще бъде направен обществено достояние чрез регистъра за неправителствени организации на Министерството на правосъдието.

- Външен одит от страна на Сметната палата – финансов контрол, осъществяван от Държавната сметна палата, насочен към проучване на ефикасността и законосъобразността на разходите. Сметната палата може да се обърне към Агенцията за държавна финансова инспекция в случаи на нередности, открити по време на одита. За да се осигури максимална прозрачност и да се отиде по-далеч от просто наблюдение, ще възложим на същите независими експерти, които оценяват програмата, окончателната оценка на финансовото управление в края на 2020 г.

VII. Допълнителна информация:

1) Според Вас кои са силните страни на кандидатурата на града и измеренията на неговия успех като Европейска столица на културата и от друга страна, кои са нейните слаби страни?

Готови и нетърпеливи сме да се справим с недостатъците си и да надградим над силните си страни. Имаме куража да назовем това, което липсва, но също така умеем да видим възможностите и сме готови да насочим енергията си към тях. Пловдив се нуждае от тази титла и е решен да се възползва от нея.

СИЛНИ СТРАНИ

- Културна инфраструктура (осем университета, художествени галерии, културни институции, богат културен календар, фестивална сцена, исторически забележителности, традиции, индивидуални творци).
- Географско разположение (трансевропейски транспортен коридор, природа, археология, зелени площи, разположени между две планини).
- Публики (мултиетническа среда, младежи).

СЛАБИ СТРАНИ

- Дефицити в арт мениджмънта (музеите затварят за обедна почивка, лош маркетинг/брандиране на града, липса на културни мениджъри, централизация на културните процеси, липса на бизнес умения в сферата на културата, малко

лични инициативи на други представители на културния сектор, липса на стратегически план).

- Липса в развитие на публиките (нисък обществен интерес към изкуството и културата, лошо представяне в някои музеи и художествени галерии).
- Социални проблеми (едно от най-големите ромски гета в Европа, най-ниските заплати в България и ЕС, социалистическото наследство, преувеличено самочувствие, прекаленото разчитане на минала слава).
- Липса на комуникация/сътрудничество (липса на единство в културните среди, няма комуникация между групите).

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Маркетинг (по-широко медийно представяне, все още неразработен огромен туристически потенциал, добавяне на Старинен Пловдив в списъка на ЮНЕСКО за културно наследство, наследството на Пловдив като най-стария жив град в Европа).
- Културни проекти (справяне с дефицити и липса на съпричастност чрез изкуство и култура, участие на гражданите).

- Нови връзки в културната инфраструктура (създаване на творчески индустрии, 100-годишната история на културните институции, международен панаир, местни образователни институции по изкуства).
- Насочването на нови ресурси (природата, нови спортни обекти за културни средища, европейски фондове, възраждане на занаяти, конвертиране на културните ресурси в отрасли).

ОПАСНОСТИ

- Комуникация (вътрешен диалог между културните институции, както и с гражданското общество/потенциалната аудитория).
- Социална структура (изтичане на мозъци, демографски промени, инерция/ мързел, негативизъм).
- Ресурси (паметниците се разпадат, глобалната икономическа криза и особени трудности в област Пловдив).
- Публики (липса на интерес в областта на културата, близостта до София предизвиква изтичане на хора, изключените етноси).
- Политика (предишни български правителства пренебрегваха Пловдив, създаване на изкуствени райони около Пловдив).

1) Градът възнамерява ли да разработва специални културни проекти през следващите години, независимо от резултата от неговата кандидатура за званието „Европейска столица на културата“?

Кандидатурата за ЕСК вече показва резултати в Пловдив. Градът е по-ангажиран от всякога да се съсредоточи върху културата и творчеството като движещи сили за социална и икономическа промяна. Благодарение на тази кандидатура, независимо от

изхода на състезанието през септември 2014г. Пловдив прие първата си културна стратегия за периода 2014 - 2024. Тя е тясно свързана с целите и ценностите на проекта ЕСК. През последните години финансовата криза и изтичането на млади хора от

града значително навредиха на културния живот, тъй като поставиха допълнителни пречки пред организаторите да привличат спонсори и финансова подкрепа. Кандидатурата на Пловдив увеличи ентузиазма и надеждата. Затова да не получим титлата, ще бъде тежък удар върху самочувствието и положителното отношение към културата, които бяха отприщени благодарение на нея през последните три години. Почти сигурно е, че ентузиазмът и активното участие трудно ще бъдат поддържани на високо ниво без титлата „Европейска столица на културата“.

Също така сме наясно обаче, че определени проекти и процеси, които вече са започнали, ще продължат, защото искаме да дадем тласък на културната жизненост на града. Ако не получим титлата, ще се концентрираме върху стратегически цели и ще продължим да работим по проекти, които вече са стартирани.

Предизвикателството за социална промяна и Академията за социална промяна например вече се състояха през април и юни тази година, а срещата на високо равнище **Empatheast Global Social Innovation** е планирана за октомври 2014 г. Надяваме се да превърнем тези събития в ежегодни. Инициативи като тези ни помагат да използваме потенциала на гражданите и да ги включим активно в процеса на решаване на проблеми и вземане на решения в нашия град. Това е от изключително значение, особено по отношение на значими европейски въпроси, като интегрирането на ромите и синтите в европейските общества.

Проектът „trapApartment“ вече активира културния потенциал на града и създава истинско европейско измерение на събитията в Пловдив - като кани млади творци и креативни хора от всички

части на Европа за събития и резидентни програми.

Тъй като децентрализацията е много важна тема за нас, ще съсредоточим усилията си върху възстановяването на ролята, която мрежата от читалища някога е играла в живота на българите, като центрове за социалния и културния живот на общността, създаваща чувство за заедност. Ще продължим да работим в тези области, тъй като те представляват основни цели за нашия град: започване на диалог с маргинализирани етнически групи (Дни на социалните иновации), възможност за младите хора да работят и да творят, като същевременно установяват силни връзки с Европа („trapApartment“), и гарантиране, че всеки има равен достъп до култура („Читалища“).

От само себе си се разбира, че без титлата ЕСК тези проекти ще отнемат повече време, за да дадат резултати, а въпросните резултати ще бъдат ограничени по своя обхват и мащаб. Възможността да се възползваме от работата, която вече е свършена, както и от връзките, които са изградени, е от огромно значение за нас. Но вярваме, че трябва да има по-силен стимул за кандидатстващите градове да подготвят свой „план Б“ стратегии внимателно и реалистично.

През май 2014 г. Пловдив взе участие в семинар, организиран от италианския град Сиена, озаглавен „В културата всички печелят“, който се фокусира върху стратегиите на общините в случай на загуба. Решено бе, че резултатите от семинара ще бъдат представени като документ на политически представители и на Европейската комисия. Една от препоръките в него, предложена от Пловдив, ще бъде да се разшири фондът на Мелина Меркури така, че да включва награда за най-добре реализиран „План Б“ от загубил

кандидат. По този начин вярваме, че положителните ефекти, които сме видели в нашия, както и в много други градове, няма да бъдат загубени, а

3. Моля, добавете всякаква допълнителна информация, която считате за необходима по отношение на предмета на Вашата кандидатура.

Бихме искали да изразим своята благодарност към всички граждани, доброволци, артисти, културни дейци и културни институции в града и региона,

умножени, като по този начин се подчертае значението на проекта ЕСК на европейско ниво и се гарантира, че наистина в културата всички печелят.

които допринесоха с идеи, време и страст към тази кандидатура. Огромно „благодаря“ на нашите международни партньори в Европа, които поеха на това пътешествие с нас, без да им е гарантиран положителен резултат. Въпреки това техният принос беше огромен и споделиха ентузиазма ни. Заедно направихме тази кандидатура възможна!

Благодарности

Издадено от: Общинска фондация „Пловдив 2019“, ул. „Арх. Христо Пеев“ 6, 4000 Пловдив

Кмет на Пловдив: Иван Тотев

Заместник кмет по култура, образование, туризъм, иновации, развитие и Европейски политики: Стефан Стоянов

Управителен съвет: Проф. Даниела Дженева (Председател на УС), Милена Чакандракова, Д-р Мариана Чолакова, Амелия Гешева, Любозар Фратев, Пенка Калинкова, Манол Пейков, Арх. Румен Русев

Екип на „Пловдив 2019“ и автори на Апликационната форма: Джема Барух (Изпълнителен директор), Валери Кьорлински (Артистичен директор), Геника Байчева, Марта Божикова, Людмила Чулкова, Димитър Далчев, Радостина Георгиева, Цветелина Георгиева, Надя Гресо, Франц Кадири, Емил Миразчиев, Лиляна Папукчиева, Динко Петков, Стефка Попова, Мадлен Щанге, Мария Стоянова, Стефка Цанева

Сътрудници: Димитър Атанасов, Атанас Бадев, Николай Близнаков, Магдалена Герева, Радост Иванова, Димитър Колев, Доц. Красимира Кръстановна, Толина Луланска, Милена Милушева, Пламен Панов, Александър Секулов, Любомир Стойчев, Кирил Търпов

Консултанти: ACULTOS, Essen

Графичен дизайн: Христо Гочев, Пловдив

Английски редактор: Кийт Халстед, Пловдив

Български редактор: Ваня Драганова, Пловдив

Автори на снимките: Архив Фондация „Отворени изкуства/OAF (63), Асоциация „Хамалогика“(58), Колектив „Космос“ (46), Димитър Далчев (36, 70), Иван Дончев (42, 64), Стоян Илиев (23, 37, 38, 43, 43, 44, 56), Мария Иванова/OAF – Otets Paisiy Str Fest (16,45, 50), Виктор Иванов (11, 49, 55, 66, 73, 103), Виктор Кадири (7), Арх. Владислав Костадинов (52), Тодор Ненов/OAF - Otets Paisiy Str Fest (54, 67), Михаил Новаков/ One Design Week (18, 48, 61), Емил Миразчиев/Асоциация „Изкуството днес“ (47, 62, 75), Павлина Рашкова (59), Соня Станкова (2, 113), Асен Тичов (94)